

Aktualizacja analizy w zakresie możliwości
zastosowania zwrotnych instrumentów finansowych
w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego
Województwa Małopolskiego na lata
2014-2020

RAPORT METODOLOGICZNY

Wykonawca (Konsorcjum w składzie):

Policy & Action Group Uniconsult sp. z o.o.
ul. Kierbedzia 4, 00-728 Warszawa
biuro@pag-uniconsult.pl www.pag-uniconsult.pl

IMAPP sp. z o.o.
ul. Rejtana 15/25, 02-516 Warszawa
imapp@imapp.pl www.imapp.pl

PAG Uniconsult

im^{app}

Warszawa, 22.05.2015 r.

Spis treści

1	Cele i kontekst badawczy	3
1.1	Cele badania	3
1.2	Kontekst badawczy - regulacje prawne EFSI i pomoc publiczna	5
2	Koncepcja badania.....	14
2.1	Ustalenia bazowe do aktualizacji analizy ex-ante w województwie małopolskim	14
2.2	Podejście badawcze.....	22
2.3	Logika analizy z uwzględnieniem celów szczegółowych badania.....	25
2.4	Koncepcja badania w układzie czasowym (etapów / faz badania)	27
2.5	Pytania badawcze w ramach celów szczegółowych badania	29
3	Metodologia badania	32
3.1	Desk research (analiza danych zastanych)	32
3.2	Badanie jakościowe - indywidualne wywiady pogłębione (IDI)	34
3.3	Badania ilościowe	36
3.3.1	Technika badawcza CATI i oszacowanie luki finansowej.....	36
3.3.2	Technika badawcza CAWI.....	41
4	Organizacja procesu badawczego	42
4.1	Ramy czasowe pracy badawczej.....	42
4.2	Współpraca operacyjna z Zamawiającym	44
4.3	Sposoby rejestracji danych oraz prezentacji wyników badania	45
	Załączniki 1 (narzędzia badawcze - jakościowe).....	47
	Załączniki 2 (narzędzia badawcze - ilościowe)	63

1 Cele i kontekst badawczy

1.1 Cele badania

Dla celów wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020 (RPO WM) oraz w związku z możliwością wykorzystywania instrumentów finansowych (zwrotnych¹) współfinansowanych ze środków wsparcia, dostępnych w ramach Europejskich Funduszy Strukturalnych i Inwestycyjnych (EFSI), na początku 2014 r. (na zamówienie władz Województwa Małopolskiego) opracowano "Analizę w zakresie możliwości zastosowania zwrotnych instrumentów finansowych w województwie małopolskim w okresie programowania 2014-2020"². Analiza ta wykonana została w związku z obecnie obowiązującymi regulacjami unijnymi, zaznaczającymi konieczność przeprowadzenia analizy ex ante w przypadku decyzji o inwestowaniu środków programu operacyjnego w instrumenty finansowe, identyfikującej występowanie i zakres niedoskonałości rynku finansowania (tzw. luki finansowej) w oparciu o rzetelnie przeprowadzoną diagnozę³. Jednocześnie, w obecnym okresie programowania wsparcia EFSI, Komisja Europejska zaleca instytucjom zarządzającym programami wsparcia na szczeblu krajowym, jak i regionalnym, stosowanie w możliwie szerokiej skali instrumentów finansowych, postrzeganych jako efektywny mechanizm transferu wsparcia do beneficjentów ostatecznych (przedsiębiorców, jak i innych typów beneficjentów). Wynikami tej analizy posłużono się przy programowaniu RPO WM oraz Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych RPO WM - dokumentów na lata 2014-2020. W toku tych prac wprowadzono jednak zmiany do wcześniej planowanych działań wspierających. W konsekwencji, w związku z tymi zmianami, mogącymi wpływać na projektowanie ostatecznego kształtu instrumentów finansowych w RPO WM, wystąpiła potrzeba aktualizacji "wyjściowej" analizy ex-ante z 2014 r., szczególnie w tych obszarach Programu, w których przewidziano odmienne rozwiązania.

Przedstawiony powyżej kontekst formułuje cel ogólny programowania instrumentów finansowych:

Aktualizacja oceny możliwości wykorzystania zwrotnych instrumentów finansowych (w tym aktualizacja wycień luki finansowej) z uwzględnieniem nowych obszarów tematycznych i zagadnień, nieobjętych wcześniejszą analizą, dotyczących RPO WM oraz przygotowanie kompletnej, szczegółowej strategii inwestycyjnej w tym zakresie.

Cel główny badania obejmuje wiązkę czterech celów szczegółowych. Trzy pierwsze cele odzwierciedlają obszary tematyczne RPO WM, w których wprowadzono zmiany, powodujące konieczność aktualizacji analizy ex-ante instrumentów finansowych z 2014 r. Z kolei czwarty cel szczegółowy jest konsekwencją ww. zmian - dotyczy aktualizacji strategii inwestycyjnej, w tym wyboru opcji wdrażania instrumentów finansowych w

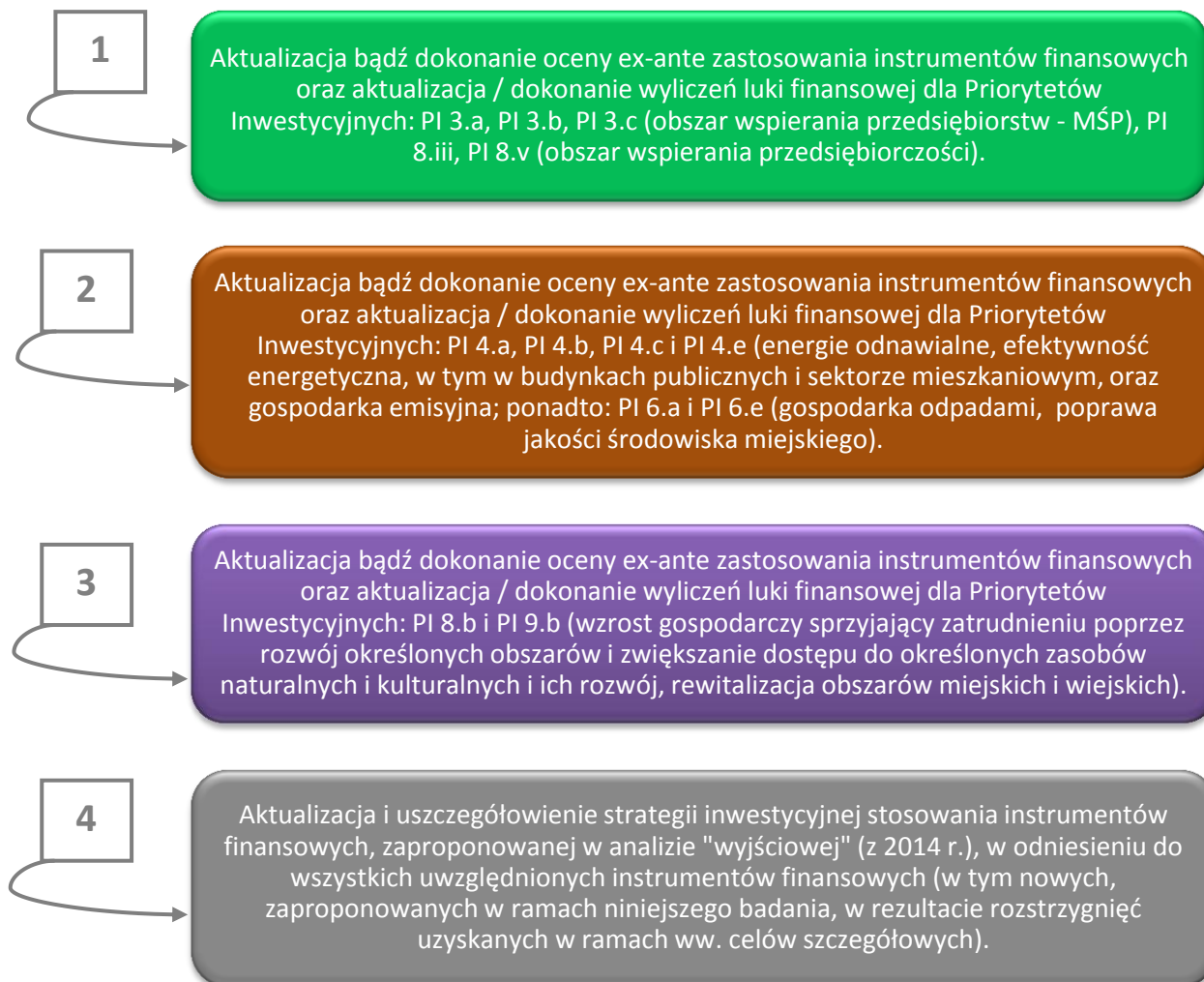
¹ Terminu [instrument] "zwrotny" używamy wyłącznie umownie. Zgodnie z terminologią Komisji Europejskiej i regulacji Europejskich Funduszy Strukturalnych i Inwestycyjnych, każdy instrument określany jako "finansowy" jest instrumentem zwrotnym - w odróżnieniu od instrumentów niefinansowych, a więc bezzwrotnych (dotacyjnych). Formę pośrednią stanowi natomiast nowy instrument - tzw. repayable assistance, który, obok komponentu bezzwrotnego, zakłada zwrotność (całkowitą lub częściową) wsparcia w przypadku osiągnięcia uzgodnionych wcześniej efektów wspomagane projektu.

² Zob. <http://mog.malopolska.pl/Files.mvc/875/Instrumenty%20inzynierii%20finansowej%20Malopolska%20298871.pdf>

³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE), Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) Nr 1083/2006. (tzw. Rozporządzenie Ogólne, art. 37).

poszczególnych Priorytetach Inwestycyjnych RPO, w związku z wprowadzonymi zmianami. Wreszcie, całą aktualizację analizy ex ante uzasadnia konieczność sprostania wymogom, dotyczącym oparcia decyzji o stosowaniu instrumentów finansowych na rzetelnej diagnozie, a więc również aktualizacji analizy.

Wiązka celów szczegółowych analiz ex-ante przedstawia się następująco:

Zakładamy, że wyniki obecnego badania (aktualizacyjnego) wykażą potrzebę wprowadzenia zmian do wcześniej zaproponowanych założeń strategii inwestycyjnej oraz mechanizmu wdrażania instrumentów finansowych. Jednocześnie umożliwią one zweryfikowanie zasadności stosowania instrumentów finansowych w poszczególnych Priorytetach Inwestycyjnych, a także pozwolą na uszczegółowienie zaproponowanych w "wyjściowej" analizie ex-ante instrumentów finansowych oraz sprecyzowanie rozwiązań wdrożeniowych (np. w sferze mechanizmu zarządzania procesem transferu wsparcia do beneficjentów ostatecznych, wyboru jednej lub więcej opcji wdrożeniowych, mechanizmów monitorowania i aktualizacji regionalnego systemu wspierania finansowego beneficjentów ostatecznych z wykorzystaniem instrumentów finansowych).

1.2 Kontekst badawczy - regulacje prawne EFSI i pomoc publiczna

Ważny kontekst badawczy analizy ex ante instrumentów finansowych tworzą obecnie dwa bloki zagadnień. Pierwszy z nich dotyczy szczegółowych regulacji prawnych, którym muszą odpowiadać projektowane w RPO WM instrumenty finansowe. Natomiast druga grupa zagadnień związana jest z problematyką stosowania reguł pomocy publicznej w przypadku wdrażania wsparcia poprzez stosowanie instrumentów finansowych. Najważniejsze ustalenia, dotyczące obu ww. zagadnień, sygnalizujemy poniżej, zaznaczając jednocześnie, że wszystkie one będą - w odpowiednim stopniu - uwzględniane w toku analizy ex-ante.

Poza tym, w końcowej części niniejszego rozdziału prezentujemy zestawienie instrumentów finansowych, które mogą być rozważane jako instrumenty wykorzystywane dla realizacji celów RPO WM.

Regulacje prawne, dotyczące instrumentów finansowych

1. Instrumenty finansowe zostały dookreślone w Rozporządzeniu, dotyczącym zasad finansowych⁴. Zgodnie z art. 2 lit. p tego rozporządzenia „Instrumenty finansowe oznaczają unijne środki wsparcia finansowego przekazywane z budżetu na zasadzie komplementarności w celu osiągnięcia określonego celu lub określonych celów polityki Unii. Instrumenty takie mogą przybierać formę inwestycji kapitałowych lub quasi-kapitałowych, pożyczek lub gwarancji lub innych instrumentów opartych na podziale ryzyka, a w stosownych przypadkach mogą być łączone z dotacjami”. Z kolei art. 140 ust. 2 tego rozporządzenia kładzie nacisk na stosowanie instrumentów finansowych w sytuacjach niedostatecznego poziomu inwestycji lub luki finansowej. Zwraca się uwagę na konieczność zapewnienia dodatkowości finansowania EFSI w stosunku do środków krajowych, niezakłócanie przez stosowanie wsparcia wolnej konkurencji, a także konieczność generowania przez instrumenty finansowe efektu mnożnikowego.
2. Najważniejsze postanowienia, dotyczące instrumentów finansowych znajdują się w tzw. **Rozporządzeniu Ogólnym**. Instrumentom finansowym poświęcony został cały rozdział (Tytuł IV). Najważniejsze, wybrane postanowienia na temat instrumentów finansowych dotyczą następujących kwestii:
 - (i) Ograniczenia stosowania instrumentów finansowych tylko do inwestycji, które uznaje się za finansowo wykonalne i nie otrzymujące wystarczającego finansowania ze źródeł rynkowych (art. 37 ust. 1);
 - (ii) W przypadku instrumentów finansowych skierowanych do sektora przedsiębiorstw konieczność prorozwojowego ich stosowania, zarówno w przypadku instrumentów skierowanych na cele inwestycyjne, jak i obrotowe (art. 37 ust. 4);
 - (iii) Możliwość łączenia instrumentów finansowych z innymi instrumentami bezzwrotnymi i zwrotnymi, finansowanymi ze środków europejskich, przy założeniu jednak oddzielnych wydatków kwalifikowanych, finansowanych w ramach różnych instrumentów, a także zachowaniu zasady, że suma wszystkich form wsparcia nie może przekraczać kwoty wydatków kwalifikowanych (art. 37 ust. 7-9);
 - (iv) Postanowienie, że zarządzanie instrumentami finansowymi może zostać powierzone Europejskiemu Bankowi Inwestycyjnemu, międzynarodowym instytucjom finansowym, w których państwo członkowskie posiada akcje lub udziały, lub instytucjom finansowym z siedzibą w państwie członkowskim, dążącym do osiągnięcia celów interesu publicznego i pozostającym pod

⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE), Nr 966/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002.

nadzorem instytucji publicznej, bądź też innym instytucjom prawa publicznego lub prywatnego. W przypadku instrumentów finansowych w formie pożyczek lub gwarancji (poręczeń) mogą być one zarządzane bezpośrednio przez Instytucję Zarządzającą (art. 38 ust. 4);

- (v) W przypadku zarządzania instrumentami finansowymi przez tzw. fundusz funduszy, wybór pośredników finansowych wdrażających poszczególne instrumenty finansowe musi odbywać przy zastosowaniu otwartych i przejrzystych procedur (art. 38 ust. 5);
 - (vi) Rozporządzenie wskazuje też ograniczenia dotyczące prowadzenia przez Komisję Europejską lub jej przedstawicieli kontroli na poziomie ostatecznych odbiorców (art. 40 ust. 3);
 - (vii) Inaczej, niż dotychczas mogą być finansowane wydatki kwalifikowane w ramach instrumentów finansowych. Obecnie kolejne transze finansowania nie powinny przekraczać 25% wkładu programu operacyjnego do danego instrumentu finansowego. Pierwsza płatność może mieć charakter zaliczkowy, druga może być przekazywana po zaangażowaniu 60% wcześniej przekazanych środków, a kolejne po zaangażowaniu 85% przekazanych środków (art. 41. ust. 1);
 - (viii) Rozporządzenie określa zasady rozliczania wydatków, w tym zasady utworzenia specjalnego rachunku powierniczego, z którego byłyby pokrywane wydatki po upływie okresu kwalifikowalności wydatków (art. 42);
 - (ix) Tak jak dotychczas, wszelkie przychody związane z danym instrumentem finansowym powinny być przeznaczane na jego dalsze funkcjonowanie, bądź też na pokrycie kosztów zarządzania, jednak – jak rozumiemy – w ramach limitów określonych w odpowiednim tzw. akcie delegowanym (art. 43);
 - (x) Środki finansowe zwracane lub uwalniane w trakcie wdrażania danego instrumentu finansowego powinny być wykorzystywane na dalsze wsparcie w ramach danego instrumentu finansowego (art. 44);
 - (xi) Środki finansowe (oryginalny wkład oraz wszelkie przychody) pozostające w ramach danego instrumentu finansowego powinny być wykorzystywane w jego ramach (lub w ramach innych instrumentów finansowych prowadzących do osiągnięcia celów programu operacyjnego) przez okres co najmniej 8 lat po zakończeniu okresu kwalifikowalności wydatków (art. 45).
3. Kolejnym istotnym dokumentem jest akt wykonawczy dotyczący między innymi wdrażania instrumentów finansowych (**Rozporządzenie Delegowane**)⁵. Kluczowe postanowienia tego rozporządzenia, mające istotny wpływ na zasady wdrażania instrumentów finansowych, dotyczą między innymi następujących kwestii:
- (i) Rozporządzenie zawiera minimalną listę kryteriów, które powinny być brane pod uwagę przy wyborze pośredników finansowych, jak na przykład: sposób dotarcia do odbiorców ostatecznych, proponowany poziom kosztów zarządzania, warunki proponowanych produktów finansowych, wartość dodatkową wsparcia – zwiększenie poziomu aktywności lub objęcie nią nowych grup (art. 7 ust. 2);

⁵ Rozporządzenie Delegowane Komisji (UE) nr 480/2014 z dnia 3 marca 2014 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, Dz. Urz. UE L 138/5 z dnia 03.03.2014 r.

- (ii) Dla instrumentów poręczeniowych (gwarancyjnych) wymagane jest określenie, w drodze oddzielnej oceny ex-ante, uzupełniającej ocenę ex-ante instrumentów finansowych, oczekiwanej wartości mnożnika kapitałowego, a zatem środków finansowych wystarczających do zagwarantowania określonej wartości kredytów/pożyczek i pokrycia związanych z nimi wypłat (art. 8);
- (iii) Rozporządzenie zawiera bardzo szczegółowe postanowienia, dotyczące wielkości i sposobu określania wysokości pokrywanych ze środków wsparcia kosztów zarządzania instrumentami finansowymi (art. 13). I tak w przypadku:
- funduszu funduszy, koszty zarządzania nie mogą przekroczyć rocznie 3% wielkości wkładu programu operacyjnego do funduszu funduszy przez pierwszy rok, 1% w drugim roku, a w kolejnych latach po 0,5% rocznie; dodatkowo fundusz funduszy może pobierać rocznie 0,5% wartości kwot wypłaconych pośrednikom finansowym, do momentu ich zwrotu. Łączna wartość kosztów zarządzania nie może jednak przekroczyć 7% wkładu programu operacyjnego, w ciągu całego okresu kwalifikowalności wydatków;
 - pośredników finansowych wdrażających instrumenty kapitałowe odpowiednie progi wyznaczono na poziomie 2,5% rocznie (pierwsze dwa lata) i 1% (kolejne lata) oraz dodatkowo po 2,5% rocznie od kwoty dokonanych inwestycji kapitałowych. Łączna kwota wydatków nie może jednak przekroczyć 20% wkładu;
 - pośredników finansowych udzielających pożyczek odpowiednie progi wyznaczono na poziomie 0,5% rocznie oraz dodatkowo po 1% rocznie od udzielonych pożyczek (zaś 1,5% w przypadku pożyczek dla osób fizycznych oraz mikropożyczek⁶. Łączna kwota wydatków nie może jednak przekroczyć 7% wkładu, zaś dla instytucji udzielających mikropożyczek 10%;
 - pośredników finansowych udzielających poręczeń (gwarancji) odpowiednie progi wyznaczono na poziomie 0,5% rocznie oraz dodatkowo po 1,5% rocznie od kwoty udzielonych poręczeń (gwarancji). Łączna kwota wydatków nie może jednak przekroczyć 10% wkładu;
- (iv) Rozporządzenie zawiera również postanowienia, dotyczące poziomu kosztów zarządzania dla instytucji udzielających dotacji powiązanych z instrumentami finansowymi, takich jak dotacje na pokrycie prowizji poręczeniowych oraz subsydiowanie odsetek. W tego typu przypadkach odpowiednie limity wydatków wynoszą odpowiednio 0,5% rocznie + 0,5% jednorazowo od kwoty wypłaconych dotacji i łącznie nie mogą przekroczyć 6% wielkości wkładu programu operacyjnego.
- (v) Powyższe progi mogą zostać podwyższone, o ile wynika to z przeprowadzonego przetargu (competitive tender);
- (vi) W przypadku mikropożyczek i instrumentów kapitałowych przewiduje się stosowanie mechanizmu dyskontowania przyszłych opłat za zarządzanie i ustala je na poziomie 1% rocznie wartości portfela mikropożyczek, pozostającego do spłaty i 1,5% wartości udzielonych wejść kapitałowych.

⁶ Należy przyjąć, że tradycyjne mikropożyczki będą definiowane jako pożyczki o wartości do 25 tys. euro. Obecnie na poziomie Unii Europejskiej wdrażane są regulacje mające na celu doskonalenie działania pozabankowych funduszy pożyczkowych (mikropożyczkowych). Wprowadza się je poprzez „Europejski kodeks dobrego postępowania w zakresie udzielania mikrokredytów”. W świetle tego typu zabiegów, przyszli beneficjenci wsparcia RPO WM (pozabankowe instytucje finansowe) powinni spełniać sformułowane w Kodeksie zasady (oparte na europejskiej, dobrej praktyce pożyczkowej).

- (vii) Ważną regulacją w odniesieniu do polskiej sytuacji jest ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020. Ustawa w sferze dotyczącej instrumentów finansowych pozwala na powierzanie funkcji funduszu funduszy wskazanym w ustawie instytucjom tzn. Bankowi Gospodarstwa Krajowego, Narodowemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, wyklucza też możliwość bezpośredniego wdrażania instrumentów finansowych przez Instytucję Zarządzającą (dopuszczoną przez Rozporządzenie Ogólne) w formie udzielania pożyczek i/lub poręczeń.
4. Wnioski, jakie można wyciągnąć z już opublikowanych aktów prawnych pod kątem projektowania i wdrażania instrumentów finansowych w Polsce w okresie 2014-2020 są następujące:
- (i) Jako wysoce uzasadnione należy ocenić powiązanie wielkości opłat za zarządzanie z efektywnością wdrażania poszczególnych instrumentów finansowych (mierzonej z uwzględnieniem kryteriów wskazanych w art. 12 Rozporządzenia Delegowanego); tego typu rozwiązań bardzo brakowało (z wyjątkiem Inicjatywy JEREMIE) w okresie programowania 2007-2013;
 - (ii) Poważne obawy budzi natomiast wielkość maksymalnych opłat za zarządzanie dla poszczególnych instrumentów finansowych, w większości przypadków jest ona wyraźnie niższa, niż miało to miejsce w okresie programowania 2007-2013. Ponieważ należy przypuszczać, że znaczna część banków nie będzie nadal zainteresowana wdrażaniem instrumentów finansowych na poziomie regionalnym (choć oczywiście może to się zmienić), zmniejszona wysokość kosztów zarządzania może dodatkowo ograniczyć zainteresowanie wdrażaniem projektów przez instytucje nie będące bankami. W tej sytuacji jedynym rozwiązaniem może być skorzystanie z możliwości ogłaszania przetargów (lub konkursów), w których odpowiednio uwzględniana będzie oferowana przez pośrednika finansowego wielkość wynagrodzenia za zarządzanie, co powinno pozwolić na podniesienie wysokości powyższych progów (naturalnie, co do zasady, nie powinno to być kluczowe kryterium wyboru pośrednika);
 - (iii) Korzystnie należy ocenić możliwość łączenia instrumentów zwrotnych z bezzwrotnymi oraz wskazanie ogólnych warunków takiego łączenia. Faktycznie jednak w trakcie wdrażania konkretnych działań mogą się pojawić jeszcze pewne wątpliwości, które – miejmy nadzieję – uda się na bieżąco wyjaśniać;
 - (iv) Zrozumiałe, choć niesłychanie trudne do operacjonalizacji jest dopuszczenie wdrażania wyłącznie instrumentów skierowanych na cele inwestycyjne i rozwojowe; podobnie jak w okresie programowania 2007-2013 poważnym problemem pozostaje jednoznaczne zdefiniowanie, w jakich sytuacjach kredyt obrotowy ma charakter rozwojowy, w jakich zaś nie ma takiego charakteru. O ile nie zostanie to w jakiś sposób doprecyzowane (na przykład w formie wytycznych), to kwestia ta będzie nadal powodować poważne problemy praktyczne po stronie pośredników finansowych i odbiorców ostatecznych wsparcia;
 - (v) Zdecydowanie korzystnie należy ocenić rozwiązanie, zgodnie z którym dany instrument finansowy powinien być wdrażany przez okres co najmniej 8 lat po zakończeniu okresu kwalifikowalności

⁷ Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, Dz. U. 2014, poz. 1146.

wydatków, a także przyjęcie reguły, jeżeli chodzi o możliwość finansowania w tym okresie kosztów zarządzania, a także kosztów zarządzania aktywnym portfelem.

Pomoc publiczna, dotycząca instrumentów finansowych

Zapewne istotną część instrumentów finansowych w ramach RPO WM 2014-2020 będzie miała charakter pomocy publicznej, w tym pomocy de minimis. Sugestie na ten temat zostaną uwzględnione jako jedno z zagadnień szczegółowych analizy ex-ante⁸.

Jak dotąd, w kończącym się okresie programowania 2007-2013, w przypadku znacznej części instrumentów finansowych wybór, dotyczący tego, czy mają one charakter pomocy publicznej, czy też nie, podejmował pośrednik finansowy (takie rozwiązania miały miejsce na przykład w ramach Inicjatywy JEREMIE)⁹. Rozwiązanie takie, choć pod pewnymi względami dogodne z punktu widzenia instytucji zaangażowanych w zarządzanie programem, nie pozwala jednak na bardziej precyzyjne określenie parametrów danego instrumentu finansowego, gdyż decyzja jest podejmowana przez pośrednika i – w ramach obowiązujących ram prawnych – może on dowolnie kształtować poziom oprocentowania lub wysokość prowizji. Jest to o tyle dyskusyjne, że wysokość oprocentowania / prowizji jest w zasadzie neutralna z punktu widzenia pośrednika, gdyż przychody z tytułu odsetek / prowizji i tak muszą powiększyć kapitał funduszu pożyczkowego / poręczeniowego lub mogą być przeznaczone na pokrycie kosztów zarządzania, ale tylko do poziomu wyznaczonych w odpowiednich przepisach.

W okresie programowania 2007-2013, w przypadkach, w których wsparcie w formie instrumentów finansowych przyjmowało charakter pomocy publicznej, najczęściej była to pomoc de minimis. Forma ta ma zarówno zalety, jak i wady. Do zalet można zaliczyć jej dostępność na zbliżonych zasadach na terenie całego kraju dla olbrzymiej większości firm (z wyjątkiem firm wyłączonych z możliwości korzystania z tego typu pomocy oraz firm, które przekroczyły próg maksymalnej dopuszczalnej pomocy de minimis). Do wad natomiast należy zaliczyć konieczność badania oświadczeń/zaświadczeń o otrzymanej pomocy, w razie udzielenia pomocy obowiązek wystawiania zaświadczeń o udzielonej pomocy i składania odpowiednich sprawozdań, a także badanie ewentualnej możliwości kumulacji udzielonej pomocy w stosunku do innej pomocy udzielonej względem tego samego beneficjenta. W przypadku pomocy o znacznej wartości tzw. EDB (ekwiwalent dotacji brutto), np. znacznych wartościowo poręczeń¹⁰, pewną barierą może też być osiągnięcie przez firmę maksymalnego progu udzielonej pomocy.

Wsparcie w formie regionalnej pomocy inwestycyjnej było znacznie mniej rozpowszechnione i było stosowane przede wszystkim w ramach Inicjatywy JESSICA oraz przez bardzo niewielką liczbę funduszy pożyczkowych, udzielających pożyczek w ramach niektórych RPO.

Regulacje, dotyczące pomocy publicznej są obecnie w trakcie zmian. Z punktu widzenia instrumentów finansowych kluczowe wydają się przede wszystkim przepisy dotyczące pomocy de minimis, rozporządzenie dotyczące tzw. wyłączeń grupowych, a także wytyczne w zakresie dostępu MŚP do kapitału ryzyka¹¹. Nic nie

⁸ Z uwagi na dużą szczegółowość i dość rozległy zakres zagadnienia pomocy publicznej, w niniejszym zestawieniu odwołujemy się wyłącznie do kwestii najważniejszych (jest to wystarczające dla tego rodzaju analizy ex-ante).

⁹ Zob. przykładowo "Ocena realizacji instrumentów inżynierii finansowej w ramach NSRO 2007-2013", Warszawa 2013, PAG Uniconsult i Tylor Economics na zlecenie MRR, s. 109-113.

¹⁰ Poręczenie o wartości 500 000 zł ma EDB równy 66 550 z, czyli ok 15 800 euro.

¹¹ W przypadku instrumentów mieszanych („mezzanine finance”) np. pożyczek podporządkowanych, Komisja stoi przeważnie na stanowisku, że można do nich odpowiednio stosować reguły, dotyczące finansowania dłużnego – zob. na przykład: State aid No. 689/09 – Germany, KfW loan scheme "Capital for jobs and investments", http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/234299/234299_1125940_33_1.pdf, dostęp 17.06.2014. Nie można jednak definitywnie wykluczyć, że podejście to się zmieni.

wskazuje natomiast na to, że zmianom mają ulec wytyczne (komunikaty), dotyczące metody ustalania stóp referencyjnych oraz zasad udzielania poręczeń i gwarancji.

Zostało już opublikowane nowe rozporządzenie o pomocy de minimis¹², wytyczne, dotyczące kapitału ryzyka¹³, a także nowe rozporządzenie, dotyczące tzw. wyłączeń grupowych¹⁴; w tym ostatnim przypadku nie jest jeszcze opublikowana oficjalna wersja rozporządzenia. Jeżeli chodzi o pomoc de minimis, to kluczowe zmiany w stosunku do poprzedniego rozporządzenia, mogące mieć wpływ na wdrażanie instrumentów finansowych, dotyczą przede wszystkim następujących sfer:

- Zniesiony został brak możliwości korzystania z pomocy de minimis przez podmioty znajdujące się w trudnej sytuacji; obecnie beneficjent nie może tylko być podmiotem zbiorowego postępowania upadłościowego lub spełniać określonych (właściwym dla niego prawem krajowym) kryteriów objęcia zbiorowym postępowaniem upadłościowym na wniosek wierzycieli. W konsekwencji należy oczekiwać, że znacznemu uproszczeniu ulegnie formularz informacji wymaganych przy ubieganiu się o pomoc de minimis, co będzie korzystne zarówno dla odbiorców ostatecznych, jak i pośredników finansowych.
- Limit pomocy de minimis dla podmiotów zajmujących się drogowym transportem pasażerskim został podniesiony ze 100 do 200 tysięcy euro.
- Bardziej korzystne są obecnie zasady wyliczania EDB w przypadku poręczeń, wskutek brania pod uwagę okresu zapadalności poręczanego zobowiązania – dotychczas dla wszystkich poręczeń udzielanych w trybie de minimis EDB wynosiło 13,33% wartości poręczenia, obecnie będzie ono odpowiednio korygowane (zmniejszane) dla poręczeń, dotyczących kredytów o zapadalności poniżej (odpowiednio) 5 i 10 lat.

Specyfikacja instrumentów finansowych

W okresie programowania 2014-2020 zastosowanie może znaleźć relatywnie szeroka paleta instrumentów finansowych. Poniżej przedstawiamy ich panoramę – wymieniamy te instrumenty, wskazując jednocześnie na możliwe pola ich zastosowania.

1. **Pożyczki i kredyty.** Ze względu na bogatą ofertę sektora bankowego ten typ instrumentu powinien znajdować zastosowanie, co do zasady, w sytuacji, gdy finansowanie danej grupy odbiorców jest dla pośrednika komercyjnego obciążone zbyt wysokim ryzykiem. Klasycznym przykładem są tu firmy rozpoczynające działalność gospodarczą i – szerzej – firmy o krótkiej historii działalności, a także ewentualnie firmy prowadzące działalność w dziedzinach obciążonych wysokim ryzykiem (np. można tu wskazać na projekty oparte na wdrażaniu nowych, innowacyjnych rozwiązań / modeli biznesowych). Niekorzystne zjawisko „racjonowania kredytu” dotyczy przede wszystkim właśnie tego rodzaju podmiotów. W konsekwencji, dla bardzo wielu z nich tradycyjne finansowanie dłużne (głównie chodzi tu o kredyty) pozostaje niedostępne, co może istotnie spowolnić, a często nawet uniemożliwić ich rozwój. Podejście takie oznacza jednak konieczność akceptacji przez instrument finansowy podwyższonego ryzyka finansowania - co, w realiach programu wsparcia, oznacza dopuszczalność

¹² Rozporządzenie Komisji (UE) Nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis.

¹³ Communication from the Commission, “Guidelines on State aid to promote risk finance investments”, (2014/C 19/04).

¹⁴ Rozporządzenie Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu.

wyższego niż przeciętny (standardowy) poziomu strat. Funkcją tego rodzaju instrumentów jest głównie eliminacja zjawiska luki finansowania.

Ponadto, tego typu instrument może być adresowany także do grup nie mających problemów z pozyskaniem finansowania zwrotnego, do których jednak z określonych powodów pragnie się skierować finansowanie o charakterze preferencyjnym, przykładowo, o niższym oprocentowaniu i/lub niższych innych opłatach, w stosunku do finansowania komercyjnego. W takiej sytuacji pośrednik finansowy może mieć z góry narzucone maksymalne oprocentowanie lub maksymalną marżę. Ten sam efekt można wprawdzie osiągnąć oferując tzw. subsydiowanie odsetek, jednak taki instrument nie jest już instrumentem finansowym sensu stricto (bo wsparcie publiczne ma charakter bezzwrotny), dodatkowo jest on operacyjnie stosunkowo skomplikowany. W tym przypadku instrumenty finansowe pełnią rolę mechanizmów zachęty do podejmowania odpowiednich inwestycji, zgodnie z celami polityki publicznej.

2. **Instrumenty mieszane.** Są to instrumenty łączące cechy finansowania zwrotnego i bezzwrotnego. Stosowanie instrumentów mieszanych (łączonych) wymaga spełnienia szeregu warunków, takich jak zgodność instrumentu z przepisami dotyczącymi pomocy publicznej, zachowanie minimalnego wkładu krajowego, stosowanie obu rodzajów wsparcia do oddzielnych wydatków kwalifikowanych, a także zachowanie zasady, zgodnie z którą maksymalne wsparcie w formie różnych instrumentów nie może przekroczyć 100% wydatków kwalifikowanych¹⁵. W minionym okresie programowania instrumenty mieszane występowały stosunkowo rzadko, najczęściej w postaci łączenia wsparcia w formie instrumentu finansowego (ówcześnie nazywanego instrumentem inżynierii finansowej) ze wsparciem doradczym i szkoleniowym - np. w ramach Działania 3.1 PO IG (wejścia kapitałowe - załączkowe) i Działania 6.2 PO KL (mikropożyczki). De facto instrumentem mieszanym były dotacje ze środków europejskich, łączone z komercyjnym finansowaniem zwrotnym (formalnie były one traktowane jako dotacje). Taki charakter miał instrument kredytu technologicznego, oferowany w ramach Działania 4.3 PO IG, czyli połączenie komercyjnego kredytu z dotacją na spłatę części kapitału kredytu, wypłacaną po spełnieniu określonych warunków.
3. **Wsparcie kapitałowe.** Istota operacyjna tych instrumentów polega na obejmowaniu udziałów w przedsiębiorstwach (spółkach) przez pośrednika finansowego i w ten sposób transferowania zasilenia kapitałowego, zwiększającego możliwości rozwojowe danej firmy (w przypadku takich instrumentów, często wsparcie finansowe łączy się ze wsparciem w zakresie zarządzania lub marketingu). Aktualny projekt linii demarkacyjnej dopuszcza stosowanie instrumentów kapitałowych na poziomie regionalnym w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 3a. W przypadku co najmniej Regionalnych Programów Operacyjnych kilku województw widoczna jest silna determinacja do stosowania instrumentów wsparcia kapitałowego dystrybuowanych z poziomu regionalnego. Warto tu zauważyć, że w "wyjściowej" analizie ex-ante instrumentów finansowych dla RPO WM nie rekomendowano stosowanie tego rodzaju instrumentów, uznając, że planowane wsparcie kapitałowe w programie ogólnokrajowym (Program Operacyjny Inteligentny Rozwój na lata 2014-2020) powinno zaspokajać popyt na wsparcie ze strony regionalnych pośredników finansowych w województwie małopolskim. Poza tym, w czasie gdy przeprowadzana była analiza ex-ante dominowało podejście, zakładające, że

¹⁵ Przykładowo, instrument w ramach którego oferowana jest dotacja do wysokości 30% kosztów kwalifikowanych i preferencyjna pożyczkę do poziomu np. 40% innych, oddzielnych kosztów. Tego typu rozwiązania dają możliwość kształtowania różnych, nowych instrumentów finansowych, przeznaczonych, z jednej strony, na redukcję ryzyka finansowanego, z drugiej zaś, na tworzenie określonych zachęt, ukierunkowujących dzięki wsparciu inwestycje prywatne.

tego typu instrumenty w ogóle nie powinny być wspierane na szczeblu regionalnym (wynikało to z pierwszych wersji linii demarkacyjnej). Obecnie sytuacja wygląda już inaczej, co oznacza, że zasadne jest ponowne przeanalizowanie możliwości stosowania wsparcia kapitałowego. Instrumenty tego rodzaju służą głównie ograniczaniu zjawiska luki kapitałowej (braku oferty wejść kapitałowych).

4. **Instrumenty mezzanine.** Interesującą formą finansowania, skierowaną do szybko rozwijających się firm (w Polsce wykorzystywaną dotąd przy użyciu środków publicznych w minimalnej skali) jest tzw. finansowanie mezzaninowe (*mezzanine finance*). Jest to forma łącząca cechy finansowania dłużnego z finansowaniem kapitałowym (traktowanie pozyskanych środków jako quasi kapitału własnego). Pozyskanie np. pożyczki podporządkowanej (będącej jedną z form tego typu finansowania) pozwala na zwiększenie zdolności kredytowej, dzięki czemu beneficjent dodatkowo może zaciągać większą kwotę kredytów bankowych. Pożyczki takie są na ogół dość wysoko oprocentowane i przeważnie niezabezpieczone, zwykle spłacane jednorazowo lub ze znacznie wydłużoną karencją spłaty. Niekiedy zawierają w sobie opcję konwersji na udziały w firmie, czy też ustalenia w sprawie podziału zysków z przedsięwzięcia. Tego typu finansowanie będzie mogło być udzielane ze środków EFSI na poziomie regionalnym (poza tym, w krajach europejskich dostępne są przykłady skuteczności i efektywności działania tego typu instrumentów, jako narzędzi interwencji publicznej). Instrumenty tego typu skierowane są głównie na redukcje skali luki finansowania.
5. **Poręczenia / gwarancje.** Do powszechnie stosowanych instrumentów finansowych zalicza się instrumenty polegające na zabezpieczeniu finansowania zwrotnego, czyli poręczenia i gwarancje. Instrumenty te klasyfikowane są w grupie tzw. instrumentów pośrednich, w tym znaczeniu, że nie zaopatrują one bezpośrednio w kapitał, a jedynie umożliwiają jego pozyskanie z innego źródła (następuje aktywizacja środków finansowych ze źródła głównego – może być nim np. kredyt bankowy)¹⁶.

Ze względu jednak na fakt, że oferta poręczeniowa (gwarancyjna) w znacznym stopniu dotyczy kredytów bankowych (odwołując się do danych Krajowego Stowarzyszenia Funduszy Poręczeniowych, ich udział w portfelu poręczeniowym waha się od 80 do 90%¹⁷), zaś sektor bankowy zdominowany jest przez działające w skali całego kraju banki sieciowe, banki są coraz mniej zainteresowane współpracą z kilkudziesięcioma lokalnymi i regionalnymi funduszami poręczeniowymi z terenu całego kraju, do czego przyczyniła się także oferta udzielanych od 2013 r. przez Bank Gospodarstwa Krajowego „Gwarancji de minimis”. Oczekiwana jest pełna unifikacja zasad i procedur działania funduszy poręczeniowych. Banki stanowczo bardziej wolą posiadać identyczną umowę o współpracy z całą siecią funduszy poręczeniowych, niż kilkanaście lub kilkadziesiąt różnych umów z poszczególnymi funduszami. Dodatkowo, niestety nadal brak jest wiarygodnych deklaracji, czy i jakie instrumenty poręczeniowe / reporeęczeniowe będą za 2-3 lata oferowane na poziomie krajowym.

W przypadku rozważanego wsparcia dla instrumentów poręczeniowych (gwarancyjnych) elementem, który należy koniecznie brać pod uwagę jest zasygnalizowana powyżej dość znaczna niejasność, jeżeli chodzi o przyszły kształt systemu poręczeniowo-gwarancyjnego w Polsce. Zasadniczym problemem jest

¹⁶ Zarówno w okresie 2004-2006, jak i w latach 2007-2013 instrumenty poręczeniowe / gwarancyjne były silnie wspierane ze środków europejskich, w postaci wzmocnienia kapitałowego funduszy poręczeniowych lub oferowanych w ramach Inicjatywy JEREMIE reporeczeń udzielanych poręczeń. Często instrumenty tego rodzaju kierowane są bezpośrednio do sektora bankowego w postaci poręczeń portfeli kredytowych (w Polsce znalazły one również zastosowanie w Inicjatywie JEREMIE).

¹⁷ Zob. np. „Raport o stanie funduszy poręczeniowych w Polsce – stan na dzień 31 grudnia 2012 r.”, KSFP, Warszawa, październik 2013 r., s. 27-28.

oczekiwanie przez sektor bankowy ujednolicenia procedur działania funduszy poręczeniowych, a także stworzenie stale dostępnego na terenie całego kraju schematu reporczeniowego. Sytuacja ta stawia projektujące odpowiednie instrumenty poręczeniowe samorzady regionalne w dość trudnej sytuacji, gdyż tworzenie oddzielnych rozwiązań w poszczególnych regionach jest, wobec sieciowości systemu bankowego, rozwiązaniem trudnym i niezbyt efektywnym, choć może się niestety okazać, że jedynym możliwym.

W uzupełnieniu zestawienia typów instrumentów finansowych warto wspomnieć o jeszcze jednym rodzaju instrumentu, choć nie jest to instrument finansowy. Mianowicie chodzi tu o tzw. **pomoc zwrotną** (art. 66-69 Rozporządzenia Ogólnego). Jest to nowy (i wciąż słabo opisany) instrument pomocy, który nie jest instrumentem finansowym (w rozumieniu przepisów europejskich) i który (generalnie) może przyjmować charakter dotacji, mogącej podlegać częściowemu zwrotowi (gdy na przykład finansowana inwestycja przynosi znaczące dochody) lub pożyczki podlegającej częściowemu umorzeniu (gdy na przykład projekt prowadzi do osiągnięcia założonych, korzystnych skutków, jak na przykład stworzenia miejsc pracy lub zmniejszenia emisji zanieczyszczeń). Można przyjąć, że (mimo dość ciekawej konstrukcji) instrument pomocy zwrotnej nie będzie zbyt popularny, ze względu na to, że wytyczne¹⁸, dotyczące sposobu korzystania z niego pojawiły się dopiero w połowie lutego 2015, w dodatku nie jest to jeszcze ostateczna wersja, podczas gdy przygotowania do wdrażania programów są już bardzo zaawansowane. Z drugiej jednak strony Komisja Europejska w swoich wytycznych wskazuje, że zastosowanie tego typu instrumentu będzie właściwe na przykład w obszarze prac badawczo-rozwojowych i przedsięwzięć innowacyjnych, obciążonych poważnym ryzykiem, a potencjalnie dochodowych.

¹⁸ European Structural and Investment Funds <Definition and use of repayable assistance in comparison to financial instruments and grants>”, European Commission.

2 Koncepcja badania

2.1 Ustalenia bazowe do aktualizacji analizy ex-ante w województwie małopolskim

Ustalenia bazowe dla niniejszej analizy stanowią dotychczasowe rozstrzygnięcia w sprawie stosowania instrumentów finansowych w poszczególnych dziedzinach interwencji (w wybranych priorytetach inwestycyjnych, z uwzględnieniem wprowadzonych zmian) w RPO WM 2014-2020, a także ustalenia i wnioski zawarte w analizie ex-ante instrumentów finansowych z 2014 r. ("wyjściowa" analiza ex-ante¹⁹).

Aktualny układ zamierzeń, dotyczących dziedzin i zakresu stosowania instrumentów finansowych w programie regionalnym przedstawia tabela 1.

W wyszczególnionych w tabeli 1. obszarach, w związku z wersją ostateczną RPO WM (wersja programu przyjęta przez Komisję Europejską w dniu 12 lutego 2015 r.) oraz założeniami aktualnego Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych RPO WM (projekt, wersja 2.0 z marca 2015 r.) niezbędne jest:

- zaktualizowanie oszacowań dotyczących luki finansowania / potrzeb inwestycyjnych (w związku z celami / założeniami regionalnej polityki publicznej),
- skonkretyzowanie postaci instrumentów finansowych,
- oszacowanie efektów mnożnikowych (w tym mobilizacji kapitału prywatnego) oraz
- uwzględnienie sposobu zastosowania (modelu wdrażania) instrumentów finansowych w strategii inwestycyjnej programu, w tym wybór opcji wdrażania i rodzajów poszczególnych instrumentów.

Drugie źródło bazowe niniejszego badania stanowi ""wyjściowa" analiza ex-ante ("Analiza w zakresie możliwości zastosowania zwrotnych instrumentów finansowych w województwie małopolskim w okresie programowania 2014-2020". W opracowaniu tym omówiono sytuację w zakresie funkcjonowania instrumentów finansowych w województwie małopolskim w minionym okresie programowania funduszy strukturalnych UE, następnie zaś dokonano oszacowania luki finansowania oraz (w związku z oszacowaniem luki oraz towarzyszącymi wnioskami z badania, dotyczącymi wydajności dystrybucyjnej małopolskich pośredników finansowych) zaproponowano alokacje na instrumenty finansowe w przekroju poszczególnych obszarów tematycznych priorytetów inwestycyjnych RPO WM. Zaproponowano następujące alokacje:

- promowanie przedsiębiorczości , alokacja = 244 mln zł,
- wdrażanie nowych modeli biznesowych dla MŚP, alokacja = 66 mln zł,
- wspieranie zaawansowanych zdolności w zakresie rozwoju produktów i usług, alokacja = 122,3 mln zł,
- promowanie efektywności energetycznej i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach, w infrastrukturze publicznej i sektorze mieszkaniowym, alokacja = 656 mln zł (zaznaczono, że wielkość alokacji może być znacznie przeszacowana),
- samozatrudnienie, rozwój przedsiębiorczości i tworzenie nowych miejsc pracy, alokacja = 150 mln zł,
- rewitalizacja społeczna, fizyczna i gospodarcza, alokacja = 300 mln zł.

¹⁹ Analiza ta sporządzana była w odniesieniu do obowiązującego wówczas projektu RPO WM, występującego pod nazwą: Małopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020 (Projekt), wersja z dnia 21 listopada 2013 r.

Łączna wielkość alokacji na instrumenty finansowe wyniosła 1 538,3 mln zł. (tj. ok. 122% obecnie przewidywanej alokacji na instrumenty finansowe - bez uwzględnienia alokacji na Poddziałanie 3.3.2, w którym obecnie nie przewiduje się stosowania instrumentów zwrotnych²⁰).

²⁰ Działanie 3.3 RPO WM obejmuje dwa Poddziałania: 3.3.1 (promocja gospodarcza Małopolski) i 3.3.2 (aktywność międzynarodowa małopolskich MŚP, w tym jeden z typów projektów - tworzenie nowych modeli biznesowych) - łącznie na ich realizację przeznaczono 10 mln euro - wkład UE).

Tabela 1. Instrumenty finansowe w RPO WM 2014-2020

Priorytet	Priorytet Inwestycyjny	Działanie / Podziałanie / cel szczegółowy	Nazwa i typy projektów	Alokacja na IF (środki UE, w mln euro)	Uwagi	Cel szczegółowy badania
3. Przedsiębiorcza Małopolska	3.a Promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym również poprzez inkubatory przedsiębiorczości	3.4.1 Lepsze warunki dla rozwoju MŚP oraz zwiększona produktywność sektora MŚP	Instrumenty finansowe dla MŚP - wczesna faza rozwoju (do 24 m-cy) <u>Typy projektów:</u> i/ instrumenty finansowe dla MŚP funkcjonujących na rynku nie dłużej niż 24 m-ce.	20,00	Przewidywane IF: pożyczki i poręczenia	Cel szczegółowy 1
	3.b Opracowywanie i wdrażanie nowych modeli biznesowych dla MŚP, w szczególności w celu umiędzynarodowienia	3.3.2 Zwiększona aktywność międzynarodowa małopolskich MŚP	Aktywność międzynarodowa małopolskich MŚP <u>Typy projektów:</u> i/ nowe modele biznesowe, ii/ opracowanie strategii / planu działalności międzynarodowej, iii/ udział w imprezach targowo-wystawienniczych, iv/ specjalistyczne usługi doradcze w zakresie umiędzynarodawiania działalności v/ pozyskiwanie dokumentów uprawniających do wprowadzania produktów / usług na rynek zagraniczny, vi/ dostosowanie produkcji (produktu i jego właściwości) do wymagań docelowego rynku zagranicznego.	- (alokacja na działanie = 10,00)	W SzOOP RPO WM nie przewiduje się stosowania IF	
	3.c Wspieranie tworzenia i poszerzania zaawansowanych zdolności w zakresie rozwoju produktów i usług	3.4.2 Lepsze warunki dla rozwoju MŚP oraz zwiększona produktywność sektora MŚP	Instrumenty finansowe dla MŚP - powyżej 24 m-cy <u>Typy projektów:</u> i/ instrumenty finansowe dla MŚP funkcjonujących na rynku dłużej niż 24 m-ce.	40,00	Przewidywane IF: pożyczki i poręczenia	
4. Regionalna polityka energetyczna	4.a Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych	4.1.1. Zwiększony poziom produkcji energii ze źródeł odnawialnych	Rozwój infrastruktury produkcji energii ze źródeł odnawialnych <u>Typy projektów:</u> i/ wytwarzanie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, ii/ wytwarzanie energii ciepłej ze źródeł odnawialnych, iii/ wytwarzanie energii w ramach wysokosprawnej kogeneracji ze źródeł odnawialnych, iv/ projekty kompleksowe wykorzystujące OZE do wytwarzania energii ciepłej i elektrycznej.	- (alokacja na działanie = 35,00)	W SzOOP RPO WM nie przewiduje się stosowania IF	Cel szczegółowy 2
		4.1.2. Zwiększony poziom produkcji energii ze źródeł odnawialnych	Rozwój infrastruktury dystrybucji energii ze źródeł odnawialnych <u>Typy projektów:</u> i/ budowa, rozbudowa i przebudowa sieci dystrybucyjnych wraz z niezbędnymi jej elementami.	- (alokacja na działanie = 30,00)	W SzOOP RPO WM nie przewiduje się stosowania IF	
	4.b Promowanie efektywności energetycznej i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w	4.2 Zwiększona efektywność energetyczna w	Eko-przedsiębiorstwa <u>Typy projektów:</u> i/ głęboka modernizacja energetyczna budynków, ii/ Inwestycje w zakresie instalacji wytwarzania energii ze źródeł	19,00	Do ustalenia (analiza ex-ante IF) Przewidywane IF:	

Priorytet	Priorytet Inwestycyjny	Działanie / Podziałanie / cel szczegółowy	Nazwa i typy projektów	Alokacja na IF (środki UE, w mln euro)	Uwagi	Cel szczegółowy badania
	przedsiębiorstwach	przedsiębiorstwach MŚP	odnawialnych, iii/ kompleksowy projekt obejmujący: modernizację energetyczną budynków, inwestycje w zakresie instalacji wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych, iv/ rozwój budownictwa energooszczędnego oraz pasywnego.		pożyczki i poręczenia	
	4.c Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych, i w sektorze mieszkaniowym	4.3.1. Zwiększona efektywność energetyczna w sektorze mieszkaniowym i użyteczności publicznej	Głęboka modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej - ZIT <u>Typy projektów:</u> i/ głęboka modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej.	22,00		
4.3.2 Zwiększona efektywność energetyczna w sektorze mieszkaniowym i użyteczności publicznej		Głęboka modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej - SPR <u>Typy projektów:</u> i/ głęboka modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej.	30,00			
4.3.3 Zwiększona efektywność energetyczna w sektorze mieszkaniowym i użyteczności publicznej		Głęboka modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej - inwestycje regionalne <u>Typy projektów:</u> i/ głęboka modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej, ii/ rozwój budownictwa energooszczędnego oraz pasywnego.	24,00			
4.3.4 Zwiększona efektywność energetyczna w sektorze mieszkaniowym i użyteczności publicznej		Głęboka modernizacja energetyczna budynków wielorodzinnych mieszkaniowych - instrument finansowy <u>Typy projektów:</u> i/ wsparcie instrumentów finansowych przeznaczonych dla spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych.	20,00	Przewidywane IF: pożyczki i poręczenia		
	4.e Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące zmiany klimatu	4.4.1 Obniżony poziom emisji w województwie	Obniżenie poziomu niskiej emisji - ZIT <u>Typy projektów:</u> i/ wymiana źródeł ciepła w indywidualnych gospodarstwach domowych (biomasa i paliwa gazowe).	50,00	Do ustalenia (analiza ex-ante IF) Przewidywane IF: pożyczki i poręczenia	
4.4.2 Obniżony poziom emisji w województwie		Obniżenie poziomu niskiej emisji - SPR <u>Typy projektów:</u> i/ wymiana źródeł ciepła w indywidualnych gospodarstwach domowych (biomasa i paliwa gazowe), ii/ rozwój sieci ciepłowniczych.	34,30			
6.e Podejmowanie przedsięwzięć mających na celu poprawę jakości środowiska miejskiego, rewitalizację miast, rekultywację i dekontaminację	4.4.3 Obniżone poziomy zanieczyszczeń powietrza w	Obniżenie poziomu niskiej emisji (paliwa stałe) - SPR <u>Typy projektów:</u> i/ wymiana źródeł ciepła w indywidualnych gospodarstwach domowych (paliwa stałe).	15,70			

Priorytet	Priorytet Inwestycyjny	Działanie / Podziałanie / cel szczegółowy	Nazwa i typy projektów	Alokacja na IF (środki UE, w mln euro)	Uwagi	Cel szczegółowy badania
	terenów przemysłowych (w tym terenów powojaskowych), zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza oraz propagowanie działań służących zmniejszeniu hałasu	województwie				
5. Ochrona środowiska	6.a Inwestowanie w sektor gospodarki odpadami celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym UE w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych określonych przez państwa członkowskie	5.2.1 Ograniczona liczba odpadów deponowanych na składowiskach	Gospodarka odpadami - ZIT <u>Typy projektów:</u> i/ budowa, rozbudowa, przebudowa punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych wraz z punktami napraw, ii/ budowa, rozbudowa, przebudowa instalacji do odzysku, recyklingu i ponownego użycia, iii/ przedsięwzięcia związane z usuwaniem azbestu.	- (alokacja na działanie = 5,00)	W SzOOP RPO WM nie przewiduje się stosowania IF	Cel szczegółowy 2
		5.2.2 Ograniczona liczba odpadów deponowanych na składowiskach	Gospodarka odpadami - SPR <u>Typy projektów:</u> i/ budowa, rozbudowa, przebudowa punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych wraz z punktami napraw, ii/ budowa, rozbudowa, przebudowa instalacji do odzysku, recyklingu i ponownego użycia iii/ przedsięwzięcia związane z usuwaniem azbestu.	- (alokacja na działanie = 20,00)	W SzOOP RPO WM nie przewiduje się stosowania IF	
6. Dziedzictwo regionalne	8.b Wspieranie wzrostu gospodarczego sprzyjającego zatrudnieniu poprzez rozwój potencjału endogenicznego jako elementu strategii terytorialnej dla określonych obszarów, w tym poprzez przekształcanie upadających regionów przemysłowych i zwiększenie dostępu do określonych zasobów naturalnych i kulturalnych oraz ich rozwój	6.3.1 Wzrost zatrudnienia na obszarach o wysokich walorach turystycznych	Rozwój lokalnych zasobów subregionów - SPR <u>Typy projektów:</u> i/ rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej w subregionach.	- (alokacja na działanie = 25,00); planowane wydzielenie puli środków dla przedsiębiorstw	W SzOOP RPO WM nie przewiduje się stosowania IF	Cel szczegółowy 3
		6.3.2 Wzrost zatrudnienia na obszarach o wysokich walorach turystycznych	Wsparcie miejscowości uzdrowiskowych <u>Typy projektów:</u> i/ rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej oraz ogólnodostępnej infrastruktury uzdrowiskowej w miejscowościach uzdrowiskowych	- (alokacja na działanie = 25,00); planowane wydzielenie puli środków dla przedsiębiorstw	W SzOOP RPO WM nie przewiduje się stosowania IF	
		6.3.3 Wzrost zatrudnienia na obszarach o wysokich walorach turystycznych	Zagospodarowanie rekreacyjne i turystyczne otoczenia zbiorników wodnych <u>Typy projektów:</u> i/ rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej w otoczeniu zbiorników wodnych.	- (alokacja na działanie = 30,00); planowane wydzielenie puli środków dla przedsiębiorstw	W SzOOP RPO WM nie przewiduje się stosowania IF	

Priorytet	Priorytet Inwestycyjny	Działanie / Poddziałanie / cel szczegółowy	Nazwa i typy projektów	Alokacja na IF (środki UE, w mln euro)	Uwagi	Cel szczegółowy badania
8. Rynek pracy	8.iii Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych MŚP	8.3.2 Zwiększenie liczby nowych i trwałych mikrofirm w regionie	Wsparcie na zakładanie działalności gospodarczej, w tym w formie instrumentów zwrotnych <u>Typy projektów:</u> i/ kompleksowe wsparcie dla zakładania działalności gospodarczej, w tym w formie instrumentów zwrotnych.	4,75	Przewidywane IF: pożyczki (do 50 tys. zł)	Cel szczegółowy 1
	8.v Przystosowanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian	8.4.2 Zwiększenie zdolności adaptacyjnych osób zwolnionych i zagrożonych zwolnieniem z pracy	Adaptacja do zmian <u>Typy projektów:</u> i/ opracowanie i wdrażanie kompleksowych programów typu outplacement obejmujących wsparciem: (i) pracowników zagrożonych zwolnieniem, pracowników przewidzianych do zwolnienia oraz osób zwolnionych z przyczyn zakładu pracy i/lub (ii) osób odchodzących z rolnictwa lub ich rodzin.	- (alokacja na działanie = 10,00)	W SzOOP RPO WM nie przewiduje się stosowania IF	
11. Rewitalizacja przestrzeni regionalnej	9.b Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich	11.3 Ograniczone problemy społeczne w miastach i na obszarach wiejskich	Fundusz rewitalizacji i odnowy Małopolski <u>Typy projektów:</u> i/ utworzenie i prowadzenie funduszu wspierającego proces rewitalizacji miast i odnowy obszarów wiejskich przy pomocy instrumentów finansowych.	30,00	Przewidywane IF: pożyczki	Cel szczegółowy 3
Razem (alokacja, środki UE)				309,75	-	

Źródło: Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego 2014-2020 oraz Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych RPO WM 2014-2020 (projekt, wersja 2.0 z marca 2015 r.)

Uwaga:

W tabeli uwzględniono także działania / poddziałania RPO WM, w których nie przewiduje się stosowania instrumentów finansowych - zgodnie z zapisami Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych RPO WM 2014-2020 - ale, które wchodzą w skład Priorytetów Inwestycyjnych wskazanych jako przedmiot analizy w jej celach szczegółowych i w przypadku których (przynajmniej potencjalnie) rozważyć można stosowanie wsparcia zwrotnego (zasadność ich stosowania będzie przedmiotem analizy). Sytuacje takie zaznaczono w kolumnie "Uwagi" tabeli (dotyczą one: Priorytetu Inwestycyjnego 3b - Poddziałania 3.3.2, Priorytetu Inwestycyjnego 4a - Poddziałania 4.1.1 i 4.1.2, Priorytetu Inwestycyjnego 6a - Poddziałania 5.2.1 i 5.2.2, Priorytetu Inwestycyjnego 8b - Poddziałania 6.3.1, 6.3.2 i 6.3.3 oraz Priorytetu Inwestycyjnego 8.v - Poddziałania 8.4.2).

W przypadku ww. instrumentów interwencji ich łączna alokacja (środki finansowe UE) wynosi 180 mln euro. Łącznie zatem, potencjalna (maksymalna) suma alokacji środków wsparcia unijnego na instrumenty finansowe w ramach RPO WM 2014-2020 osiąga poziom ok. 490 mln euro). Jest to oczywiście wartość, która ma charakter ogólnopoglądowy gdyż najprawdopodobniej tylko w przypadku pewnej części alokacji "dodatkowej" (180 mln euro) sensowne będzie projektowanie instrumentów zwrotnych (ustali to analiza ex-ante).

W analizie "wyjściowej" wzięto pod uwagę różne typy instrumentów finansowych, które - zdaniem autorów komentowanego opracowania - należało rozważyć projektując model interwencji oparty na instrumentach finansowych (rozważano możliwości stosowania instrumentów pożyczkowych, poręczeniowych, jak i kapitałowych). Ostatecznie, zarekomendowano stosowanie wyłącznie instrumentów pożyczkowych (w ramach wszystkich priorytetów inwestycyjnych, w których przewidziano / zasadne są instrumenty finansowe), uznając jednocześnie:

- za przedwczesne podejmowanie decyzji w sprawie wspierania instrumentów poręczeniowych (z uwagi na ówczesny - nadal aktualny - brak jasności co do wizji rozwoju sektora poręczeniowego w Polsce) oraz
- za nie wskazane wspieranie instrumentów kapitałowych (z uwagi na planowane strumienie interwencji wobec takich instrumentów ze szczebla krajowego, przewidywane w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój, 2014-2020).

W analizie wypowiedziano się również na temat kształtu systemu wdrażania instrumentów finansowych. Zaproponowano mieszankę opcji wdrożeniowych, obejmujących:

- wykorzystanie modelu wdrażania instrumentów finansowych za pomocą mechanizmu funduszu funduszy; zaproponowano powołanie dwóch funduszy funduszy:
 - (i) funduszu wdrażającego instrumenty finansowe, dotyczące wspierania MŚP oraz
 - (ii) funduszu zajmującego się zagadnieniami efektywności energetycznej oraz dotyczącymi odnawialnych źródeł energii i rewitalizacji obszarów miejskich. W tym drugim przypadku wskazano, że najkorzystniejszym rozwiązaniem może okazać się powierzenie funkcji wdrożeniowych Europejskiemu Bankowi Inwestycyjnemu oraz
- w zakresie samozatrudnienia / przedsiębiorczości / tworzenia nowych miejsc pracy - zaproponowano rozważenie realizacji instrumentów finansowych w sposób bezpośredni, a więc przez Instytucję Zarządzającą programem regionalnym, z ewentualnym wykorzystaniem wsparcia ze strony podmiotu zewnętrznego.

W rekomendacjach zwrócono również uwagę na ryzyka związane z wdrażaniem instrumentów finansowych, wynikające - zdaniem autorów - głównie ze słabości regionalnych pośredników finansowych (instytucji pozabankowych). W związku z tym, sugerując konieczność działań mających na celu wzmacnianie potencjału rodzimych pośredników finansowych spoza sfery bankowej, zwrócono uwagę na konieczność rozwiązania kwestii "własności" środków wsparcia, które pozyskiwane były przez pozabankowych regionalnych pośredników finansowych w okresie wcześniejszym, a także konieczność dalszej specjalizacji pośredników (np. osiąganą poprzez rozwiązania strukturalne, polegające na wydzieleniu działalności, dotyczącej finansowania, do wyodrębnionych struktur formalnoprawnych). Za szczególnie ważne uznano również dalsze podnoszenie ich zdolności kapitałowej (przez właścicieli) oraz zaprojektowanie (w ramach szczegółowych rozwiązań wdrożeniowych RPO) określonych bodźców, zachęcających do podejmowania zadań w zakresie dystrybucji nowych instrumentów finansowych.

Zarekomendowano również przeprowadzenie audytu przepływu informacji i dokumentów w celu redukcji nadmiernych obciążeń, związanych z wykorzystywaniem instrumentów finansowych (propozycja związana z ryzykiem słabego / ograniczonego popytu na pożyczki) oraz ustanowienie systemu gromadzenia i wymiany informacji dla celów monitorowania procesu oraz efektów wdrażania instrumentów finansowych (a na tej podstawie aktualizacji analizy ex-ante).

Przygotowując niniejszy raport metodologiczny szczegółowo przeanalizowaliśmy "wyjściową" analizę ex-ante instrumentów finansowych. Może ona stanowić punkt wyjścia do opracowania niniejszej (zaktualizowanej)

analizy, przy czym w ramach obecnej analizy konieczne jest poszerzenie (pogłębienie) badania z uwagi na wprowadzone w RPO WM zmiany (zgodnie z celami 1-3 obecnej analizy ex-ante instrumentów finansowych). Umożliwi to (m.in.) szerszy zakres obecnej analizy (można by tu wskazać choćby na większe próby w obecnie planowanych badaniach ilościowych - w analizie z 2014 r. w ramach badania zjawiska luki finansowania próba badawcza w badaniu CATI wynosiła 400 wywiadów).

Ponadto, pogłębionej analizy wymagają również konkluzje dotyczące nie stosowania na poziomie regionalnym instrumentów kapitałowych oraz wniosek (i odpowiadająca mu rekomendacja) wskazujący na przedwczesne (w owym czasie - pierwsze miesiące 2014 roku) podejmowanie decyzji w sprawie wspierania instrumentów poręczeniowych. Jeśli chodzi o instrumenty kapitałowe, to trudno jest krytykować zaproponowane w analizie "wyjściowej" rozstrzygnięcie (brak zasadności wspierania instrumentów kapitałowych na poziomie regionalnym), jednak zasadne wydaje się ponowne rozpatrzenie tej kwestii, szczególnie w świetle dopuszczalności tworzenia takich instrumentów, wskazywanej w linii demarkacyjnej (w 3. Osi Priorytetowej programowania)²¹. Podobnie, ponownego rozważenia wymaga kwestia wspierania sektora poręczeniowego (choć nadal nie ma jasności co do długookresowej wizji rozwoju / funkcjonowania systemu poręczeniowego w Polsce - nie jest w ogóle pewne, czy wizja taka zostanie w najbliższym czasie skonkretyzowana - w każdym razie niewiele na to wskazuje). W tej sytuacji, rozważenie zasadności wspierania lokalnych / regionalnych pośredników finansowych, zajmujących się działalnością poręczeniową, wydaje się zasadne. Poza tym, elementem niniejszej analizy jest również określenie poziomu ryzyka działalności poręczeniowej (niezbędne dla ustalenia alokacji wsparcia na instrumenty poręczeniowe).

Wreszcie, wyniki obecnie planowanych analiz oraz wprowadzone do RPO WM zmiany mogą rzutować na rozstrzygnięcia dotyczące strategii inwestycyjnej i modelu wdrażania instrumentów finansowych w województwie małopolskim. Weryfikacja tego elementu analizy ex-ante staje się zatem szczególnie ważna. Bez wątplenia, prawidłowo dobrany model wdrażania instrumentów finansowych i strategia inwestycyjna programu będą jednymi z głównych czynników skutecznej i efektywnej dystrybucji wsparcia poprzez instrumenty finansowe (nawet najlepiej zaprojektowane instrumenty finansowe okażą się niewydolne, jeśli nie zostanie ustanowiony sprawny mechanizm ich dystrybucji i promowania). Z kwestią tą wiążą się również sprawy wyboru rozwiązań dotyczących postaci konkretnych instrumentów (produktów) finansowych. Mianowicie, obecne regulacje dają możliwość skorzystania, bądź to z gotowych rozwiązań tzw. "off-the-shelf" (w analizie "wyjściowej" uznano za sensowne skorzystanie z nich tylko w przypadku instrumentów dotyczących efektywności energetycznej i rewitalizacji - szerzej jednak kwestia ta nie była analizowana), bądź zaprojektowanie własnych, specyficznych modeli instrumentów.

Na koniec sądzimy, że w dziedzinie kształtowania strategii inwestycyjnej warto również rozważyć (ewentualne) dziedziny zastosowania nowego instrumentu Europejskich Funduszy Strukturalnych i Inwestycyjnych tj. tzw. repayable assistance - nie ma co prawda ten instrument charakteru finansowego, ale może się on okazać bardzo interesujący dla pewnych typów przedsięwzięć, a tym samym realizacji celów polityki publicznej²².

²¹ Natomiast należy tu dodać, że linia demarkacyjna nadal nie przewiduje stosowania na poziomie regionalnym instrumentów kapitałowych w 1. Osi - tu zresztą, zarówno poprzednio, jak i obecnie instrumenty finansowe w RPO WM nie były / nie są rozważane.

²² Naturalnie, nie jest to zagadnienie kluczowe dla niniejszej analizy. Tym niemniej warto pamiętać o tej dodatkowej opcji wdrażania wsparcia. Może się ona okazać zasadna szczególnie w pewnych sferach, w których dyskusyjne jest stosowanie zarówno instrumentów finansowych, jak i typowego finansowania bezwrotnego.

2.2 Podejście badawcze

Podejście badawcze będzie bazować na:

1. Wymogach Szczegółowego Opisu Przedmiotu Zamówienia (SOPZ) i - w odpowiednim zakresie - "wyjściowej" analizie ex-ante instrumentów finansowych;
2. Wymogach art. 37 Rozporządzenia Ogólnego;
3. W zakresie systemu wdrażania art. 38 Rozporządzenia Ogólnego;
4. Metodologii KE/EBI, dotyczącej sporządzania analiz ex-ante;
5. Doświadczeniu zespołu Wykonawcy z realizacji łącznie ośmiu projektów z zakresu analizy IF w perspektywie finansowej 2014-2020, w tym czterech ukończonych (i dwóch trwających) ocen ex-ante instrumentów na poziomie regionalnym²³.

We wszelkich analizach dotyczących instrumentów finansowych kluczowe jest wyjaśnienie podstawowych pojęć i koncepcji, bardzo często niewłaściwie definiowanych i rozumianych. W związku z tym pragniemy przedstawić kilka opisanych poniżej uwag.

Celem instrumentów finansowych w ramach RPO jest realizacja określonych celów programu. A zatem, pierwotną przesłanką do stosowania konkretnego instrumentu finansowego jest zawsze wsparcie realizacji celów RPO poprzez spowodowanie zgodnych z nimi zachowań odbiorców instrumentów, a następnie osiągnięcia oczekiwanych rezultatów (w toku wdrażania programu podlegających pomiarowi).

Powodem, dla którego stosowane mogą być (w miejsce dotacji) instrumenty finansowe (zgodnie z metodologią KE/EBI) jest:

- występowanie luki finansowej, tj. sytuacji, w której odbiorca nie posiada środków finansowych i nie jest na zasadach rynkowych w stanie zdobyć takich środków na realizację ekonomicznie uzasadnionego projektu;
- występowanie luki rentowności, tj. sytuacji, w której realizacja projektu generuje wysoką zewnętrzną (wyższą od wewnętrzną) stopę zwrotu dzięki występowaniu pozytywnych efektów zewnętrznych (zgodnych z celami RPO, jak np. ograniczenie emisji czy wzrost zatrudnienia), a jednocześnie wewnętrzna stopa zwrotu (dotycząca inwestora) jest na tyle mała, że nie decyduje się on na realizację projektu (wewnętrzna stopa zwrotu powinna być dodatnia, projekty które mają dodatnią stopę zwrotu zewnętrzną i ujemną wewnętrzną znajdują się raczej w domenie finansowania dotacyjnego).

Analizując cele programu, czysta luka finansowa może być przesłanką interwencji przede wszystkim we wspieraniu przedsiębiorstw i rozpoczynania działalności gospodarczej w ramach celu tematycznego 3 i 8. W pozostałych obszarach przesłanką interwencji (czasem wyłączną) jest luka rentowności.

Rozróżnienie to ma zasadnicze znaczenie praktyczne zarówno dla konstrukcji instrumentów finansowych, jak i szacowania środków potrzebnych na ich realizację.

²³ Doświadczenia te uznajemy za szczególnie ważne z dwóch powodów: po pierwsze, co naturalne, umożliwiają skorzystanie z nich w procesie badawczym niniejszej analizy, po drugie, stanowią element podkreślany w regulacjach unijnych (i metodologii tworzenia analiz ex-ante instrumentów finansowych), jako ważny czynnik kontekstowy wszelkich tego typu analiz. W związku z tym, wnioski i rozstrzygnięcia proponowane dla RPO WM będą odwoływać się - w odpowiednim zakresie, uwzględniając specyfikę programu małopolskiego, do konkluzji wynikających z innych analiz.

Luka finansowa ma w wypadku przedsiębiorstw charakter w pewnym stopniu obiektywny. Mimo wszelkich trudności metodologicznych jej pomiaru można stwierdzić, że koncepcyjnie jest to miara niezależna od polityki publicznej, a jej wartość zależy od bardzo wielu czynników, zarówno makro, jak i mikroekonomicznych. Wskazać tu można m.in. na: politykę gospodarczą państwa, stan sektora instytucji finansowych, kondycję przedsiębiorstw, moment cyklu koniunkturalnego, regulacje prawne kształtujące warunki podejmowania / prowadzenia działalności gospodarczej itp.

Luka rentowności ma charakter dużo mniej sprecyzowany. Jest tak z uwagi na to, co jest przesłanką interwencji. W przypadku luki finansowej konkretne cele przedsiębiorstwa mają de facto wtórne znaczenie, bo interwencja ma po prostu wspierać rozwój przedsiębiorczości. Natomiast w przypadku interwencji zmierzającej do wsparcia powstawania np. instalacji produkcji energii z OZE, czy też instalacji przetwarzających odpady, kluczowe znaczenie mają cele, jakie stawiają sobie władze publiczne, np. dotyczące ograniczenia emisji czy przetwarzania odpadów. A jest to zawsze domena wyboru publicznego i nie ma możliwości ustalenia optymalnego dla danego obszaru ich poziomu. W związku z tym, przy interwencji zmierzającej do adresowania luki rentowności kluczowe znaczenie ma nie analiza luki finansowej (która może w danym obszarze zupełnie nie występować), ale:

- analiza przyczyn występowania niewystarczających inwestycji;
- ocena poziomu potrzeb inwestycyjnych.

W szczególności drugi z wymienionych wyżej elementów analizy musi zachodzić w powiązaniu z celami programu i planowanymi w nim wskaźnikami. Podsumowanie proponowanego podejścia przedstawiamy w tabeli na następnej stronie.

Podkreślenia wymaga, że ww. rozróżnienie na lukę finansową i lukę rentowności ma duże znaczenie praktyczne dla projektowania instrumentów finansowych, bowiem:

- luka finansowa powinna być adresowana za pomocą instrumentów finansowych (jest zjawiskiem trwałym i o dużej skali – dotacje nie osiągają wystarczającej dźwigni, by móc istotnie wpłynąć na wystarczającą poprawę sytuacji), przy czym dla poprawnego adresowania wsparcia celowe jest maksymalne ograniczanie preferencji i tworzenie instrumentów możliwie bliskich rozwiązaniom rynkowym, które będą z nimi konkurować dostępnością, a nie ceną; chodzi tu więc o projektowanie instrumentów dostosowanych do specyficznych potrzeb / sytuacji podmiotów, których popyt na finansowanie (wykonalnych projektów) nie spotyka się z podażą środków oferowanych na rynku;
- luka rentowności powinna być adresowana poprzez zwiększenie atrakcyjności finansowej określonych inwestycji. W związku z tym interwencja może być realizowana zarówno za pomocą preferencyjnych instrumentów finansowych, jak i np. dotacji o różnej intensywności wsparcia, jak i instrumentów mieszanych.

Tabela 2. Wstępna systematyka wykorzystania IF w RPO WM 2014-2020 ze względu na cel i powód interwencji

Cel interwencji	Powód podejmowania interwencji	Grupa docelowa	Konstrukcja wsparcia
<p>Zwiększenie dostępności do finansowania zewnętrznego dla podmiotów (np. MŚP) znajdujących się w luce: główną przesłanką interwencji jest dostarczanie finansowania tam, gdzie nie jest ono dostępne na zasadach rynkowych.</p>	<p>Niedoskonałość rynku finansowego powodująca, że niektóre mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa mimo potencjału rozwojowego, a także powstające przedsiębiorstwa, nie mają dostępu do finansowania rynkowego.</p>	<p>Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa – na realizację ekonomicznie uzasadnionych projektów, na które nie mogą one pozyskać finansowania rynkowego.</p>	<p>Dla osiągnięcia zakładanych efektów wsparcia konieczne jest akceptowanie ryzyka wyższego, niż ma to miejsce w przypadku oferowania finansowania przez sektor bankowy.</p> <p>Dla ograniczenia zjawiska jałowej straty wskazane jest udzielanie wsparcia zwrotnego na warunkach rynkowych.</p> <p>Wsparcie jest z założenia komplementarne do oferty rynkowej (ma miejsce tam, gdzie występuje zawodność rynku).</p>
<p>Pobudzenie aktywności gospodarczej w wybranych sektorach / na wybranych obszarach, niezależnie od występowania luki finansowej: celem jest stworzenie efektu zachęty, modyfikującego zachowania w kierunku pożądanym przez władze / politykę publiczną.</p>	<p>Niezależnie od dostępu do finansowania rynkowego, przedsiębiorstwa mogą nie podejmować uzasadnionych ekonomicznie projektów ze względu na ryzyko, koszty alternatywne, efekty skali lub brak możliwości pełnej internalizacji efektów zewnętrznych.</p>	<p>Przedsiębiorstwa – na realizację projektów, które charakteryzuje pożytywny efekt (np. zwiększenie nakładów na badania i rozwój, wzrost zatrudnienia na danym obszarze, rozwój kluczowego sektora, rewitalizacja).</p>	<p>Tworzenie efektu zachęty oznacza dostarczanie środków po cenie niższej od rynkowej – implikuje to udzielanie wsparcia zwrotnego przy oprocentowaniu niższym od rynkowego, względnie subsydiowania odsetek, choć w tym ostatnim przypadku nie będzie to instrument finansowy.</p>
<p>Osiągnięcie celów polityki społeczno-gospodarczej wynikających z generowania przez projekty pozytywnych efektów zewnętrznych</p>	<p>Wiele projektów o charakterze rynkowym (np. inwestycje w OZE, efektywność energetyczną) oprócz korzyści/oszczędności dla inwestora przynoszą pożądane efekty zewnętrzne.</p>	<p>Przedsiębiorstwa, w tym komunalne, instytucje publiczne, właściciele nieruchomości mieszkaniowych</p>	<p>Objęte wsparciem podmioty nie zawsze znajdują się w luce finansowej, w związku z tym instrumenty mogą być potencjalnie konkurencyjne do oferty rynkowej, niemniej jednak zasadniczym celem wsparcia jest zwiększenie ekonomicznej efektywności inwestycji tak, by zachęcić inwestora do jej realizacji i w tym sensie konkurencja nie występuje (bo bez interwencji inwestycja nie miałaby miejsca).</p>

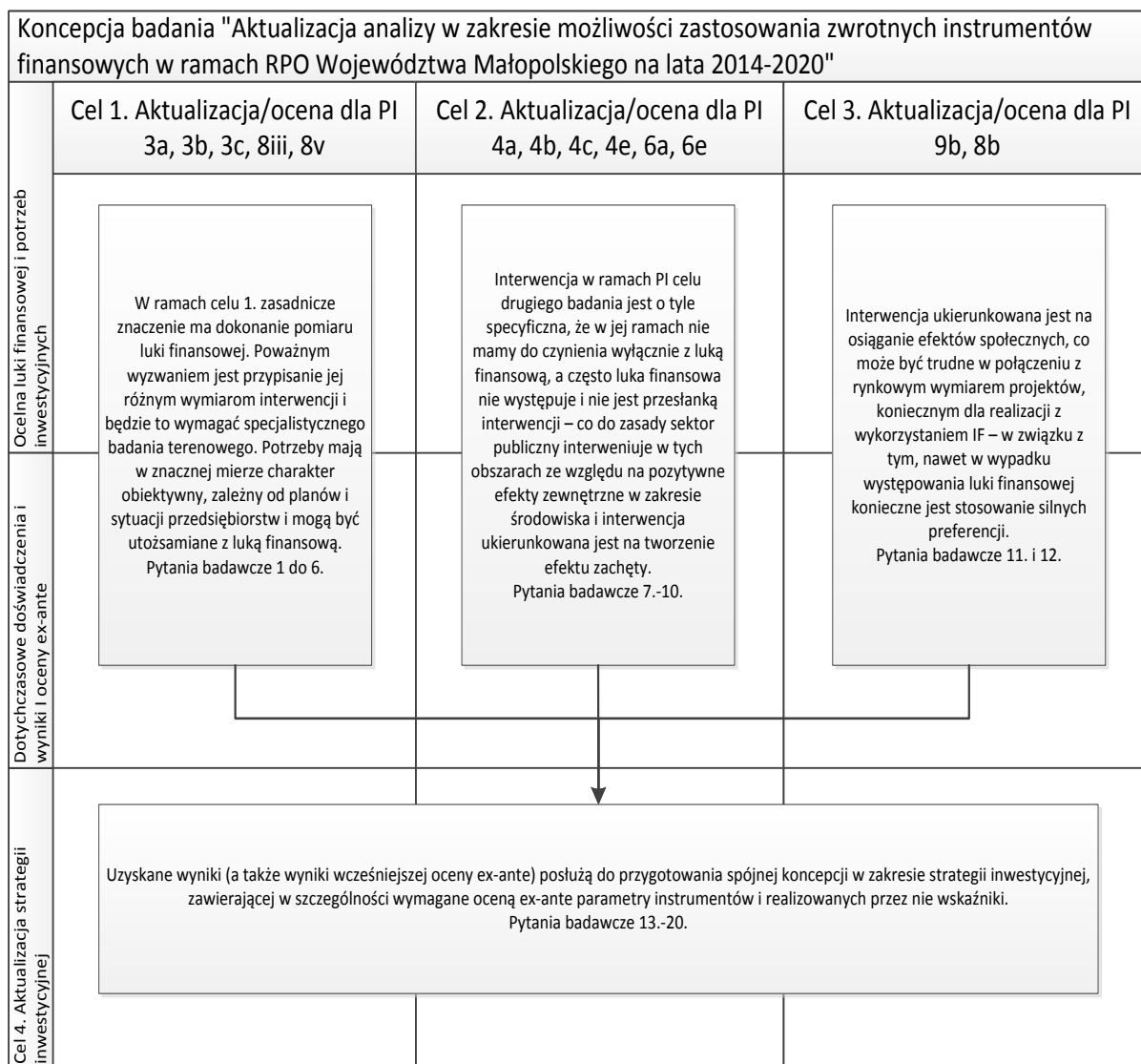
2.3 Logika analizy z uwzględnieniem celów szczegółowych badania

Cele szczegółowe analizy - cel 1., 2. i 3. dotyczą wybranych części tematycznych RPO WM, tj. (w uproszczeniu, odpowiednio): (i) zagadnień związanych ze wspieraniem przedsiębiorstw, (ii) zagadnień ośrodowiskowych (energii odnawialne, efektywność energetyczna, gospodarka emisyjna, gospodarka odpadami, poprawa jakości środowiska miejskiego) i (iii) zagadnień społecznych, obejmujących wspieranie przedsiębiorczości pod kątem samozatrudnienia, tworzenia miejsc pracy, a także rewitalizacja obszarów z uwzględnieniem spraw społecznych).

Z kolei czwarty cel szczegółowy ma charakter integrujący - dotyczy określenia spójnej strategii inwestycyjnej, uwzględniającej ustalenia w sprawie stosowania instrumentów finansowych w analizowanych priorytetach inwestycyjnych.

Ustalony układ celów jest bardzo logiczny, ponieważ jak wskazaliśmy to wcześniej, tematyka i cel interwencji ma zasadnicze znaczenie koncepcyjne dla podejmowania decyzji w sprawie stosowania instrumentów finansowych oraz projektowania ich postaci. Oznacza to również różne podejście do szacowania luki finansowej i luki rentowności, podsumowane na poniższym schemacie.

Schemat 1. Ogólnopoglądowy schemat koncepcji badawczej

W rezultacie, w ramach ww. celów musi być przyjmowana różna logika analizy, umożliwiająca wygenerowanie danych / informacji niezbędnych do zaprojektowania spójnej strategii inwestycyjnej programu.

Typowa ("czysta") analiza luki finansowej ma największe znaczenie w ramach celu szczegółowego 1. Bazować będzie przede wszystkim na wynikach badania terenowego. Dzięki badaniu zamierzone jest oszacowanie luki finansowej mierzonej w dwojaki sposób:

- jako luka wynikająca z deklarowanych niezrealizowanych inwestycji. Luka deklarowanych niezrealizowanych inwestycji odzwierciedla najszerszą koncepcją wartości globalnej luki finansowej, gdyż uwzględnia również potrzeby inwestycyjne przedsiębiorstw, które w badanym okresie nie ubiegały się o finansowanie zewnętrzne. Zaletą luki finansowej deklarowanych niezrealizowanych inwestycji jest wyższy współczynnik odpowiedzi, podanie tej wielkości jest dla przedsiębiorców łatwiejsze niżeli w przypadku luki nieprzyznanego finansowania. Ankietowani, mimo że pamiętają fakt starania się o kredyt, pożyczkę czy leasing, mogą nie być w stanie dokładnie ocenić wysokości finansowania, o które się ubiegali. Przedsiębiorcy mogą być ponadto skłonni do przeszacowywania swoich zdolności rozwoju i rentowności planowanych przedsięwzięć. Podejście to nie uwzględnia problemu agregacji – faktu, że przeprowadzenie wielu niezrealizowanych projektów inwestycyjnych mogłoby spowodować, że pozornie atrakcyjne inwestycje mogłyby się łącznie okazać nieefektywne;
- jako luka odzwierciedlona wielkością nieprzyznanego finansowania zewnętrznego. Luka nieprzyznanego finansowania zewnętrznego stanowi estymator wartości globalnej finansowania zewnętrznego, o które przedsiębiorstwa ubiegały się, ale bezskutecznie. Uwzględnia zarówno kredyty, pożyczki, jak leasing. Podejście to, podobnie jak luka deklaracji, nie uwzględnia faktu otrzymania zbyt dużego (nieracjonalnego ekonomicznie) finansowania. Do wad tego podejścia zalicza się także problem agregacji, czyli dysproporcji między indywidualnymi potrzebami przedsiębiorstw a poziomem finansowania racjonalnym dla całej gospodarki. Pomiar wielkości luki w tym ujęciu jest bardziej złożony: wymaga wskazania przez ankietowanego liczby przedmiotów finansowania zewnętrznego oraz wartości nieprzyzanych kredytów, pożyczek lub leasingu. Sytuacje, gdy respondent ubiegał się o finansowanie zewnętrzne na jeden cel w kilku instytucjach finansowych są uwzględniane jako jeden przypadek. Co do zasady luka nieprzyznanego finansowania zewnętrznego jest miarą bardziej użyteczną, ale w sytuacji niektórych podgrup konieczne może być sięgnięcie do miary niezrealizowanych inwestycji.

Jeśli chodzi o cel szczegółowy 2., to w tym przypadku zasadnicze znaczenie ma określenie potrzeb inwestycyjnych, definiujących rozmiary luki rentowności, wynikających z:

- zdefiniowanych w RPO WM celów;
- celów polityki publicznej na poziomie wojewódzkim w poszczególnych obszarach;
- kształtu polityki publicznej prowadzonej z poziomu krajowego (w szczególności w zakresie odnawialnych źródeł energii).

Analizy te posłużą do określenia, na ile przyjęte w RPO WM cele mogą być realizowane za pomocą instrumentów finansowych, a jeśli tak, to w jakich rozmiarach. Dane niezbędne do oceny to w szczególności dane zastane oraz pozyskane dzięki metodom jakościowym.

W przypadku celu szczegółowego 3. z naszego doświadczenia wynika, że najbardziej efektywne jest analizowanie istniejącej bazy pomysłów inwestycyjnych, kwalifikujących się do wsparcia (co jest zgodne z metodologią proponowaną w tym zakresie przez KE). Zasadniczym narzędziem analizy będą ankiety CAWI i badania jakościowe.

Wyliczenia w ww. obszarach posłużą do sporządzenia propozycji strategii inwestycyjnej, przy czym obok wyników wcześniejszych obszarów, kluczowe w logice badania w tym obszarze będą:

- ramy wyznaczone przez rozporządzenie ogólne i pozostałe akty prawne europejskie i krajowe;
- definicje zawarte w wytycznych, dotyczących ewaluacji ex-ante instrumentów finansowych (wskazania dotyczące metodologii) – zob. ramka poniżej.

Podkreślenia wymaga, że wymogi co do szczegółowości strategii inwestycyjnej powodują, że jest ona de facto dokumentem pre-wdrożeniowym. Nie stanowi ona oceny propozycji RPO WM, ale rozwinięcie wyników wcześniejszych analiz do postaci umożliwiającej bezpośrednie wykorzystanie w pracach wdrożeniowych. Dlatego istotne jest, aby pomiędzy pracami nad pierwszymi trzema celami szczegółowymi, a celem szczegółowym czwartym dokonać wstępnych, ustaleń co do proponowanego zakresu interwencji z wykorzystaniem instrumentów finansowych. Ustalenia w tym zakresie dokonywane będą w toku prac analitycznych.

Ramka 1. Wytyczne Komisji Europejskiej (metodologia PwC a koncepcja badania)

Komisja Europejska i Europejski Bank Inwestycyjny sformułowały – w raportach autorstwa firmy doradczej PwC – koncepcję przeprowadzenia ewaluacji ex-ante instrumentów finansowych zgodnie z art. 38 Rozporządzenia Ogólnego. Metodologia ta ma wprowadzić jedynie charakter wytycznych i nie jest obligatoryjna, jednak szereg wskazań w niej zawartych, dotyczących np. sposobu diagnozowania potrzeb inwestycyjnych i niedoskonałości rynku koresponduje z metodami dotychczas przez nas stosowanymi w analizach dotyczących instrumentów finansowych – a ogólna koncepcja proponowana w niniejszej ofercie jest zgodna z tymi wytycznymi.

Zasadniczą wartością dodaną omawianej metodologii jest to, że definiuje ona szczegółowo szereg terminów występujących w tekście Rozporządzenia Ogólnego (jak np. wartość dodana, strategia inwestycyjna czy dodatkowe zasoby) – tym samym stanowiąc bardzo istotny punkt odniesienia dla ewaluacji ex-ante instrumentów finansowych w RPO WM, które powinno być co najmniej w tej warstwie w pełni zgodne z zawartymi w metodologii wytycznymi.

W niektórych miejscach proponowane przez nas rozwiązania są nawet dalej idące od tych zawartych w ww. wskazaniach metodologicznych, przykładowo, w przypadku niniejszej analizy dotyczy to badania przedsiębiorstw, które będą realizowane w formie wywiadów telefonicznych, a nie internetowych.

2.4 Koncepcja badania w układzie czasowym (etapów / faz badania)

Z punktu widzenia układu czasowego badania, działania badawcze wynikające z przedstawionej powyżej koncepcji realizowane będą w ramach trzech faz (etapów). Będą to:

- Faza wstępna - obejmująca organizację / uruchomienie badania, dopracowanie i uzgodnienie metodologii z Zamawiającym w postaci raportu metodologicznego (wersja wstępna i wersja końcowa) i wyników uzgodnień narzędzi badawczych;
- Faza badawcza / analityczna - obejmująca tzw. badanie właściwe, w toku którego zastosowane zostaną wszystkie metody / techniki badawcze przewidziane w badaniu (desk research, indywidualne wywiady pogłębione i badania ilościowe (CATI i CAWI));

- Faza finalizacji - obejmująca sporządzenie raportu końcowego z badania (wersja wstępna i wersja końcowa).

Ww. układ logiczny odzwierciedla harmonogram pracy badawczej, zaprezentowany w podrozdziale 4.1 niniejszego raportu. Harmonogram odzwierciedla wskazane powyżej fazy badania, a w ich ramach poszczególne aktywności badawcze (w tym także formalne). Dla poszczególnych aktywności / wiązek badawczych (i działań formalnych) - w harmonogramie wskazano członka zespołu eksperckiego, który odpowiedzialny będzie za koordynację (i nadzór jakościowy) danego komponentu badawczego.

W przypadku przebiegów odzwierciedlających układ czasowy realizacji poszczególnych metod / technik badawczych, przewidywane w ich ramach aktywności zostały dodatkowo pogrupowane w wiązki działań badawczych.

2.5 Pytania badawcze w ramach celów szczegółowych badania

#	Pytanie badawcze	Cel, zagadnienie badawcze i opisane w ramach zagadnień badawczych problemy	Uzasadnienie zadania pytania	Technika badawcza				
				D- research	IDI	CATI	CAWI	
1	Jakie są dotychczasowe doświadczenia na terenie Małopolski i w innych polskich regionach, ze wspieranie młodych przedsiębiorców w formie instrumentów finansowych? Jakie wnioski można z nich wyciągnąć pod kątem wsparcia w ramach RPO WM w ramach priorytetów inwestycyjnych 3a, 3c i 8iii?	Aktualizacja oceny ex-ante dla PI 3a, 3c oraz 8iii, z uwagi na nowe podejście do wsparcia MŚP w osi 3 RPO WM (Cel szczegółowy 1).	Wsparcie dla przedsiębiorstw o krótkim stażu rynkowym w postaci instrumentów finansowych było szeroko stosowane w okresie 2007-2013, przeważnie w ramach ogólnej interwencji skierowanej do sektora przedsiębiorstw, a także w ramach programów pożyczkowych w ramach Działania 6.2 PO KL i ze środków krajowych (program „Wsparcie w Starcie”), przy czym w tych ostatnich 2 przypadkach wnioskodawcami były osoby przed założeniem działalności gospodarczej, to pożyczka służyła jej rozpoczęciu i prowadzeniu. Pytanie ma służyć analizie doświadczeń w celu odpowiedniego zaprojektowania instrumentów ramach PI3a, 3c i 8iii.	✓	✓	✓		IDI z przedstawicielem instytucji udzielającej dotacji w ramach MRO 2007-2013 na zadania związane ze wspieraniem przedsiębiorczości, przedstawicielem instytucji mikrofinansowej, instytucji poręczeniowej, instytucji venture capital, inkubatorów i akceleratorów oraz beneficjentami Działania 6.2 PO KL. CATI z uczestnikami projektów Działania 6.2 PO KL oraz Osii 2 MRPO oraz tymi, których wnioski zostały odrzucone.
2	Jak należy oszacować poziom ryzyka („szkodowość”) w ramach instrumentów finansowych w ramach PI 3a, 3c i 8iii? Jaki może być wpływ wielkości szacowanej uszkodowości na wartość dodaną wsparcia?		Zakładany poziom „szkodowości” (niespłaconych pożyczek i wypłaconych poręczeń) ma bezpośrednie przełożenie na wartość dodaną wsparcia. Dodatkowo takie szacunki są wymagane dla instrumentów poręczeniowych w celu ustalenia relacji alokacji finansowej do wartości docelowego portfela poręczeń (analiza ryzyka gwarancji).	✓	✓			IDI z przedstawicielami banków komercyjnych i specjalistycznych, banków rozwojowych, instytucji mikrofinansowych - beneficjentów Działania 6.2 PO KL.
3	Jaka jest wielkość luki finansowej dla odbiorców wsparcia w ramach 3a, 3b i 3c przy uwzględnieniu zmienionych zapisów RPO WM? Jakich modyfikacji wymaga metodologia zastosowana w poprzedniej analizie w celu oszacowaniu luki w podziale na odbiorców wsparcia w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych?	Ponowne oszacowanie luki finansowej dla odbiorców wsparcia przewidzianego w PI 3a, 3b i 3c przy uwzględnieniu zapisów RPO WM (Cel szczegółowy 1).	Konieczność ponownego szacunku luki finansowej jest całkowicie zrozumiała, biorąc pod uwagę zmienione zapisy RPO. Jednocześnie jednak przyjęta w ramach poprzedniego opracowania metoda całkowicie abstrahuje od celu, na który przedsiębiorstwo poszukuje finansowania, a w wypadku priorytetów 3b i 3c interwencja potencjalnie realizowana z wykorzystaniem IF jest różniona przede wszystkim przez cel projektu, a nie typ odbiorcy wsparcia. Dlatego też niezbędna jest modyfikacja przyjętej w poprzednim opracowaniu metodologii.	✓	✓	✓		CATI z przedsiębiorstwami z Małopolski (MŚP oraz uczestnikami projektów Działania 6.2 PO KL oraz Osii 2 MRPO oraz tymi, których aplikacje zostały odrzucone). IDI z bankami.
4	Jakie jest szacowane zapotrzebowanie na wsparcie w postaci instrumentów kapitałowych w ramach 3a i 3c? Jak należy ocenić zasadność uruchamiania instrumentów kapitałowych w kontekście wsparcia przewidywanego w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój? Jakie są ograniczenia we wsparciu w formie instrumentów kapitałowych wdrażanych z poziomu regionalnego? W sytuacji uruchamiania tego typu instrumentów, w jaki sposób ograniczyć ich konkurencję z instrumentami w ramach PO IR?	Aktualizacja oceny ex-ante zapotrzebowania na wsparcie w postaci kapitałowych instrumentów finansowych dla odbiorców wsparcia przewidzianych w PI 3a i 3c wraz ze wskazaniem zasadności i konkurencyjności ich wdrażania z poziomu regionalnego (Cel szczegółowy 1).	Wdrażanie instrumentów kapitałowych było dotąd w Polsce realizowane ze szczebla krajowego, choć wielu pośredników np. w ramach Działania 3.1 PO IG działało de facto na poziomie regionalnym. Pierwsze doświadczenia na poziomie regionalnym (produkt kapitałowy w ramach Inicjatywy JEREMIE w województwie pomorskim i planowany w zachodniopomorskim) są jeszcze na bardzo początkowym etapie. Dodatkowo warto brać pod uwagę bogatą ofertę instrumentów kapitałowych w ramach PO IR, a także ograniczenia dotyczące zmiany siedziby firmy w sytuacji skorzystania z programu regionalnego.	✓	✓	✓		IDI z decydentami, przedstawicielami instytucji venture capital, aniołów biznesu inkubatorów i akceleratorów. CATI z przedsiębiorstwami z Małopolski.
5	Czy zasadne byłoby zastosowanie instrumentów dłużnych lub quasi kapitałowych, wspierających dodatkowo firmy, korzystające z oferty finansowania kapitałowego ze szczebla krajowego?		Wiele firm, które skorzystały z wejść kapitałowych ma później problemy związane z pozyskaniem kredytów bankowych jako firmy o zbyt krótkim okresie działania. W tym celu PARP stworzył Fundusz Pożyczkowy Wspierania Innowacji, podobny instrument jest też planowany w ramach PO IR. Do rozważenia pozostaje tworzenie podobnego instrumentu na poziomie regionalnym, choć oczywiście do dyskusji pozostaje konkurencja z ofertą szczebla krajowego.	✓	✓			IDI z decydentami, przedstawicielami instytucji venture capital, aniołów biznesu inkubatorów i akceleratorów, a także przedstawicielami strony popytowej.
6	Jak należy ocenić dostęp do finansowania dla potencjalnych odbiorców finansowania zwrotnego w ramach 8iii i 8v? Jak można oszacować lukę finansową/potrzeby inwestycyjne dla tej grupy (i jakie wnioski płyną z porównania luki dla potencjalnych odbiorców PI 3a-c)? Czy i jakie instrumenty finansowe należy zaproponować biorąc pod uwagę ograniczenia związane z Umową Partnerstwa? Czy i w jaki sposób można by zastosować w ramach PI 8iii połączenia instrumentów finansowych i dotacji (na szkolenia i doradztwo), z zachowaniem rozdzielenia kosztów kwalifikowanych?	Zaktualizowana analiza dostępu do finansowania zewnętrznego dla obszarów wsparcia wskazanych w PI 8iii. Aktualizacja wyliczeń luki finansowej w zakresie możliwości wsparcia zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej przez grupy potencjalnych odbiorców finansowania zwrotnego określone w RPO WM (8iii) (Cel szczegółowy 1).	Postanowienie Umowy Partnerstwa powodują, że istnieją poważne obawy co do popytu na instrumenty finansowe przy tych parametrach i grupach docelowych, dlatego warto rozważyć instrumenty łączące instrumenty finansowe i wsparcie bezwrotne. Zasadniczym problemem pozostaje jednak sposób podziału obu rodzajów instrumentów ze względu na koszty kwalifikowane, w celu uniknięcia niedopuszczalnego nakładania się obu rodzajów wsparcia.	✓	✓	✓		IDI z beneficjentem Działania 6.2 PO KL, reprezentantami powiatowych urzędów pracy, IDI z instytucjami mikrofinansowymi i przedstawicielem funduszu poręczeniowego. CATI z uczestnikami projektów Działania 6.2 PO KL (przed przystąpieniem do projektu - osoby bezrobotne lub biernie zawodowo).
7	Jaka jest luka finansowa/potrzeby inwestycyjne i jaki kształt powinny przybrać instrumenty finansowe w ramach PI 4a i 4b? Jakie są ograniczenia/ryzyka dla instrumentów w ramach PI 4a w związku z niejasnymi konsekwencjami ustawy o odnawialnych źródłach energii? Czy instrumenty finansowe w ramach PI 4b mogą mieć zbliżony charakter do instrumentów zaproponowanych w ramach PI 3c.	Dokonanie lub aktualizacja oceny ex-ante możliwości zastosowania instrumentów finansowych w kontekście propozycji zastosowania konkretnych instrumentów finansowych dla PI 4a, 4b. Oszacowanie / ponowne oszacowanie luki finansowej w ramach rozwoju odnawialnych źródeł energii dla PI 4a i 4b przy uwzględnieniu zapisów RPO WM (Cel szczegółowy 2).	W przypadku PI 4b instrumenty finansowe mogą mieć charakter zbliżony do tych stosowanych w ramach 3c, ze względu na podobną grupę docelową wsparcia, w przypadku PI 4a wielkim wyzwaniem pozostaje natomiast niedawno przyjęta ustawa o OZE i jej niejasne konsekwencje, co może prowadzić do tego, że firmy działające w branży OZE będą się powstrzymywać od ubiegania się o jakąkolwiek pomoc publiczną, szczególnie w formie mniej atrakcyjnych instrumentów finansowych.	✓	✓	✓	✓	IDI z decydentami, IDI izbami gospodarczymi, organizacją pracodawców, reprezentantami klastrów, właścicielami i administratorami podmiotów publicznych, IDI z bankami, funduszami publicznymi, CATI z przedsiębiorstwami z Małopolski (MŚP). CAWI z jednostkami samorządu

#	Pytanie badawcze	Cel, zagadnienie badawcze i opisane w ramach zagadnień badawczych problemu	Uzasadnienie zadania pytania	Technika badawcza				
				D- research	IDI	CATI	CAWI	
								terytorialnego. CATI ze spółdzielniami / wspólnotami mieszkaniowymi.
8	Jaka jest luka finansowa/potrzeby inwestycyjne i jaki kształt powinny przyjąć instrumenty pożyczkowe w ramach PI 4c? Czy zapewnią ona odpowiedni poziom efektu zachęty? Czy zasadne będzie ich odpowiednie połączenie z instrumentami bezzwrotnymi, a jeżeli tak, to w jaki sposób zaprojektować podział kosztów kwalifikowanych i odpowiedni system wdrażania?	Aktualizacja oceny ex-ante zapotrzebowania na wsparcie w postaci pożyczkowych instrumentów finansowych i oszacowanie luki finansowej dla projektów z zakresu termomodernizacji w budynkach wielorodzinnych mieszkaniowych i budynkach użyteczności publicznej w PI 4c (Cel szczegółowy 2).	W przypadku PI 4c kluczową kwestią pozostaje na ile zastosowanie instrumentów finansowych będzie wystarczającą zachętą do prowadzenia odpowiednich inwestycji w sferze objętej tym priorytetem inwestycyjnym, a także czy można zaproponować racjonalny i skuteczny sposób łączenia wsparcia w formie instrumentów finansowych ze wsparciem dotacyjnym.	✓	✓	✓	✓	IDI decydentami, IDI z jednostkami samorządu terytorialnego, IDI z właścicielami i administratorami podmiotów publicznych, instytucjami finansującymi sektor publiczny, IDI z bankami, funduszami publicznymi. CAWI z jednostkami samorządu terytorialnego. CATI ze spółdzielniami mieszkaniowymi.
9	Jaka jest luka finansowa/potrzeby inwestycyjne w ramach PI 4e i 6e i czy instrumenty finansowe mogą zapewnić odpowiedni poziom efektu zachęty. Jakie argumenty przemawiają za zastosowaniem wsparcia bezzwrotnego np. w postaci subsydiowanie odsetek od kredytów komercyjnych? Jakie problemy wdrożeniowe mogą się pojawić w związku z proponowanymi formami wdrażania wsparcia w ramach tych PI?	Analiza ex-ante, w tym oszacowanie wielkości luki finansowej, w zakresie wsparcia skierowanego do osób fizycznych na inwestycje w termomodernizację i wymianę źródła ciepła w domach jednorodzinnych, przewidzianego w PI 4e i 6e (Cel szczegółowy 2).	Podobnie jak w przypadku PI 4c kluczową kwestią pozostaje na ile zastosowanie instrumentów finansowych będzie wystarczającą zachętą do prowadzenia odpowiednich inwestycji w sferze objętej tym priorytetem inwestycyjnym, a także w jaki sposób połączyć skutecznie zaprojektowane w ramach tego PI rozwiązania wdrożeniowe ze specyfiką instrumentów finansowych i obowiązujących dla nich regulacji. W przypadku 4e do dyskusji pozostaje większa efektywność instrumentów dotacyjnych o niskiej intensywności wsparcia,	✓	✓	✓	✓	IDI z decydentami, IDI z jednostkami samorządu terytorialnego, IDI z właścicielami i administratorami podmiotów publicznych, instytucjami finansującymi sektor publiczny, IDI z bankami, firmami leasingowymi, funduszami publiczno-prywatnymi.
10	Jaka jest luka finansowa/potrzeby inwestycyjne i jakie mogą być proponowane instrumenty finansowe w ramach PI 6a? Czy zastosowanie instrumentów finansowych w ramach tego PI jest uzasadnione?	Analiza ex-ante, w tym oszacowanie wielkości luki finansowej, w obszarze wsparcia skierowanego dla gospodarki odpadami w zakresie realizowanym przez przedsiębiorców w ramach PI 6a (Cel szczegółowy 2).	Praktyka funkcjonowania systemu gospodarki odpadami w Polsce nie do końca pokrywa się z założeniami jego twórców, stąd też w tym przypadku możliwość i zasadność zastosowania instrumentów finansowych będzie musiała być przeanalizowana szczególnie głęboko.	✓	✓	✓	✓	IDI z decydentami, IDI z jednostkami samorządu terytorialnego, IDI z właścicielami i administratorami spółdzielni / wspólnot mieszkaniowych. CAWI z jednostkami samorządu terytorialnego.
11	Jaka jest luka finansowa (o ile jest ona możliwa do oszacowania)/potrzeby inwestycyjne w ramach PI 8b i jakie instrumenty finansowe należałyby w jego ramach rozważyć? Czy uzasadnione byłoby zastosowanie instrumentów finansowych zbliżonych do tych zastosowanych w ramach PI 3c, tylko z ograniczeniami, dotyczącymi kręgu odbiorców ostatecznych i ewentualnie większą preferencyjnością wsparcia?	Analiza ex-ante, w tym oszacowanie wielkości luki finansowej, w zakresie dostępu do finansowania zwrotnego w obszarze działań związanych z wykorzystaniem i rozwojem endogenicznych potencjałów wskazanych w PI 8b w RPO WM. (Cel szczegółowy 3).	W przypadku PI 8b do rozważenia pozostaje stosowanie instrumentów finansowych, zbliżonych do tych planowanych w 3c, tylko w ramach konkretnego obszaru geograficznego. Wymaga to jednak bardzo ostrożnego planowania odpowiedniej alokacji i rozważenia, czy koszty transakcyjne takiego instrumentu nie będą zbyt wysokie.	✓	✓	✓		IDI z decydentami, IDI z jednostkami samorządu terytorialnego, IDI z przedstawicielami strony popytowej, IDI z bankami. CATI z przedsiębiorstwami z Małopolski (MSP).
12	Jaka jest luka finansowa/potrzeby inwestycyjne i jakie instrumenty finansowe i ich łączenie z instrumentami bezzwrotnymi należałyby zaproponować w ramach PI 9b? W jaki sposób można wykorzystać doświadczenia, związane z realizacją Inicjatywy JESSICA w wybranych regionach w Polsce, biorąc pod uwagę nieco odmienny zakres wsparcia w ramach PI 9b?	Zaktualizowana analiza dostępu do finansowania zewnętrznego dla obszarów wsparcia wskazanych w PI 9b w RPO WM. Wskazanie rodzajów projektów z zakresu rewitalizacji, które powinny być objęte możliwością otrzymania finansowego wsparcia zwrotnego przy uwzględnieniu szczególnych uwarunkowań wyboru projektów określonych w RPO WM oraz ich możliwości łączenia ze wsparciem bezzwrotnym. Aktualizacja wyliczeń luki finansowej w zakresie projektów z obszaru rewitalizacji w odniesieniu do potencjalnych odbiorców finansowania zwrotnego określonych w RPO WM (Cel szczegółowy 3).	Analizie w ramach tego pytania badawczego będą musiały zostać poddane doświadczenia z wdrażania Inicjatywy JESSICA, jednak w kontekście silniejszego powiązania finansowanych projektów z wsparciem udzielanym w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.	✓	✓	✓	✓	IDI z decydentami, jednostkami samorządu terytorialnego oraz Instytutem Rozwoju Miast, IDI z bankami, funduszami publicznymi. CAWI z jednostkami samorządu terytorialnego. CATI ze spółdzielniami mieszkaniowymi.
13	Jak zaprojektować system wdrażania instrumentów finansowych, w szczególności biorąc pod uwagę nowe przepisy dotyczące wypłat poszczególnych transz finansowania (art. 41 Rozporządzenia Ogólnego)? W jaki sposób minimalizować ryzyko przerw w oferowaniu instrumentów finansowych z powodu braku środków finansowych?	Rozbudowanie propozycji strategii inwestycyjnej dla zwrotnych instrumentów finansowych przedstawionej w raporcie pn. Analiza w zakresie możliwości zastosowania zwrotnych instrumentów finansowych w województwie małopolskim w okresie programowania 2014-2020 z uwzględnieniem ewentualnych propozycji instrumentów wynikających z niniejszego badania, w tym uzasadniona ocena zapotrzebowania na wsparcie w postaci instrumentów finansowych – wskazanie tych narzędzi i instrumentów finansowych, które są właściwe do zaspokojenia zdiagnozowanych nieprawidłowości rynku (Cel szczegółowy 4).	Nowe regulacje oznaczające „transzowanie” środków do instrumentów finansowych mogą mieć niekorzystne skutki dla wdrażania instrumentów o różnym tempie angażowania środków finansowych, na przykład trudniejsze instrumenty kapitałowe mogą „blokować” wdrażanie łatwiejszych instrumentów pożyczkowych. Dlatego należy przygotować z góry odpowiednie procedury i środki zaradcze.	✓	✓			IDI z decydentami, instytucjami gwarancyjnymi, bankami, funduszami publiczno-prywatnymi, funduszami venture capital, firmami leasingowymi, instytucją mikrofinansową, funduszami pożyczkowymi, instytucją udzielającą dotacji.
14	W jaki sposób zapewnić zainteresowanie pośredników finansowych uczestnictwem w konkursach i realizacją projektów, biorąc pod uwagę znacznie obniżone limity kosztów i opłat za zarządzanie w okresie 2014-2020 w stosunku do okresu 2010-2013? Czy należy rozważyć możliwość podwyższenia tych limitów w sytuacji wyboru pośredników finansowych w drodze przetargowej, na co pozwalają przepisy		Istnieje poważna obawa, że zaproponowane w Rozporządzeniu Delegowanym limity kosztów zarządzania mogą powodować, że realizacja projektów będzie dla pośredników finansowych niewystarczająco atrakcyjna od strony finansowej. W tej sytuacji do poważnego rozważenia pozostaje zastosowanie wyboru pośredników finansowych w formie przetargu (co oczywiście ma wiele wad), co pozwoliłoby na ewentualne podwyższenie wysokości opłat, w zależności od wyniku przetargu.	✓	✓			IDI z decydentami, instytucjami gwarancyjnymi, bankami, funduszami publiczno-prywatnymi, funduszami venture capital, firmami leasingowymi, instytucją mikrofinansową, funduszami

#	Pytanie badawcze	Cel, zagadnienie badawcze i opisane w ramach zagadnień badawczych problemy	Uzasadnienie zadania pytania	Technika badawcza				
				D- research	IDI	CATI	CAWI	
	Rozporządzenia Delegowanego?							pożyczkowymi, instytucją udzielającą dotacji.
15	Jak zaprojektować instrumenty poręczeniowo-gwarancyjne, biorąc pod uwagę znaczną konkurencję oferty ze szczebla krajowego (oferta gwarancji de minimis, planowane gwarancje w ramach PO IR) oraz znacznie mniej korzystne mechanizmy wdrożeniowe – przekazywanie środków w oparciu o poziom szacowanego ryzyka?		Sytuacja instrumentów poręczeniowych na poziomie regionalnym jest utrudniona ze względu na znaczną konkurencję ze szczebla krajowego, której warunki i przede wszystkim dostępność na terenie całego kraju są bardzo atrakcyjne dla banków sieciowych. Dodatkowo, rozwój tych instrumentów jest też utrudniony przez mniej atrakcyjne niż w okresie 2007-2013 warunki wsparcia – obniżone koszty zarządzania i wymagany mnożnik kapitałowy oparty o szacunek ryzyka. Z drugiej strony wiele firm nadal ma pewne problemy z zabezpieczeniem finansowania. W tej sytuacji zaprojektowanie zasad i warunków wdrażania instrumentów poręczeniowych pozostaje dużym wyzwaniem.	✓	✓	✓		IDI z decydentami, instytucjami gwarancyjnymi, bankami, funduszami publiczno-prywatnymi, firmami leasingowymi. CATI z przedsiębiorcami z Małopolski.
16	Jak należy rozbudować strategię inwestycyjną dla zwrotnych instrumentów finansowych przedstawioną w raporcie pn. „Analiza w zakresie możliwości zastosowania zwrotnych instrumentów finansowych w województwie małopolskim w okresie programowania 2014-2020”? Jakie rozwiązania wdrożeniowe będą najbardziej efektywne? W jaki sposób doprowadzić do jak najszybszego rozpoczęcia wdrażania instrumentów finansowych?		Konkretne rozwiązania wdrożeniowe zależą od wielu czynników – preferencji IZ RPO WM, dotychczasowych doświadczeń z wdrażaniem instrumentów zwrotnych, potencjału pośredników finansowych w regionie. Proponowane rozwiązania wdrożeniowe powinny maksymalizować efektywność wdrażania i prowadzić do stosunkowo szybkiego uruchomienia instrumentów finansowych.	✓	✓			IDI z decydentami, organizacjami - przedstawicielami strony popytowej, jednostkami samorządu terytorialnego.
17	W ramach jakich priorytetów inwestycyjnych można rozważyć zastosowanie łączenia wsparcia instrumentów finansowych z finansowaniem bezzwrotnym i w jakiej formie? Jaki powinien być ich kształt, aby zachować regułę podziału finansowanych w obu formach wydatków kwalifikowanych?	Ocena zasadności i możliwości łączenia wsparcia instrumentów finansowych z finansowaniem bezzwrotnym (Cel szczegółowy 4).	Dopuszczenie łączenia obu rodzajów instrumentów w okresie 2014-2020 nie oznacza niestety, że zaprojektowanie tego typu instrumentów będzie łatwe, ze względu na konieczność rozdzielenia wydatków kwalifikowanych, finansowych za pomocą obu rodzajów instrumentów oraz fakt, że mogą być one wdrażane przez inne instytucje, co bardzo utrudnia odpowiednie działania monitoringowo-kontrolne. Dodatkowo wyzwaniem pozostaje łączenie z jakimkolwiek instrumentami zwrotnymi instrumentów poręczeniowych, z wyjątkiem dotacji do prowizji poręczeniowych, które w warunkach polskich mają bardzo ograniczony sens ze względu na bardzo niski poziom prowizji	✓	✓		✓	IDI z decydentami, organizacjami - przedstawicielami strony popytowej, IDI z instytucjami udzielającymi dotacji. CAWI z jednostkami samorządu terytorialnego.
18	W jakich sferach należałoby rozważyć zastosowanie instrumentów pomocy zwrotnej przewidzianych w art. 66-69 Rozporządzenia Ogólnego? Jakie ograniczenia i ryzyka wiążą się z zastosowaniem tego instrumentu?		Pomoc zwrotna jest nową i słabo opisaną formą wsparcia nie będącą formalnie instrumentem finansowym. Może ona jednak być wdrażana w formie zwrotnej, np. dotąd niedopuszczalnych w ramach finansowania ze środków europejskich pożyczek, mogących podlegać częściowemu umorzeniu, także w części kapitału.	✓	✓			IDI z decydentami, IDI z jednostkami samorządu terytorialnego i przedstawicielami strony popytowej, IDI z instytucjami udzielającymi dotacji.
19	Jaka będzie wartość dodana wsparcia w formie instrumentów finansowych? W jaki sposób przyciągnąć dodatkowe środki publiczne i w szczególności prywatne i jakie mechanizmy skłaniające do ich zastosowania zaproponować?	Wskazanie wartości dodanej w ramach wskazanych instrumentów finansowych oraz możliwości uzyskania efektu dźwigni przez przyciągnięcie odpowiednich, dodatkowych środków publicznych oraz prywatnych na realizację tej formy wsparcia (Cel szczegółowy 4).	Szacunek wartości dodanej instrumentów finansowych (siłą rzeczy przybliżony) jest ważnym elementem ich odpowiedniego zaprojektowania, także w celu minimalizacji efektu jałowej straty (<i>deadweight</i>). Znacznie bardziej złożone jest zaproponowanie sposobów mobilizacji dodatkowych środków prywatnych i publicznych, co jest trudne, szczególnie ze względu na niechęć banków sieciowych do uczestnictwa we wdrażaniu instrumentów finansowych na poziomie regionalnym. Sposobem na to może być mechanizm nieproporcjonalnego wynagrodzenia kapitału, zainspirowanego rozwiązaniem zaproponowanym w ramach tzw. <i>off-the-shelf instruments</i> .	✓	✓	✓		IDI z decydentami, IDI izbami gospodarczymi, organizacją pracodawców, reprezentantami klastrów, jednostkami samorządu terytorialnego. CATI z przedsiębiorstwami z Małopolski (MŚP oraz uczestnikami projektów Działania 6.2 PO KL i Osi 2 MRPO oraz tymi, których aplikacje zostały odrzucone).
20	Jakie powinny być szczegółowe parametry (m.in. maksymalna i minimalna wielkość, maksymalna zapadalność, poziom zabezpieczeń, oprocentowanie) instrumentów finansowych, w ramach PI dla których analiza wykaże zasadności ich zastosowania?	Opracowanie oferty instrumentów finansowych wraz z parametrami produktów finansowych, przy uwzględnieniu wszelkich regulacji prawnych i finansowych mogących mieć na nią wpływ, m.in. regulacji w zakresie pomocy publicznej, czy implikacji związanych ze stosowaniem pomocy państwa. Wypracowanie propozycji produktów zidentyfikowanych w ramach niniejszego badania oraz wcześniejszej analizy, wraz ze wskazaniem szczegółowych parametrów produktów finansowych, które wpłyną na ich atrakcyjność (Cel szczegółowy 4).	Kwestia szczegółowego zdefiniowania parametrów instrumentów finansowych może być przeniesiona na poziom poszczególnych pośredników finansowych lub funduszu funduszy (o ile zostaną przyjęte rozwiązania wdrożeniowe z zastosowaniem funduszu funduszy), pewne podstawowe kwestie powinny jednak zostać zdefiniowane już na poziomie oceny ex-ante, w celu oszacowania wartości wskaźników oraz założeń do przetargów/konkursów na fundusz funduszy/pośredników finansowych.	✓	✓	✓		IDI z decydentami, IDI izbami gospodarczymi, organizacją pracodawców, reprezentantami klastrów, powiatowych urzędów pracy. CATI z przedsiębiorstwami z Małopolski (MŚP oraz uczestnikami projektów Działania 6.2 PO KL oraz Osi 2 MRPO oraz tymi, których aplikacje zostały odrzucone).

3 Metodologia badania

3.1 Desk research (analiza danych zastanych)

Do odpowiedzi na część pytań badawczych posłużą informacje czerpane z literatury i dokumentów zastanych (desk research). Analizie poddane zostaną wszystkie dokumenty i opracowania wskazane przez Zamawiającego w SOPZ oraz inne źródła pozostające w związku z przedmiotem analizy.

Podstawową grupę źródeł stanowią będą:

- Wytyczne KE w sprawie opracowywania analiz ex-ante instrumentów finansowych w perspektywie programowej EFSI 2014-2020 oraz inne dokumenty, dotyczące tego typu analiz, publikowane na stronie internetowej Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju;
- Akty prawne:
 - (i) unijne;
 - (ii) krajowe;zawierające regulacje dotyczące instrumentów finansowych (Rozporządzenie Ogólne, Rozporządzenie Delegowane, polska ustawa wdrożeniowa, ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju²⁴, inne akty prawne, dotyczące programowania EFSI na lata 2014-2020) oraz inne dokumenty o istotnym znaczeniu dla rozwoju regionalnego województwa małopolskiego,
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020 (wersja zaakceptowana przez KE) oraz projekt Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych RPO WM (obowiązujący na dzień zawarcia umowy);
- Umowa Partnerstwa oraz ustalenia linii demarkacyjnej pomiędzy programami operacyjnymi w ramach perspektywy 2014-2020;
- Literatura fachowa na temat zjawiska luki finansowej (np. OECD, The SME Financing Gap, Theory and Evidence, 2006);
- Raporty z wykonanych badań / ewaluacji dotyczących instrumentów finansowych:
 - (i) wnioski z wdrażania instrumentów finansowych w ramach NSRO²⁵ oraz badanie dotyczące luki finansowej²⁶, zawierające rekomendacje dla okresu programowania 2014-2020;
 - (ii) badanie dotyczące oceny ex-ante instrumentów finansowych w Programie Operacyjnym Wiedza Edukacja Rozwój²⁷,

²⁴ Dz. U. z 2014 r. poz. 1649, tekst jednolity z późn. zm.

²⁵ „Ocena realizacji instrumentów inżynierii finansowej w ramach NSRO 2007-2013”, PAG Uniconsult i Taylor Economics, Warszawa, marzec 2013, <http://www.poig.gov.pl/AnalizyRaportyPodsumowania/Strony/default.aspx?strona=1&zakladka=2>

²⁶ „Ocena luki finansowej w zakresie dostępu polskich przedsiębiorstw do finansowania zewnętrznego. Wnioski i rekomendacje dla procesu programowania polityki spójności w okresie 2014-2020”, Instytut Badań Strukturalnych, Warszawa, czerwiec 2013, http://www.ewaluacja.gov.pl/Dokumenty_ewaluacyjne/Documents/MRR_luka_raport.pdf

²⁷ „Ocena ex-ante instrumentów finansowych w zakresie wsparcia podmiotów ekonomii społecznej i osób młodych”, Instytut Badań Strukturalnych, Coffey International Development, Warszawa, luty 2014 r.

- (iii) badania dotyczące instrumentów finansowych, zrealizowane na poziomie regionalnym (np. w województwach podkarpackim, śląskim, zachodniopomorskim, lubelskim, podlaskim, opolskim, zachodniopomorskim) oraz wykonane już oceny ex-ante instrumentów finansowych w poszczególnych regionach (w województwach: małopolskim - analiza z 2014 r. (analiza "wyjściowa"), podkarpackim, pomorskim - część pierwsza, warmińsko-mazurskim oraz zachodniopomorskim, kujawsko-pomorskim, łódzkim, dolnośląskim wielkopolskim),
- (iv) oceny / analizy zrealizowane dla krajowych programów operacyjnych (Program Operacyjny Inteligentny Rozwój) lub będące w trakcie realizacji (Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko).

Jeśli chodzi o źródła uzupełniające, to uwzględnione zostaną:

- Wybrane analizy instrumentów finansowych stosowanych w krajach Unii Europejskiej, szczególnie te wskazujące instrumenty najbardziej interesujące z punktu widzenia polskich przedsiębiorców (naszym zdaniem, nadające się z powodzeniem do zastosowania w województwie małopolskim);²⁸
- Wnioski / ustalenia wynikające z regionalnej strategii innowacyjności województwa i analizy wyników wybranych badań zleczanych przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości, a związanych z tematyką niniejszej analizy (ewaluacje Działań 3.1 i 3.3. PO IG, liczne badania dotyczące dostępu do finansowania zwrotnego);
- Publikacje zagraniczne, w szczególności wydawane przez:
 - (i) International Finance Corporation (publikacje na temat finansowania zwrotnego),
 - (ii) Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD),
 - (iii) organizacje skupiające podmioty świadczące finansowanie zwrotne (np. European Microfinance Network, czy też AECM – European Association of Mutual Guarantee Societies, a w zakresie finansowania kapitałowego – European Venture Capital Association - EVCA);
- Opracowania i stanowiska organizacji skupiających polskie instytucje udzielające finansowania zwrotnego, w szczególności:
 - (i) Związku Banków Polskich,
 - (ii) Polskiego Związku Funduszy Pożyczkowych,
 - (iii) Krajowego Stowarzyszenia Funduszy Poręczeńiowych,
 - (iv) Polskiego Stowarzyszenia Inwestorów Kapitałowych i Związku Polskiego Leasingu;
- Inne dokumenty i opracowania, zidentyfikowane w toku prowadzenia analizy, odpowiednio do jej potrzeb.

²⁸ M. Gajewski, J. Szczucki „Ekspertryza nt. dobrych praktyk w zakresie rozwiązywania problemów w dostępie do finansowania zwrotnego w wybranych krajach Europy, w tym w państwach regionu Europy Środkowo-Wschodniej”, PARP, Warszawa 2013.

3.2 Badanie jakościowe - indywidualne wywiady pogłębione (IDI)

W ramach badania przewidujemy realizację co najmniej 35 wywiadów indywidualnych wywiadów pogłębionych (IDI). Dopuszczamy możliwość zmiany respondentów wywiadów, w przypadku gdy przedstawiciel/ka danej instytucji nie zgodzi się na przeprowadzenie wywiadu, bądź też nie będzie możliwe uzgodnienie terminu wywiadu. Każda zmiana respondenta będzie uprzednio uzgadniana z Zamawiającym.

Wszystkie wywiady będą realizowane przez wykwalifikowanych moderatorów-członków zespołu eksperckiego. Za zgodą respondenta będą one nagrywane, następnie zostanie z nich sporządzona transkrypcja, która w zanonimizowanej formie będzie przekazywana Zamawiającemu. W przypadku braku zgody na nagrywanie wywiadu zostanie sporządzona notatka z wywiadu, zgodnie z wymogami SOPZ.

Tabela 3. Grupy realizacyjne i liczebności w komponencie indywidualnych wywiadów pogłębionych

Kod scenariusza wywiadu	Grupa	Liczba wywiadów	Propozycja respondentów
IF	Banki komercyjne i specjalistyczne	4	2 banki spółdzielcze: Krakowski Bank Spółdzielczy w Krakowie, Bank Spółdzielczy w Limanowej; 2 banki sieciowe ²⁹ (np. PKO BP i Bank BGŻ).
IF	Banki rozwojowe (inwestycyjne)	1	Bank Gospodarstwa Krajowego – przedstawiciel Departamentu Instrumentów Inżynierii Finansowej.
IF	Instytucje mikrofinansowe	3	Fundacja na Rzecz Polskiego Rolnictwa, Fundacja Rozwoju Regionu Rabka (korzystający ze środków RPO); Inicjatywa Mikro (nie korzystający ze środków RPO).
IF	Instytucje venture capital	2	Fundusz Załączkowy KPT, Kraków; Miasteczko Multimedialne, Nowy Sącz.
IF	Anioły biznesu	1	Sieć Inwestorów Prywatnych „Satus”.
IOB	Inkubatory i akceleratorzy	2	Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości, Uniwersytet Jagielloński; Inkubator Technologiczny Krakowskiego Parku Technologicznego.
IF	Firmy leasingowe i faktoringowe	2	Pekao Leasing lub Millennium Leasing, Warszawa; Broker Commercial Finance, Kraków.
IF	Fundusze ubezpieczeniowe i publiczne	1	Fundusz Termomodernizacji i Remontów, Bank Gospodarstwa Krajowego.
AP	Podmioty udzielające dotacji w ramach RPO	1	Małopolskie Centrum Przedsiębiorczości.

²⁹ Z naszych doświadczeń wynika, że umówienie wywiadów z przedstawicielami sektora bankowego, szczególnie banków sieciowych jest dość trudne, będziemy się starali do nich dotrzeć na przykład za pośrednictwem współpracujących funduszy poręczeniowych.

Kod scenariusza wywiadu	Grupa	Liczba wywiadów	Propozycja respondentów
IF	Instytucje gwarancyjne	2	Małopolski Regionalny Fundusz Poręczeniowy; Małopolski Fundusz Poręczeń Kredytowych.
IF	Beneficjent Działania 6.2 PO KL	1	Stowarzyszenie Centrum Przedsiębiorczości i Rozwoju w Suchoj Beskidzkiej.
IOB	Izba gospodarcza	1	Sądecka Izba Gospodarcza, Nowy Sącz.
IOB	Reprezentatywna organizacja pracodawców	1	Małopolski Związek Pracodawców Lewiatan.
IOB	Reprezentanci klastrów	1	Digital Entertainment Cluster lub Life Science Cluster, Kraków.
AP	Reprezentanci Powiatowych Urzędów Pracy	2	Powiatowy Urząd Pracy w Suchoj Beskidzkiej, Powiatowy Urząd Pracy w Bochni.
AP	Decydenci, których decyzje mogą mieć wpływ na wzmocnienie konkurencyjności gospodarczej na szczeblu krajowym i/lub regionalnym	1	Dyrektor Departamentu Zarządzania Programami Operacyjnymi - Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
PB	Właściciele / zarządzający i administratorzy podmiotów publicznych (szpitale, uniwersytety, szkoły, lokalne rady instytucji rządowych / samorządowych, organizacje budownictwa socjalnego) – Kraków, Tarnów, Nowy Sącz	3	Sądeckie Towarzystwo Budownictwa Społecznego w Nowym Sączu; Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie; Urząd Miasta Tarnowa, Wydział Edukacji lub inny wskazany.
IF	Instytucje finansujące sektor publiczny	1	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.
IF	Fundusze publiczno – prywatne	1	Bank Ochrony Środowiska.
PB	Wywiady dodatkowe	4	Regionalny Związek Rewizyjny Spółdzielni Mieszkaniowych; Instytut Gospodarki Nieruchomościami; przedstawiciel funduszu pożyczkowego Małopolskiej Agencji Rozwoju regionalnego lub Tarnowskiej Agencji Rozwoju Regionalnego, udzielającego pożyczek wspólnotom mieszkaniowym; przedstawiciel dużej spółdzielni lub wspólnoty mieszkaniowej
RAZEM:		35	

3.3 Badania ilościowe

Badania ilościowe techniką CATI dostarczą kluczowych danych na temat luki finansowej i potrzeb inwestycyjnych, a także informacji kontekstowych służących do lepszego dopracowania instrumentów finansowych (dotyczy to w szczególności badania odbiorców i niedoszłych odbiorców wsparcia w ramach PO KL - Działanie 6.2 i instrumentów finansowych w ramach MRPO 2007-2013 - Oś 2). Natomiast badania internetowe (CAWI) będą mieć duże znaczenie dla określenia potrzeb inwestycyjnych w ramach celu szczegółowego 3 (tak, jak wskazano w SOPZ), a potencjalnie także w celu szczegółowym 2.

3.3.1 Technika badawcza CATI i oszacowanie luki finansowej

W ramach badania zamierzamy przeprowadzić przynajmniej $N=1025$ wywiadów telefonicznych w podziale na grupy jak w tabeli poniżej. 10+3x5 wywiadów będzie zrealizowanych poza zasadniczą próbą badawczą, będą one stanowić wywiady pilotażowe.

Tabela 4. Grupy realizacyjne w badaniu CATI. Wyfłuszczoną czcionką oznaczono liczbę wywiadów pilotażowych

Populacja	Próba efektywna
MMŚP	725 + 10
Odbiorcy wsparcia w ramach Działania 6.2 PO KL (osoby bezrobotne i nieaktywne zawodowo przed przystąpieniem do projektu)	co najmniej 29+3*
Osoby, które nie otrzymały wsparcia w ramach Działania 6.2 PO KL (osoby bezrobotne i nieaktywne zawodowo w momencie składania wniosku)	co najmniej 30+3*
Uczestnicy projektów Osi 2 MRPO	86 + 3
Podmioty, które nie otrzymały wsparcia w ramach Osi 2 MRPO	40 + 3
Spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe	90 + 3
<i>Razem</i>	<i>1000+25</i>

* Ankieterzy będą dzwonić do **wszystkich** osób bezrobotnych lub nieaktywnych zawodowo w momencie składania wniosku o wsparcie w ramach działania, których numer telefonu został podany w operacie otrzymanym od Zlecającego w dniu 18.05.2015 r. Jedynym ograniczeniem liczebności obu prób będzie poziom realizacji (ang. response rate, RR) tożsamy chęci uczestnictwa w wywiadzie telefonicznym. Trudno bowiem zakładać $RR=100\%$. Wykonawca dołoży starań, aby poziom realizacji był **możliwie najwyższy**, a w razie gdyby był on niższy niż 50%, zwiększona zostanie liczba badanych spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych. Jeśli RR będzie wyższy niż 50%, łączna wielkość próby będzie wyższa niż 1025 obserwacji. Dla poziomu realizacji dla grup oznaczonych gwiazdką równego $RR=100\%$, łączna wielkość próby wyniesie 1085 obserwacji.

Na podstawie badań telefonicznych MMŚP, spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych (a także badania jednostek samorządu terytorialnego w formie ankiety internetowej) określone zostaną wartości globalne luki finansowej w podziale na priorytety inwestycyjne zgodnie z celami szczegółowymi 1-3 analizy. Z uwagi na fakt, że błąd standardowy oszacowania jest najwyższy w przypadku zmiennych ilościowych oraz z racji tego, iż prócz spółdzielni mieszkaniowych badane będą również wspólnoty mieszkaniowe (zmiana względem założeń z oferty oraz SOPZ), zaproprowano zwiększenie próby efektywnej spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych do $36 + 24 = 60$ podmiotów kosztem próby efektywnej uczestników projektów Osi 2 MRPO ($100 - 14 = 86$ obserwacji) oraz próby podmiotów, które nie uzyskały wsparcia w ramach Osi 2 MRPO ($50 - 10 = 40$ obserwacji). W badaniu beneficjentów ostatecznych Osi 2 MRPO część informacji (w tym zmienne ilościowe) jest podana w operacie udostępnianym przez beneficjentów (pośredników finansowych), stąd głównym celem badań beneficjentów ostatecznych jest pomiar zmiennych kategoryalnych (jak: ocena wsparcia, propozycje zmian), które charakteryzuje niższy błąd standardowy oszacowania niż w przypadku zmiennych ciągłych, do których należy wartość globalna luki finansowej.

Badanie spółdzielni mieszkaniowych umożliwi oszacowanie potrzeb inwestycyjnych w ramach priorytetów inwestycyjnych 4a, 4c, 4e oraz 6e, a badania odbiorców i niedoszłych odbiorców dostarczą istotnych informacji kontekstowych.

Bez wątpienia najważniejszym badaniem ilościowym będą wywiady z MMŚP, które umożliwią dokonanie oszacowania luki finansowej w podziale na priorytety inwestycyjne 3a (przedsiębiorstwa obecne na rynku do 24 miesięcy), 3b, 3c (przedsiębiorstwa o okresie działania przekraczającym 24 miesiące), 8iii, a także 4a i 4b. Mając na uwadze definicję grupy docelowej wsparcia oferowanego w ramach priorytetu inwestycyjnego 8iii, badanie w grupie beneficjentów ostatecznych Działania 6.2 PO KL będzie realizowane tylko w grupie osób, które przed przystąpieniem do projektu były bezrobotne albo nieaktywne zawodowo.

Wartość globalna luki finansowej dla spółdzielni, wspólnot mieszkaniowych oraz MMŚP zostanie ustalona w oparciu o estymator Horvitz-Thompsona³⁰. W przypadku badania MMŚP możliwe jest też wykorzystanie estymatorów regresyjnego lub ilorazowego. Według wyników wcześniej prowadzonych badań Wykonawcy, wartość luki finansowej wykazuje bowiem wysoką (istotną statystycznie) korelację ze zmienną wydatków inwestycyjnych, która to jest raportowana w statystyce strukturalnej przedsiębiorstw GUS.

Z racji na zależność poziomu realizacji (RR, ang. *response rate*) oraz cech badanych podmiotów, badanie będzie realizowane na próbie warstwowo-losowej³¹. Przewagą próby warstwowo-losowej tego rodzaju jest możliwość zapewnienia struktury próby zbieżnej z populacją. Alokacja do warstw w próbie losowej MMŚP będzie określona w oparciu o cztery zmienne. Powszechnie stosowanymi alokacjami (sposobami określenia liczebności warstw) w metodzie reprezentacyjnej są: alokacja proporcjonalna oraz alokacja Neymana. Przy danej liczebności próby celowe jest ważenie poststratyfikacyjne w oparciu o jedną zmienną³², zatem tylko w jednym przypadku alokacja została zaproponowana nie jako proporcjonalna, a Neymanowska. Alokacja Neymana stosowana jest, jeśli odchylenie standardowe zmiennej kluczowej dla badania (tutaj: luki finansowej) jest znacząco wyższe w przypadku którejś z warstw. Odchylenie standardowe luki finansowej dla przedsiębiorstw średnich jest blisko 3-krotnie wyższe niż w przypadku mikroprzedsiębiorstw (por. badania Wykonawcy w innych województwach). Alokacja Neymana minimalizuje błąd szacunku wartości globalnych (np. luki finansowej). W przypadku dostatecznie dużej próby (a za taką należy uznać zbiór $N=735$ obserwacji) oraz losowego operatu, na mocy prawa wielkich liczb, frakcja jest tożsama prawdopodobieństwu trafienia do próby, o ile brak jest różnicy w poziomie realizacji w subpopulacjach.

Wywiady będą realizowane przez wyspecjalizowaną agencję badawczą, lidera rankingu agencji badawczych za 2013 r. Polskiego Towarzystwa Badaczy Rynku i Opinii (1. miejsce w 7 na 9 kategoriach oceny jakości badań).

Warstwy w badaniu MMŚP zostały wyznaczone:

1. Według sekcji PKD 2007 - proporcjonalnie - na podstawie statystyki strukturalnej przedsiębiorstw GUS. Zgodnie z art. 3 *Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1301/2013* wyłączone z badania zostaną przedsiębiorstwa z sekcji B, działów 12, 24, 51, grupy 30.3 oraz klasy 33.16. Przy pomocy pytania filtrującego wykluczone z próby zostaną również podmioty w złej kondycji finansowej. Alokacja proporcjonalna, tj.:

³⁰ Wartość globalna wg prostego, nieobciążonego estymatora Horvitz-Thompsona jest obliczana wg wzoru: $t = \sum_{k \in S} y_k / \pi_k$, gdzie próba warstwowo-losowa $S = (k_1, k_2, k_3, \dots, k_{n(s)})$ losowana jest z populacji U , a π oznacza prawdopodobieństwo wylosowania k -tego elementu z populacji U , a y oznacza wartość badanej cechy (tu: luki finansowej MMŚP).

³¹ W próbie losowej przedsiębiorstw pozbawionej warstw zaniżony byłby np. udział przedsiębiorstw z sekcji H, Q oraz S wg Polskiej Klasyfikacji Działalności.

³² W statystyce publicznej brak jest informacji o liczebnościach krzyżowych dla zmiennych, wg których wyznaczone są warstwy.

- przedsiębiorstwa w sekcji rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo (sekcja A): 1,9%;
 - przemysł, wyłączając górnictwo, produkcję metali i produkcję wyrobów tytoniowych oraz grupę 30.3 i klasę 33.16 (C, D, E): 9,9%;
 - budownictwo (F): 14,0%;
 - handel i naprawa pojazdów samochodowych (G): 25,6%;
 - transport i gospodarka magazynowa, wyłączając transport lotniczy (H): 7,5%;
 - zakwaterowanie i gastronomia (I): 3,6%;
 - informacja i komunikacja (J): 3,5%;
 - działalność finansowa i ubezpieczeniowa (K): 3,1%;
 - obsługa rynku nieruchomości (L): 2,3%;
 - działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (M): 11,2%;
 - administrowanie i działalność wspierająca (N): 2,7%;
 - edukacja (P): 2,0%;
 - opieka zdrowotna i pomoc społeczna (Q): 7,3%;
 - kultura, rozrywka i rekreacja (R): 1,1%;
 - pozostała działalność usługowa (S): 4,3%.
2. Według podregionów województwa małopolskiego - proporcjonalnie - na podstawie zmiennej liczby spółek handlowych i cywilnych w rejestrze REGON raportowanej przez GUS. Alokacja proporcjonalna wg podregionów, tj.:
- przedsiębiorstwa z podregionu krakowskiego: 13,9%; m. Krakowa: 55,2%;
 - nowosądeckiego: 11,4%;
 - oświęcimskiego: 13,6%;
 - tarnowskiego: 5,9%.
3. Według wielkości przedsiębiorstwa alokacja zbliżona do Neymanowskiej. Niewielka modyfikacja alokacji Neymana jest uwarunkowana dążeniem do możliwości dokonywania istotnych statystycznie porównań między grupami mikroprzedsiębiorstw oraz przedsiębiorstw małych i średnich (zwiększono udział małych i średnich przedsiębiorstw w próbie). Alokacja:
- mikroprzedsiębiorstwa: 79,6%;
 - przedsiębiorstwa małe: 10,2%;
 - przedsiębiorstwa średnie: 10,2%.
4. Liczebność w warstwach została przybliżona na podstawie danych z opracowania Działalność przedsiębiorstw niefinansowych w 2013 r. oraz współczynników przeżywalności przedsiębiorstw z Raportu o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce w latach 2012-2013. Udziały te zostaną zweryfikowane na podstawie zapytania w sprawie udostępnienia danych, które zostało wysłane 14.05.2015 r. do GUS. Alokacja proporcjonalna:
- przedsiębiorstwa o okresie działania do 24 miesięcy: 18,1%;
 - przedsiębiorstwa o okresie działania powyżej 24 miesięcy: 81,9%.

W celu podania wartości luki deklarowanych niezrealizowanych inwestycji oraz nieotrzymanego finansowania zewnętrznego wyniki zostaną przeważone poststratyfikacyjnymi wagami dużymi (cała populacja), a w przypadku testów statystycznych – wagami małymi (tylko w odniesieniu do próby). Użycie wag małych w przypadku testów statystycznych jest uwarunkowane ułomnością rozkładu chi-kwadrat dla dużych prób.

Liczba przedsiębiorstw jest daną dynamiczną, trudną do identyfikacji w statystyce publicznej. GUS udostępnia dwa zbiory danych dotyczące liczby przedsiębiorstw: zestawienie bazujące na rejestrze REGON oraz statystyki raportu *Działalność przedsiębiorstw niefinansowych*. Zdecydowanie bliższe rzeczywistej liczbie MMŚP są dane pochodzące ze statystyki *Działalność przedsiębiorstw niefinansowych* GUS, według której w regionie działalność gospodarczą aktywnie prowadziło 163 614 MMŚP. Wartość ta jest niższa od liczby podmiotów z województwa wpisanych do rejestru REGON, aczkolwiek zbliżona z dokładnością do 1 p. proc. ze strukturą wielkości przedsiębiorstw tamże określoną. Wagi duże użyte do estymacji luki finansowej MMŚP zostaną ustalone w oparciu o dane ze statystyki *Działalność przedsiębiorstw niefinansowych* opublikowanej za 2013 r.

Tabela 5. Populacja niefinansowych MMŚP w województwie małopolskim w 2013 r. Podstawa do ważenia obserwacji w badaniu potencjalnych odbiorców ostatecznych instrumentów finansowych w regionie

Kategoria przedsiębiorstwa	Podmioty	Pracujący	Przychody	Koszty
Mikro	156 366	312 798	62 435	53 913
Małe	5 922	119 826	49 769	46 390
Średnie	1 326	135 623	66 227	62 468
<i>Ogółem MMŚP</i>	<i>163 614</i>	<i>568 247</i>	<i>178 431</i>	<i>162 771</i>

Źródło: *Działalność przedsiębiorstw niefinansowych w 2013 r., GUS 2015.*

W celu maksymalizacji współczynnika odpowiedzi, pytania o dane ilościowe, jak: przychody, wydatki inwestycyjne, wartość niezyskanych kredytów, pożyczek, wartość leasingu, będą formułowane w sposób dwudzielny. Ankietowani będą najpierw pytani o punktową wartość tych zmiennych, natomiast w razie niemożności uzyskania odpowiedzi, będą proszeni o wskazanie przedziału, w którym zawiera się wartość zmiennej. Proste porównanie średnich możliwe jest jedynie w przypadku spełnienia założeń o jednorodności wariancji i normalności rozkładu. Porównanie zróżnicowania luki finansowej w podgrupach możliwe będzie przy zastosowaniu nieparametrycznych testów statystycznych, w tym: Manna-Whitneya i Kruskala-Wallisa. Weryfikacji statystycznej będzie podlegać m.in. uzależnienie wielkości luki finansowej od podregionu, wieku, branży, zasięgu przestrzennego działalności, planów inwestycyjnych podmiotu i innych zmiennych opisujących podmiot gospodarczy.

Ramka 2. Testy nieparametryczne istotności statystycznej

W przypadku niespełnienia założeń o rozkładzie normalnym zmiennych zastosowane zostaną testy nieparametryczne. Porównanie rozkładu empirycznego z teoretycznym (tutaj: normalnym) umożliwiają m.in. testy Kołmogorowa-Smirnowa i Shapiro-Wilka. Dwudzielna konstrukcja pytań wywiadu, tj. w pierwszej próbie o podanie przez ankietowanego dokładnej wartości np. przychodu, a w razie niemożności uzyskania takiej informacji, prośba o wskazanie przedziału, w którym zawiera się dana zmienna, warunkuje osłabienie rozkładu zmiennych ilościowych. Problemy występujące z tego typu rozkładami łatwo jednak zniwelować, stosując testy nieparametryczne. W teście U Manna-Whitneya, w którym dla dwóch prób obliczane są sumy rang (odpowiednio R_1 i R_2). Na ich podstawie dla obu prób o liczebności n_1 i n_2 wyznacza się wielkości pomocnicze U i U' oraz U_{min} :

$$U = n_1 n_2 + \frac{1}{2} \frac{n_1 n_2}{n_1 + 1} - R_1, U' = n_1 n_2 + \frac{1}{2} \frac{n_1 n_2}{n_2 + 1} - R_2, U_{min} = \min\{U, U'\}.$$

Statystyka testująca ma rozkład normalny:

$$Z = \frac{U_{min} - \frac{n_1 n_2}{2}}{\sqrt{\frac{n_1 n_2 (n_1 + n_2 + 1)}{12}}}.$$

W przypadku większej liczby grup k zastosowano test Kruskala-Wallisa, którego statystyka testowa ma

rozkład chi-kwadrat i dana jest wzorem:

$$\chi^2 = 12 / (n \cdot n + 1) \cdot \sum_{j=1}^k \frac{n_j \cdot \sum_{i=1}^n r_{ij}^2}{n_j} - 3(n + 1),$$

gdzie n oraz n_j oznaczają liczbę obserwacji (tu: MMŚP) w k grupach oraz w j -tej grupie, gdzie $j = 1, \dots, k$, a r_{ij} to ranga nadana i -tej obserwacji z j -tej grupy.

W przypadku wyników testów statystycznych stanowiących wnioski z badania ilościowego raportowana będzie p-wartość, tj. prawdopodobieństwo popełnienia błędu I rodzaju – odrzucenia hipotezy zerowej testu statystycznego, która w rzeczywistości jest prawdziwa. Dla uproszczenia p-wartość można traktować jako prawdopodobieństwo popełnienia błędu; jako najczęściej akceptowalny poziom istotności (a zatem dopuszczalne prawdopodobieństwo popełnienia błędu) przyjmuje się 1% lub 5%. Podanie p-wartości pozwala na łatwą interpretację wyników analizy statystycznej i ocenę możliwości pomyłki wyników na podstawie próby (np. na poziomie 0,1% albo 3%).

Konsorcjum Wykonawcy posiada doświadczenie w realizacji podobnych badań empirycznych w innych województwach. Kwestionariusz badań jest każdorazowo dostosowywany do celów badania i żądań Zamawiającego; doświadczenie i rejestracja nagrań wywiadów w innych województwach pozwala na zwiększenie współczynnika odpowiedzi i maksymalizację rzetelności prowadzonych badań. Istnieje możliwość porównania wyników (oszacowań luki i wniosków z analizy statystycznej) w województwie małopolskim i kilku innych regionach kraju. Porównanie z innymi województwami w kontekście badania ilościowego będzie dotyczyć głównie udziału MMŚP pozostających w luce finansowej oraz oceny produktów oferowanych MMŚP w ramach regionalnych programów operacyjnych, jak pożyczka, poręczenie portfelowe, poręczenie udzielane w ramach reporeczenia. Ocenie będzie podlegać również istotność statystyczna tych różnic. Definicję kluczowych z punktu widzenia badania MMŚP pojęć: luki finansowej nieprzyznanego finansowania zewnętrznego oraz luki finansowej deklarowanych niezrealizowanych inwestycji - przedstawiamy krótko poniżej:

Luka nieprzyznanego finansowania zewnętrznego stanowi wielkość finansowania zewnętrznego, o które przedsiębiorstwa lub inne podmioty ubiegały się bezskutecznie. Uwzględnia kredyty, pożyczki, leasing. Podejście to, podobnie jak luka deklaracji nie uzyskanego finansowania, nie uwzględnia faktu otrzymania zbyt dużego (nieracjonalnego ekonomicznie) finansowania przez podmiot. Do wad podejścia należy problem złożenia, czyli dysproporcja między indywidualnymi potrzebami przedsiębiorstw a poziomem finansowania racjonalnym dla systemu gospodarczego. Pomiar wielkości luki w tym ujęciu jest bardziej złożony, bowiem wymaga wskazania przez ankietowanego liczby kredytów, pożyczek, leasingu nieprzyznanych firmie w badanym okresie (tu: w 2014 r.) a następnie określenia sumy tego nieprzyznanego finansowania zewnętrznego. Sytuacje, gdy respondent ubiegał się o finansowanie zewnętrzne na jeden cel w kilku instytucjach finansowych, są uwzględniane jako jeden przypadek.

Luka deklarowanych niezrealizowanych inwestycji jest najszerszą koncepcją luki finansowej. Uwzględnia ona również potrzeby inwestycyjne przedsiębiorstw (lub innych podmiotów, np. spółdzielni, wspólnot mieszkaniowych), które w badanym okresie nie ubiegały się o finansowanie zewnętrzne, mimo że dysponowały pomysłami lub projektami inwestycji, które mogłyby zrealizować. Szczególnie właściciele mikroprzedsiębiorstw o niskich przychodach nie są skłonni aplikować o finansowanie zewnętrzne, pozostając w przekonaniu, iż istnieje niewielkie prawdopodobieństwo przyznania im kredytu, pożyczki czy leasingu. Zaletą luki finansowej mierzonej deklarowanymi niezrealizowanymi inwestycjami jest wyższy współczynnik odpowiedzi: podanie tej wielkości jest dla badanych łatwiejsze niż określenie wysokości nieprzyznanego kredytu, pożyczki, leasingu. Mankamentem podejścia jest fakt, iż respondenci mogą być skłonni do przeszacowywania swoich zdolności rozwoju i rentowności planowanych przedsięwzięć (brak weryfikacji zamierzeń inwestycyjnych przez rynek).

Podejście to nie uwzględnia również problemu złożenia – faktu, że jednoczesne przeprowadzenie wielu projektów inwestycyjnych (przez wiele przedsiębiorstw) mogłoby spowodować, że pozornie atrakcyjne inwestycje łącznie mogłyby się okazać nieracjonalne ekonomicznie.

3.3.2 Technika badawcza CAWI

Badanie w formie ankiety internetowej służyć będzie pozyskaniu informacji na temat potrzeb inwestycyjnych jednostek samorządu terytorialnego (JST) możliwych do realizacji z wykorzystaniem instrumentów finansowych. Dostarczy zatem danych przede wszystkim w ramach celów szczegółowych 2 i 3 analizy.

Badanie zrealizowane zostanie na pełnej populacji, co oznacza rozesłanie ankiet do 179 gmin i 22 powiatów, miast na prawach powiatu. Na bazie naszych dotychczasowych doświadczeń jesteśmy przekonani, że nie będzie problemu z uzyskaniem 30% realizacji i będziemy dążyć do uzyskania realizacji na znacznie wyższym poziomie. Ankietowani będą mieli możliwość zgłaszania problemów technicznych i pytań merytorycznych telefonicznie oraz mailowo na adres Wykonawcy. Zasadniczym celem badania będzie określenie potrzeb inwestycyjnych JST, które mogłyby zostać sfinansowane przy zastosowaniu instrumentów finansowych w zakresie priorytetów inwestycyjnych: 4a, 4c, 4e, 6a, 6e, 8b, 9b.

Ankieta JST województwa małopolskiego opierać się będzie na następujących założeniach:

1. Podstawą badania jest zapisany na serwerze kwestionariusz, który respondenci wypełniają samodzielnie na komputerze. Ankieta internetowa jest optymalną formą badania przedstawicieli władz samorządowych – pozwala m.in. na przekazanie jej do odpowiedniej komórki urzędu, odpowiedzialnej za politykę inwestycyjną danej gminy / powiatu. W porównaniu z badaniem telefonicznym, respondenci będą mieli możliwość wypełnienia ankiety dopiero po zebraniu potrzebnych danych i informacji. Na podstawie doświadczeń Wykonawcy z realizacji analogicznych badań, technika ankiety internetowej jest preferowana przez JST względem wywiadu telefonicznego.
2. Do obsługi ankiety wykorzystamy sprawdzone narzędzie FluidSurveys, sprawdzone przez Wykonawcę we wcześniej realizowanych badaniach i projektach analitycznych. Program FluidSurveys gwarantuje niezawodność i poufność danych, pozwala na tworzenie intuicyjnych i atrakcyjnych graficznie kwestionariuszy.
3. Duży nacisk położymy na opracowanie wysokiej jakości ankiety. W badaniu jednostek samorządu terytorialnego (badanie pełne, ograniczona liczba respondentów) nie ma niestety możliwości przeprowadzenia tradycyjnego pilotażu. Zamiast tego, przeprowadzone zostaną testy wewnętrzne obejmujące analizę logiczną kwestionariusza (w tym filtrów i reguł przejścia pomiędzy pytaniami) oraz weryfikację spójności bazy wynikowej.
4. W celu zapewnienia jak największego zwrotu ankiet, monitorowana będzie aktywność poszczególnych grup respondentów. Po około 10 dniach do samorządów, które nie wypełnią kwestionariusza wysłane zostanie przypomnienie (monit) o możliwości wzięcia udziału w badaniu, procedurę tę powtórzmy po kolejnych 10 dniach.

4 Organizacja procesu badawczego

4.1 Ramy czasowe pracy badawczej

Szczegóły dotyczące realizacji badania precyzuje umowa z 27.04.2015 r. na realizację analizy ex-ante instrumentów finansowych w województwie małopolskim.

Badanie zrealizowane zostanie w terminie 94 dni kalendarzowych, tj. do dnia 30 lipca 2015 r.

Ponadto, Wykonawca dokona dwukrotnej prezentacji (zależnie od potrzeb Zamawiającego) wyników badania, we wskazanym przez Zamawiającego miejscu na terenie kraju i w wyznaczonym czasie, w okresie do 15 grudnia 2015 roku. Wykonawca wyświadczy również usługę doradczą dla Zamawiającego (w wymiarze 5 godz. doradczych) w zakresie wdrażania strategii inwestycyjnej dla poszczególnych instrumentów finansowych - na wezwanie Zamawiającego w terminie do 15 grudnia 2015 r.).

Kamieniami milowymi badania będą:

- Przekazanie raportu metodologicznego:
 - (i) wersji wstępnej (niniejszy projekt) w terminie do 10 dni roboczych od dnia zawarcia umowy³³ (do dnia 12.05.2015 r.) oraz
 - (ii) wersji ostatecznej - w terminie do 20 dni roboczych od dnia podpisania umowy (do dnia 26.05.2015 r.);
- Przekazanie raportu końcowego:
 - (i) wersji wstępnej (projekt), co najmniej na 27 dni roboczych przed upływem terminu realizacji umowy oraz
 - (ii) wersji ostatecznej w terminie najpóźniej na 8 dni roboczych przed upływem terminu realizacji umowy;
- W toku realizacji ww. kamieni milowych, Zamawiający dysponować będzie czasem na zapoznanie się z raportami oraz sformułowanie ewentualnych uwag:
 - (i) w przypadku raportu metodologicznego - w terminie do 5 dni roboczych od otrzymania wersji wstępnej raportu;
 - (ii) w przypadku wersji wstępnej raportu końcowego - w terminie 10 dni roboczych od jego otrzymania oraz - ponownie - w stosunku do wersji końcowej raportu - w terminie 7 dni roboczych od jego otrzymania³⁴.

Ponadto, w toku badania:

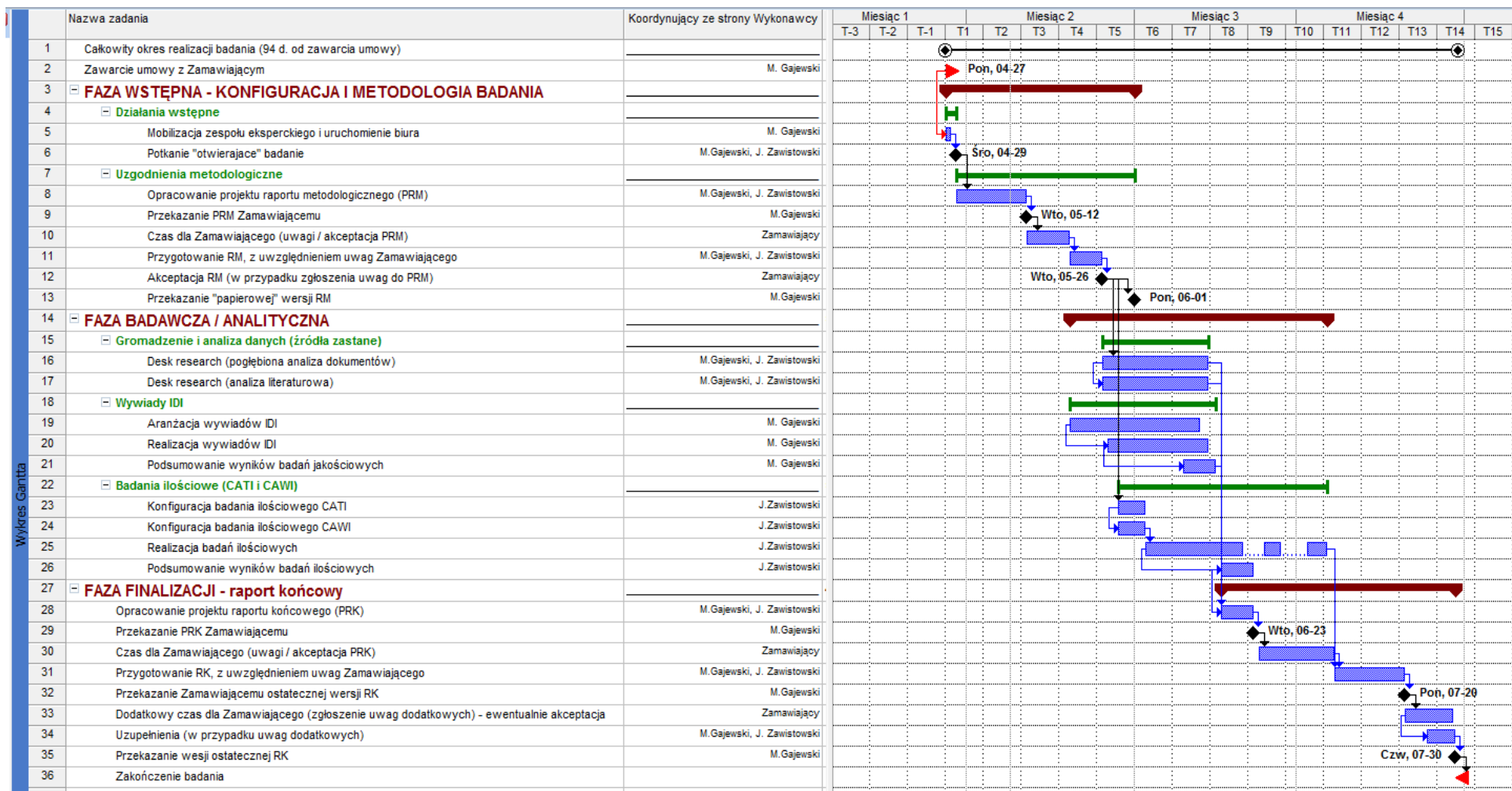
- Wykonawca weźmie udział w co najmniej trzech spotkaniach roboczych z Zamawiającym w miejscu wskazanym przez Zamawiającego na terenie Krakowa (w tym w spotkaniu organizacyjnym³⁵);
- Zamawiającemu przekazywane będą cotygodniowe sprawozdania z postępów realizacji badania (dalsze szczegóły na ten temat - zob. podrozdział 4.2.).

³³ Umowa zawarta w dniu 27 kwietnia 2015 r.

³⁴ Dalsze szczegóły / terminy uzupełniające (np. dotyczące reklamacji) określa umowa na realizację badania.

³⁵ Spotkanie to odbyło się w siedzibie Zamawiającego w dniu 29.04.2015 r. (ustalenia ze spotkania zawarto w notatce roboczej).

Harmonogram - analiza ex-ante instrumentów finansowych RPO WM, 2014-2020

Uwaga: proces badawczy obejmuje również wyświadczenie usług doradczej dla Zamawiającego (5 godz. doradztwa w terminie do 15 grudnia 2015 r., związanego z wdrażaniem strategii inwestycyjnej instrumentów finansowych) - w ww. harmonogramie procesu tego nie zaznaczono z uwagi na jego niewielki wymiar (należy przyjąć, że usługa ta będzie świadczona po przyjęciu raportu końcowego, ewentualnie w innym czasie - zależnie od potrzeb Zamawiającego).

4.2 Współpraca operacyjna z Zamawiającym

Z uwagi na złożony charakter badania i jego doradczy charakter za szczególnie istotną uznajemy ścisłą współpracę z Zamawiającym w toku całego procesu badawczego. W związku z tym podjęto następujące ustalenia:

Ze strony Wykonawcy kontakty z Zamawiającym utrzymywane będą przez:

- kierownika projektu p. Macieja Gajewskiego (mgajewski@pag-uniconsult.pl) i p. Juliana Zawistowskiego (julian.zawistowski@immap.pl), a ze strony Zamawiającego przez:
- p. Barbarę Porębską-Maciołek (barbara.porebska-maciolek@umwm.pl),
- p. Agnieszkę Zawrzykraj (agnieszka.zawrzykraj@umwm.pl) oraz
- (do wiadomości) p. Elżbietę Aleksander (elzbieta.aleksander@umwm.pl).

Wskazani powyżej przedstawiciele Wykonawcy odpowiedzialni będą za nadzór merytoryczny, dotyczący wszystkich aktywności badawczych (M. Gajewski - w zakresie badań jakościowych, J. Zawistowski w zakresie badań ilościowych), a także działań przekrojowych - syntetyzujących i prowadzących do opracowania raportu końcowego. Wymienieni odpowiedzialni będą również za zapewnienie jakości procesu badawczego³⁶; poza tym będą oni pełnić bezpośrednie role eksperckie. Ogólna koordynacja i sprawy formalne realizowane będą przez kierownika projektu (M. Gajewski).

Tabela 6. Podział zadań w ramach zespołu eksperckiego Wykonawcy

Ekspert	Główny zakres merytoryczny	Zakres formalny
M. Gajewski	Prace badawcze w ramach celu 1. i 4.; badania jakościowe	Kierownik projektu - ogólny nadzór realizacyjny, zapewnienie jakości badań jakościowych; kontakty z Zamawiającym
K. Czauderna	Badania i analizy ilościowe (w ramach celów 1.-3.)	
R. Kubajek	Badania jakościowe, desk research - wsparcie działań badawczych w celach 1.-3.	
M. Ośka	Badania ilościowe, desk research; wsparcie działań badawczych w celach 1.-3.	
A. Regulski	<i>Prace badawcze w ramach celu 2; desk research</i>	
J. Szczucki	<i>Prace badawcze w ramach celu 1. i 3.; badania jakościowe</i>	
J. Zawistowski	<i>Prace badawcze w ramach celu 1 i 3.; badania ilościowe</i>	<i>Nadzór i zapewnienie jakości badań ilościowych; kontakty z Zamawiającym</i>

³⁶ Praktycznym narzędziem zabezpieczającym wysoką jakość badania będą organizowane - zależnie od potrzeb - spotkania robocze wszystkich członków zespołu eksperckiego, podczas których poddawane będą analizie postępy realizacji badania względem jego celów, bieżąca weryfikacja wyników prac, identyfikowanie problemów oraz przyporządkowywanie zasobów niezbędnych do realizacji badania.

W toku realizacji badania Wykonawca przekazywać będzie Zamawiającemu cotygodniowe sprawozdania z postępów realizacji badania (począwszy od tygodnia następującego po uzgodnieniu raportu metodologicznego do dnia, w którym przekazana zostanie wersja ostateczna raportu / analizy ex-ante instrumentów finansowych) - sprawozdania przekazywane będą drogą elektroniczną w poniedziałek do końca dnia - za tydzień ubiegły.

Eksperti Wykonawcy służyć będą Zamawiającemu (w trybie kontaktów roboczych) wsparciem / doradztwem w sprawach związanych z precyzowaniem kształtu instrumentów finansowych w ramach RPO WM 2014-2020.

Z Zamawiającym konsultowane będą wszelkie istotne kwestie związane z realizacją badania (zarówno formalne, jak i merytoryczne) – przykładowo, uzgodnienia dotyczące narzędzi badawczych.

4.3 Sposoby rejestracji danych oraz prezentacji wyników badania

W toku pracy badawczej stosowane będą wskazane wcześniej techniki gromadzenia danych / informacji. Ich źródłem będą zarówno aktywności oparte na gromadzeniu i analizie danych zastanych (z dokumentów, istniejących zbiorów danych, literatury itp.), jak i działania badawcze, stanowiące źródło danych empirycznych, pozyskiwanych dzięki zastosowaniu metod ilościowych i jakościowych (IDI, CAWI, CATI).

W przypadku pierwszej grupy źródeł (dane zastane) cała zgromadzona dokumentacja rejestrowana będzie w stworzonej dla celów projektu podręcznej bazie dokumentów badania. Źródła te dostępne będą dla członków zespołu badawczego poprzez archiwum projektowe.

W przypadku drugiej grupy źródeł (dane empiryczne pochodzące z badań terenowych), techniki rejestracji uzależnione będą od rodzaju metody badawczej, a mianowicie:

1. W grupie metod jakościowych (IDI), prowadzone wywiady będzie nagrywane (za zgodą respondenta). Z zarejestrowanego wywiadu sporządzane będą transkrypcje. W przypadku, gdy respondent nie wyrazi zgody na nagrywanie, sporządzana będzie notatka (zgodnie z wymogami SOPZ). Tworzone w ww. sposób zasoby informacyjne (pliki źródłowe, transkrypcje wywiadów i/lub notatki) archiwizowane będą w bazie dokumentów projektowych – za jej pośrednictwem (z uwzględnieniem procedury dostępowej) będą one dostępne dla członków zespołu eksperckiego.

Pragniemy podkreślić, że wywiady IDI prowadzone będą bezpośrednio przez członków zespołu eksperckiego Wykonawcy. W praktyce badawczej Wykonawcy, badania jakościowe w ramach analiz ex-ante instrumentów finansowych są zawsze wykonywane przez członków zespołu eksperckiego, a nie pozyskiwane z "zewnątrz" osoby, pełniące rolę moderatorów. Tym samym, uważamy, iż nie ma potrzeby organizowania dla zespołu eksperckiego odrębnego szkolenia, przygotowującego do realizacji wywiadów. Twórcami scenariuszy wywiadów są bowiem członkowie zespołu - wszyscy, znakomicie obeznani z problematyką analiz ex-ante instrumentów finansowych (są oni również współautorami oferty na niniejsze badania)³⁷.

2. W grupie badań ilościowych proponowana metodologia przewiduje wykonanie badań CATI (wspomagane komputerowo badanie telefoniczne) i CAWI. W przypadku tych metod procedury rejestracji danych wyglądać będą następująco:

- badanie CATI przeprowadzone zostanie przez profesjonalną agencję badawczą, dysponującą studium badawczym oraz systemem teleinformatycznym umożliwiającym prowadzenie badania

³⁷ W tej sytuacji wydaje nam się niecelowe organizowanie szkolenia (potwierdzonego protokołem wraz z listą przeszkolonych), o którym wspomina SOPZ - roz. "Wymagania wobec Wykonawcy", pkt 9. Ostatecznie, kwestę tą pozostawiamy do uzgodnienia z Zamawiającym w ramach raportu metodologicznego.

telefonicznego wspomaganego komputerowo. Stosowane systemy teleinformatyczne, sterujące i wspomagające pracę ankieterów, umożliwiają rejestrację wywiadów, automatyczne wprowadzanie informacji do bazy danych zgodnie z układem skryptu ankiety badawczej. Zapewniają one również funkcjonalności niezbędne do monitorowania i kontroli przebiegu badania oraz zapewnienia bezpieczeństwa danych indywidualnych, jak i bezpieczeństwa całej bazy danych respondentów CATI. Badanie to zrealizowane będzie przez agencję badawczą legitymującą się certyfikatem PKJPA (Certyfikat Programu Kontroli Jakości Pracy Ankieterów³⁸) przyznawanym przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku (OFBOiR) w Polsce. Fakt współpracy z agencją badawczą stosującą PKJPA stanowi zapewnienie prawidłowości całego procesu badawczego w tym module badania (w tym także rejestracji wyników badania);

- badanie CAWI prowadzone będzie za pośrednictwem platformy internetowej z zastosowaniem teleinformatycznego systemu sterującego, zapewniającego (podobnie jak w ww. CATI) bezpieczeństwo danych indywidualnych, jak i całej bazy danych.

Gromadzone w toku procesu badawczego informacje, wyniki ich przetworzenia w postaci wniosków i rekomendacji badawczych, będą prezentowane w ramach raportów z badania i prezentacji multimedialnych. W badaniu produktami końcowymi będą dwa rodzaje raportów - raport metodologiczny (niniejszy raport) i końcowy (i poprzedzające je wersje wstępne).

W opracowanych w ramach zamówienia raportach, jak i ewentualnych dokumentach roboczych, a także prezentacjach multimedialnych, wykorzystane będą różne techniki prezentacyjne, zwiększające przejrzystość, czytelność, użyteczność i przystępność tekstu / treści prezentacji. Raporty zawierać będą – w zależności od potrzeb – zestawienia tabelaryczne oraz prezentacje graficzne (np. schematy, wykresy), uwypuklające kluczowe zagadnienia i wnioski prezentowane jako wynik badania. Raporty będą podawać dokładne źródła danych, w celu możliwości ich weryfikacji (a także zapewnienia zgodności formalnoprawnej z regulacjami dotyczącymi prawa autorskiego i własności intelektualnej).

Wszystkie materiały sporządzane w toku badania (wykorzystywane w formie papierowej, jak i elektronicznej) będą zawierały odpowiednie oznakowanie (wizualizacja i opis), informujące o źródłach ich finansowania badania.

³⁸ PKJPA ustala minimalne normy jakości pracy w zakresie organizacji działań realizacji badań oraz sieci terenowej, rekrutacji ankieterów i koordynatorów, ich szkolenia, nadzoru i koordynacji pracy, a także kontroli poprawności wykonanej przez nich pracy.

Załączniki 1 (narzędzia badawcze - jakościowe)

Scenariusze wywiadów indywidualnych IDI z przedstawicielami:

instytucji finansowych (kod scenariusza IF)

administracji publicznej (kod scenariusza AP)

instytucji otoczenia biznesu (kod scenariusza IOB)

potencjalnych beneficjentów ostatecznych (PB)

Scenariusz IDI z przedstawicielami zróżnicowanego grona pośredników finansowych

Lp.	Typy respondentów	Lp.	Typy respondentów
1.	Banki komercyjne i specjalistyczne	2.	Banki rozwojowe (inwestycyjne)
3.	Anioły biznesu	4.	Instytucje mikrofinansowe
5.	Beneficjent Działania 6.2 PO KL	6.	Instytucje venture capital
7.	Firmy leasingowe i faktoringowe	8.	Instytucje gwarancyjne
9.	Fundusze ubezpieczeniowe i publiczne	10.	Instytucje finansujące sektor publiczny
11.	Fundusze publiczno – prywatne		

UWAGA: Niniejszy scenariusz ma charakter ramowy i będzie dostosowywany do specyfiki respondenta.

Przedstawienie moderatora: *Nazywam się /.../ i reprezentuję konsorcjum firm w składzie: PAG Uniconsult raz IMAPP.*

Przedstawienie celu badania: *Konsorcjum na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego przeprowadza analizę ex ante instrumentów finansowych, które wdrażane będą w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020.*

Celem głównym wywiadu jest pozyskanie informacji i poznanie Pana/i opinii, dotyczących doświadczeń reprezentowanej przez Pana/Panią firmy/instytucji z instrumentami finansowymi z udziałem środków publicznych, jaki również pozyskanie sugestii dotyczących możliwych kierunków zaprojektowania i określenia zasad wdrażania tych instrumentów w ramach RPO WM 2014-2020.

Bardzo proszę o wyrażenie zgody na nagrywanie rozmowy. Transkrypcja wywiadu zostanie wykorzystana wyłącznie dla celów niniejszego badania. W opracowaniach z badań, ewentualne cytowania wypowiedzi prezentowane będą bez powiązania z konkretną osobą/instytucją.

Moderator – zakres zadawanych pytań powinien być każdorazowo dostosowywany do wiedzy respondenta, kluczowe jest zadanie pytań oznaczonych numerami, rozszerzenia mają charakter opcjonalny (choć zalecany).

WPROWADZENIE

P1. Proszę krótko powiedzieć, od kiedy pracuje Pan/i/ w Pana/i instytucji? Jaka jest Pana/i funkcja i czym się Pan/i zajmuje?

OFERTA

P2. Jaka jest aktualna oferta Pana/i instytucji?

- Jakie produkty finansowe są obecnie oferowane?
- Jakie są źródła ich finansowania (skąd pochodzi kapitał umożliwiający oferowanie tych produktów)?
- Komu (beneficjenci) i na jakich warunkach udzielane jest finansowanie?
- Jakim zainteresowaniem cieszą się oferowane produkty finansowe – czy widoczne są w tym zakresie jakieś tendencje, czy można wskazać jakieś kluczowe przesłanki, które decydują o trendach w zainteresowaniu Państwa ofertą?
- Czy Państwo wprowadzacie/zamierzacie wprowadzić w najbliższym czasie jakieś nowe produkty finansowe? Jeżeli tak, to jakie. o jakich charakterystykach i komu będą one oferowane?
- Jaką siecią (placówek, oddziałów, przedstawicieli) dysponujecie Państwo na terenie województwa małopolskiego?
- Jakie są podstawowe bariery w korzystaniu z oferowanego przez Państwa finansowania? Czy, dzięki środkom publicznym, można by w jakiś sposób minimalizować ich znaczenie – jeżeli tak, to w jaki sposób?

- P3.** A jak Pan/i ocenia potencjał rozwojowy reprezentowanej przez siebie instytucji? Czy chcecie Państwo rozwijać swoją ofertę finansową? Jeżeli tak, to w jaki sposób i w jakim kierunku (**Moderator** – dopytać – zwiększenie liczby produktów, skierowanie oferty do nowych grup klientów, poszerzenie działania o nowe regiony?).
- P4.** (**Beneficjent Działania 6.2 PO KL**) Jak Państwo oceniacie zasadność stosowania instrumentów finansowych wobec osób rozpoczynających działalność gospodarczą? Jak Państwo oceniacie zasady realizacji projektów, polegających na udzielaniu mikropożyczek w ramach Działania 6.2 PO KL:
- Jaka była struktura osób, które zgłosiły się po pożyczkę w projekcie (status na rynku pracy, wiek, płeć, poziom wykształcenia)? Jak oceniają Państwo w tym kontekście możliwość udzielania wsparcia w RPO 2014-2020 jedynie osobom pozostającym bez pracy w wieku 30 lat i więcej? Jakie konsekwencje dla wdrażania tego rodzaju wsparcia będzie miało to ograniczenie?
 - Jaka była struktura osób tych które ubiegały się o pożyczkę ale jej nie otrzymały w projekcie (status na rynku pracy, wiek, płeć, poziom wykształcenia)? Z jakich przyczyn wsparcie nie zostało udzielone?
 - Jakie są zalety, a jakie wady przyjętych zasad, co ułatwia Państwu realizację projektu, a co ją utrudnia?
 - Jak oceniacie Państwo i odbiorcy ostateczni konkretne parametry udzielanych pożyczek (wartość, zapadalność, wymogi dotyczące zabezpieczeń, sankcje za zawieszenie/zlikwidowanie działalności gospodarczej)? Jakie elementy można by zmienić na przyszłość?
 - Jak oceniacie Państwo skuteczność wsparcia w formie bezzwrotnej i zwrotnej (dotacje vs. pożyczki)?
 - Jaka jest, w przybliżeniu, jakość portfela udzielonych przez Państwa pożyczek? Czy zasady dotyczące poziomu ryzyka uważacie Państwo za akceptowalne?
 - Biorąc pod uwagę, iż wsparcie będzie udzielane w ramach projektu dofinansowanego z EFS do którego realizacji konieczne będzie wniesienie wkładu własnego przez pośrednika finansowego jakie są Państwa możliwości w tym zakresie?
 - Jak wygląda wspieranie instrumentu finansowego działaniami doradczymi i szkoleniowymi? Jakie jest zainteresowanie odbiorców ostatecznych tą dodatkową pomocą? Jakie doświadczenia płyną z udzielania tego typu wsparcia i czy przekładają się one wg Beneficjenta na trwałość założonych firm?
 - Czy i w jakiej formie tego typu instrument powinien być oferowany w ramach RPO WM 2014-2020?

PRZEDSIĘBIORCY, INNI BENEFICJENCI

- P5.** Jakie są główne charakterystyki przedsiębiorców / innych beneficjentów, korzystających z oferty Pana/i instytucji (wielkość, branża, okres działania) w ramach projektów finansowanych ze środków publicznych i poza nimi? Czy – jeżeli Pana/i instytucja oferuje jednocześnie finansowanie ze środków publicznych i prywatnych – istnieją różnice pomiędzy rodzajami odbiorców korzystających z danego rodzaju finansowania?
- P6.** Co najbardziej przyciąga beneficjentów do korzystania z oferowanych przez Pana/i instytucję instrumentów finansowych? (**Moderator – szczególnie uwzględnić / rozpoznać** (niskie koszty, przyjazne procedury, elastyczność, brak alternatywy).
- P7.** Czy posiadacie Państwo wiedzę o tym, jak przedsiębiorcy / inni beneficjenci korzystający z oferowanego przez Pana/i instytucję finansowania oceniają ofertę produktów finansowych? W szczególności:
- Na jakie jej zalety/wady zwracają najczęściej uwagę?

- Czy prowadzicie Państwo badania wśród klientów, jeżeli chodzi o ich potrzeby i ocenę oferty w systematyczny sposób? (jak często, za pomocą jakich narzędzi?). Jeżeli tak, to jakie wnioski z nich wynikają?
 - Czy w ofercie Pana/i instytucji brakuje klientom jakichś produktów?
- P8.** (instytucje korzystające ze środków publicznych) Jak Pan/i/ myśli, jakie są efekty pozyskania przez przedsiębiorców/inne podmioty wsparcia z Pana/i/ instytucji? Jak wyglądałaby sytuacja przedsiębiorców, gdyby Państwa instytucja nie otrzymała wsparcia ze środków europejskich/krajowych środków publicznych? Co konkretnie przemawia za Pana/i stanowiskiem?
- P9.** (dla podmiotów oferujących finansowanie pomocowe) Czym oferowane przez Pana/i instytucję produkty finansowe różnią się od produktów oferowanych przez sektor komercyjny? Czy analogiczne produkty finansowe dostępne są na rynku komercyjnym? Czy występuje zjawisko konkurencji z sektorem komercyjnym?
- P10.** W jakim stopniu Wasi klienci to osoby, które nie są w stanie uzyskać komercyjnego kredytu bankowego, w jakim zaś mają takie możliwości, natomiast Wasza oferta jest dla nich bardziej atrakcyjna?
- P11.** Czy wśród Państwa klientów są przedsiębiorcy prowadzący działalność innowacyjną? Jeśli tak, to czy mają oni jakieś szczególne potrzeby? Czy dysponujecie Państwo specjalną ofertą dla takich firm? Jak definiujecie takie firmy?
- P12.** Biorąc pod uwagę Państwa aktywność jako instytucji finansującej, jak jest stratowość realizowanych instrumentów finansowych - chodzi o udział w portfelu transakcji zagrożonych / straconych (Moderator: instrument - odpowiednio do charakteru respondenta - np. niespłacone / zagrożone pożyczki, wypłacane poręczenia, nieudane / zlikwidowane wejścia kapitałowe, wypowiedziane umowy leasingowe / faktoringowe, kredyty w sytuacji nieregularnej - w sektorze mikro, małych i średnich przedsiębiorstw). Jak na tej podstawie można oceniać ryzyko poszczególnych grup obsługiwanych klientów? (Moderator: w sektorze bankowym - na koniec roku portfel kredytów zagrożonych wynosił ok. 10,7%, tzw. portfel zagrożony, wg KNF - informację uwzględnić odpowiednio, odnosząc te dane do wypowiedzi respondenta).

DOŚWIADCZENIA W KORZYSTANIU ZE ŚRODKÓW PUBLICZNYCH

- P13.** W obecnym i poprzednim okresie programowania było w Polsce finansowanych ze środków europejskich oraz krajowych środków publicznych szereg różnych instrumentów inżynierii finansowej (obecnie nazywanych instrumentami finansowymi).
- O jakich programach Pan/i słyszał?
 - Z jakiego rodzaju programów wsparcia mieliście Państwo okazję dotąd skorzystać? (jeśli respondent skorzystał) Jak Pan/i ocenia jego/ich skuteczność? (wyjaśnić pojęcie, zwracając uwagę na subiektywną ocenę celów, z uwagi na które ubiegano się o wsparcia)
 - Czy Pana/i zdaniem należy rozwijać tego typu programy w przyszłości?
- P14.** Jaka była, Pana/i zdaniem, wartość dodana wsparcia oferowanego przez fundusze pożyczkowe i poręczeniowe w regionie w ramach MRPO 2007-2013? Czy, a jeżeli tak, to co, zmieniły one na rynku finansowania zwrotnego w Regionie? Czy posiada Pan/i wiedzę w jakich obszarach/branżach Pana/i zdaniem przedsiębiorcy i inne podmioty mają nadal utrudniony dostęp do finansowania zwrotnego?
- P15.** A czy słyszał Pan/i o wsparciu oferowanym w ramach Inicjatywy JEREMIE i Inicjatywy JESSICA? Jeżeli tak, to jak Pan/i ocenia oba instrumenty? Czy doświadczenia z nich można wykorzystać w okresie 2014-2020?
- P16.** (dla instytucji nie będących PF w ramach MRPO 2007-2013) Czy rozważaliście Państwo pełnienie roli pośrednika finansowego w ramach MRPO 2007-2013? Jeżeli nie, to z jakich powodów, jeżeli tak, to z jakich powodów nie zostaliście pośrednikiem finansowym?
- P17.** (dla PF w ramach MRPO 2007-2013) Jak Pan/i ocenia dotychczasowe doświadczenia, dotyczące realizacji instrumentów finansowych w ramach MRPO 2007-2013?

- Jakie było zainteresowanie pośredników finansowych pozyskiwaniem kapitału na oferowanie instrumentów zwrotnych?
- Jakie szczególne trudności wystąpiły przy wdrażaniu instrumentów zwrotnych? Czy można im było jakoś zapobiec?
- Jakie główne korzyści z oferowania instrumentów inżynierii finansowej wyniknęły dla ostatecznych odbiorców?
- Jakie podstawowe wnioski można wyciągnąć z wdrażania instrumentów inżynierii finansowej w okresie 2007-2013 pod kątem programowania wsparcia na lata 2014-2020?

P18. dla PF w ramach MRPO 2007-2013 Jakie były główne problemy i bariery we wdrażaniu odpowiednich działań/projektów związanych z udostępnianiem finansowania z perspektywy Pana/i instytucji?

Moderator – dopytać

- Niejasne regulacje prawne – jakie?
- Niejasności, dotyczące statusu środków finansowych po zakończeniu projektu;
- Niejasności w zakresie rozliczania kosztów zarządzania po stronie pośrednika finansowego,
- inne – jakie?

P19. (dla PF w ramach MRPO 2007-2013) Na ile problemem dla Państwa i przede wszystkim z punktu widzenia przedsiębiorców finansowania były następujące kwestie:

- Związane z ograniczeniem wykorzystywania środków wyłącznie do celów o charakterze inwestycyjnym/rozwojowym?
- Związane z przepisami dotyczącymi pomocy publicznej?
- Związane z tzw. podwójnym finansowaniem?
- W jaki sposób tych problemów można by uniknąć w przyszłości?

PROMOCJA / ROZPOWSZECHNIANIE WIEDZY O INSTRUMENTACH FINANSOWYCH

P20. Czy Pana/i zdaniem wiedza przedsiębiorców/innych instytucji korzystających z Państwa finansowania o ofercie takich instytucji jak Pana/i jest wystarczająca? Czy, a jeśli tak, to w jaki sposób należy je promować?

- Czy powinien w to zostać włączony sektor bankowy lub firmy oferujące tzw. pośrednictwo finansowe?
- Czy władze publiczne powinny promować korzystanie z instrumentów zwrotnych, a jeżeli tak, to w jaki sposób?
- Czy Pana/i zdaniem w regionie istnieje potencjał do zwiększenia skali stosowania instrumentów zwrotnych? Jeżeli tak, to jakie działania byłyby do tego niezbędne?

INSTRUMENTY FINANSOWE W RAMACH RPO WM 2014-2020

P21. W jakich obszarach należałoby w przyszłości przede wszystkim oferować instrumenty finansowe wspierane ze środków publicznych? (Moderator – starać się ustalić, na jakich zasadach finansowanie takie powinno być oferowane)

- Wsparcie dla mikroprzedsiębiorców?
- Wsparcie dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą?
- Wsparcie na działania związane z energią odnawialną lub poprawą efektywności energetycznej?
- Wsparcie dla wysoce innowacyjnych, szybko rozwijających się firm?
- Wsparcie dla działań wspierających rewitalizację obszarów miejskich?
- Wsparcie dla firm z obszarów wiejskich?

- Wsparcie dla innych sektorów – jakich?
- P22.** Jak zminimalizować Pana/i zdaniem ryzyko ich konkurencji z finansowaniem rynkowym, a także innymi instrumentami finansowymi i wsparciem dotacyjnym, oferowanymi ze środków publicznych? W jakich sferach, dla jakich instrumentów może wystąpić zagrożenie tego typu konkurencji?
- P23.** Jaki wniosek powinny zostać wyciągnięte z dotychczasowego wdrażania instrumentów finansowych i jakie ich elementy należałoby w przyszłości zmodyfikować?
- P24.** W jaki sposób Pana/i zdaniem należy projektować instrumenty finansowe z udziałem środków publicznych, tak, aby nie konkurowały one z instrumentami komercyjnymi? Czy decyzja o oferowaniu produktów finansowych w formule z lub bez pomocy publicznej powinna tak jak dotąd być pozostawiana pośrednikowi finansowemu, czy też określana na poziomie dokumentacji konkursowej? Jakie są wady i zalety obu rozwiązań?
- P25.** Jakie nowe instrumenty w Pana/i ocenie mogłyby być wdrażane w nowym okresie programowania? W jakich obszarach, dla jakich priorytetów inwestycyjnych należałoby Pana/i zdaniem zastosować instrumenty finansowe? Czy Pana/i zdaniem należałoby różnicować ofertę finansowania zwrotnego (parametry oferty, wielkość alokacji) dla poszczególnych podregionów w ramach województwa? Jeżeli tak, to jakie ma Pan/i przemyślenia w tej sferze?
- P26.** Jak Pan/ i ocenia szanse na wprowadzenie instrumentów mieszanych łączących dotacje z instrumentami zwrotnymi, szczególnie biorąc pod uwagę przepisy dotyczące pomocy publicznej? Czy tego typu instrumenty byłyby atrakcyjne dla odbiorców ostatecznych? W jakich obszarach należałoby rozważyć ich zastosowanie?
- P27.** Czy zna Pan/i akty prawne, dotyczące wdrażania instrumentów finansowych w okresie 2014-2020 (Rozporządzenie Ogólne, Akt Delegowany, tzw. ustawa wdrożeniowa)? Jeżeli tak, to jak je Pan/i ocenia?
- Które ich postanowienia powinny Pana/i zdaniem ułatwić wdrażanie instrumentów finansowych w porównaniu do obecnego okresu programowania, które zaś mogą być pewnym zagrożeniem/utrudnieniem?
 - Jak Pan/i ocenia proponowane limity kosztów zarządzania? Czy Pana/i zdaniem będą one wystarczająco atrakcyjne dla pośredników finansowych? Jak oceniacie je z punktu widzenia Państwa instytucji?
- P28.** Czy Pana/i zdaniem obowiązujące przepisy oraz projektowane regulacje precyzyjnie regulują wszystkie kluczowe kwestie, związane z wdrażaniem instrumentów finansowych? Jeżeli nie, to w jakich sferach pojawiają się niejasności i czego one dotyczą?
- P29.** Czy zamierzacie Państwo ubiegać się o rolę pośrednika finansowego w nadchodzącym okresie programowania? Jeżeli nie lub raczej nie, to z jakich powodów?

Moderator – to już wszystkie moje pytania. Czy jest jeszcze coś, o czym chciał/a/by Pan/i/ powiedzieć, jeśli chodzi o kwestię wspierania instrumentów finansowych i ich roli w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020?

DZIĘKUJĘ ZA ROZMOWĘ

Moderator – zakończyć, ustalając dane do ewentualnych dalszych kontaktów.

Kod: AP

Scenariusz IDI z przedstawicielami instytucji projektujących i wdrażających instrumenty finansowe oraz inne instrumenty wsparcia

Lp.	Typy respondentów	Lp.	Typy respondentów
1.	Decydenci, których decyzje mogą mieć wpływ na wzmocnienie konkurencyjności na szczeblu krajowym i/lub regionalnym (UMWM)	2.	Podmioty udzielające dotacji w ramach RPO (MCP)
3.	Reprezentanci Powiatowych Urzędów Pracy		

UWAGA: Niniejszy scenariusz ma charakter ramowy i będzie dostosowywany do specyfiki respondenta.

Przedstawienie moderatora: *Nazywam się /.../ i reprezentuję konsorcjum firm w składzie: PAG Uniconsult oraz IMAPP.*

Przedstawienie celu badania: *Konsorcjum na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego przeprowadza analizę ex ante instrumentów finansowych, które wdrażane będą w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020.*

Celem głównym wywiadu jest pozyskanie informacji i poznanie Pana/i opinii, dotyczących doświadczeń reprezentowanej przez Pana/Panią firmy/instytucji z instrumentami finansowymi z udziałem środków publicznych, jaki również pozyskanie sugestii dotyczących możliwych kierunków zaprojektowania i określenia zasad wdrażania tych instrumentów w ramach RPO WM 2014-2020.

Bardzo proszę o wyrażenie zgody na nagrywanie rozmowy. Transkrypcja wywiadu zostanie wykorzystana wyłącznie dla celów niniejszego badania. W opracowaniach z badań, ewentualne cytowania wypowiedzi prezentowane będą bez powiązania z konkretną osobą/instytucją.

Moderator – zakres zadawanych pytań powinien być każdorazowo dostosowywany do wiedzy respondenta, kluczowe jest zadanie pytań oznaczonych numerami, rozszerzenia mają charakter opcjonalny (choć zalecany).

WPROWADZENIE

P1. Proszę krótko powiedzieć, od kiedy pracuje Pan/i/ w Pana/i instytucji? Jaka jest Pana/i funkcja i czym się Pan/i zajmuje (moderator: w szczególności ustalić rolę w związku z – odpowiednio – programowaniem wsparcia przy wykorzystaniu instrumentów finansowych lub dystrybucją wsparcia na rzecz pośredników finansowych).

LEKCJE / DOŚWIADCZENIA IIF w ramach MRPO 2007-2013

P2. **(wywiad z UMWM i częściowo z MCP)** W województwie małopolskim wdrażanie instrumentów inżynierii finansowej skierowanych do MSP było realizowane bez wykorzystania mechanizmu funduszu powierniczego. W związku z tym:

- Jak Pan/i ocenia wdrażanie IIF w ramach MRPO? Jakie pojawiały się problemy i bariery i z czego wynikały? Jak były rozwiązywane?
- Jaki jest poziom realizacji założonych wskaźników?
- Jakie były doświadczenia we współpracy z pośrednikami finansowymi? Jak Pan/i ocenia potencjał pozabankowych pośredników finansowych w regionie?
- Jakie wnioski można wyciągnąć z wdrażania IIF w ramach MRPO pod kątem RPO WM 2014-2020?
- Jaki wpływ na wdrażanie IIF miały obowiązujące na poziomie europejskim i krajowym przepisy prawa oraz wytyczne, a także brak odpowiednich uregulowań w wybranych obszarach? Które kwestie stanowiły z Państwa punktu widzenia największy problem?

- A czy zna Pan/i doświadczenia z wykorzystaniem mechanizmu funduszu powierniczego w ramach Inicjatywy JEREMIE? Jak Pan/i je ocenia? Jakie były mocne strony tego mechanizmu w stosunku do rozwiązań zastosowanych w ramach MRPO?
 - Czy w Pana/Pani ocenie w przyszłości, czy Województwo powinno wdrażać instrumenty z menedżerem / bez menedżera funduszu funduszy?
- P3.** Jakiego Pana/i zdaniem są przewagi instrumentów finansowych w porównaniu do instrumentów bezzwrotnych (dotacji)? Jakie niekorzystne zjawiska są związane z finansowaniem w postaci bezzwrotnej?
- P4.** (głównie PUP, pozostali fakultatywnie): Jak Państwo oceniacie zasadność stosowania instrumentów finansowych wobec osób rozpoczynających działalność gospodarczą? Czy słyszeliście Państwo o projektach udzielania mikropożyczek w ramach Działania 6.2 PO KL? Jeżeli tak, to:
- Jakie są zalety, a jakie wady oferowanego instrumentu??
 - Jak oceniacie Państwo skuteczność wsparcia w formie bezzwrotnej i zwrotnej (dotacje vs. pożyczki)?
 - Jak oceniacie Państwo konkretne parametry udzielanych pożyczek (wartość, zapadalność, wymogi dotyczące zabezpieczeń, sankcje za zawieszenie/zlikwidowanie działalności gospodarczej)? Jakiego elementy można by zmienić na przyszłość?
- P5.** (PUP) Jakiego Państwa doświadczenia z dotacjami na rozpoczynanie działalności gospodarczej?
- Jakiego są zalety, a jakie wady takich instrumentów?
 - Jak duża część odbiorców ostatecznych faktycznie wiąże swą przyszłość z rozpoczynaną działalnością gospodarczą?
- P6.** (PUP) A jak oceniacie Państwo ofertę pożyczek dla młodych osób w ramach programu „Wsparcie w starcie”?
- Czy tego typu wsparcie powinno być oferowane w przyszłości?
- P7.** (PUP) A co Państwo sądzicie w ogóle o możliwości/zasadności zastosowania instrumentów finansowych w ramach polityki rynku pracy? Czy i w jakich sferach są one Państwa zdaniem zasadne?
- P8.** (PUP) A czy w jakich sferach polityki rynku pracy warto by może zastosować połączenie instrumentów zwrotnych i dotacyjnych? Jeżeli tak, to w jakich sferach i mniej więcej na jakich zasadach?

INSTRUMENTY FINANSOWE W RAMACH RPO WM 2014-2020

(Głównie UMWM i MCP, PUP skrótowo)

- P9.** W jakich obszarach należałoby w przyszłości przede wszystkim oferować instrumenty finansowe wspierane ze środków publicznych? (Moderator – starać się ustalić, na jakich zasadach finansowanie takie powinno być oferowane)
- Wsparcie dla mikroprzedsiębiorców?
 - (PUP) Wsparcie dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą?
 - Wsparcie na działania związane z energią odnawialną lub poprawą efektywności energetycznej?
 - Wsparcie dla wysoce innowacyjnych, szybko rozwijających się firm?
 - Wsparcie dla działań wspierających rewitalizację obszarów miejskich?
 - Wsparcie dla firm z obszarów wiejskich?
 - Wsparcie dla innych sektorów – jakiego?
- P10.** Jakiego nowe instrumenty w Pana/i ocenie mogłyby być wdrażane w nowym okresie programowania? W jakich obszarach, dla jakiego priorytetów inwestycyjnych należałoby Pana/i zdaniem zastosować instrumenty finansowe? Czy Pana/i zdaniem należałoby różnicować ofertę finansowania zwrotnego

(parametry oferty, wielkość alokacji) dla poszczególnych podregionów w ramach województwa? Jeżeli tak, to jakie ma Pan/i przemyślenia w tej sferze?

- P11.** Jak zminimalizować Pana/i zdaniem ryzyko ich konkurencji z finansowaniem rynkowym, a także innymi instrumentami finansowymi i wsparciem dotacyjnym, oferowanymi ze środków publicznych? W jakich sferach, dla jakich instrumentów może wystąpić zagrożenie tego typu konkurencji?
- P12.** Jaki wnioski powinny zostać wyciągnięte z dotychczasowego wdrażania instrumentów finansowych i jakie ich elementy należałoby w przyszłości zmodyfikować?
- P13.** W jaki sposób Pana/i zdaniem należy projektować instrumenty finansowe z udziałem środków publicznych, tak, aby nie konkurowały one z instrumentami komercyjnymi? Czy decyzja o oferowaniu produktów finansowych w formule z lub bez pomocy publicznej powinna tak jak dotąd być pozostawiana pośrednikowi finansowemu, czy też określana na poziomie dokumentacji konkursowej? Jakie są wady i zalety obu rozwiązań?
- P14.** Jak Pan/i ocenia szanse na wprowadzenie instrumentów mieszanych łączących dotacje z instrumentami zwrotnymi, szczególnie biorąc pod uwagę przepisy dotyczące pomocy publicznej? Czy tego typu instrumenty byłyby atrakcyjne dla odbiorców ostatecznych? W jakich obszarach należałoby rozważyć ich zastosowanie?

SCHEMAT WDRAŻANIA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH W PRZYSZŁOŚCI

(głównie UMWM, częściowo MCP)

- P15.** Jaka jest Pana/i opinia na temat sposobu wyboru menadżera Funduszu Funduszy dla celów dystrybucji instrumentów finansowych w nowym RPO WM – czy zasadne jest skorzystanie z konkursowego/przetargowego trybu wyboru takiego menadżera?
- P16.** Jakie Pana/i zdaniem główne kryteria powinny kierować wyborem menadżera Funduszu Funduszy?
- P17.** Czy jakieś instytucje ulokowane w Regionie byłyby Pana/i zdaniem zainteresowane pełnieniem takiej roli? Jeżeli tak, to czy Pana/i zdaniem dysponują one odpowiednim potencjałem kadrowym i organizacyjnym? Czy należałoby rozważyć wzmocnienie tego potencjału, a jeśli tak, to w jaki sposób?
- P18.** Czy dla wdrażania instrumentów finansowych w ramach RPO WM należy zastosować jednolity model dla wszystkich osi priorytetowych, czy też rozwiązania wdrożeniowe powinny być odmienne dla poszczególnych priorytetów inwestycyjnych/osi priorytetowych?
- P19.** Jak ocenia Pan/i potencjał regionalnych pośredników finansowych do efektywnej dystrybucji finansowania zwrotnego w ramach nowego RPO WM? Co wskazuje – biorąc pod uwagę perspektywę ostatnich lat – na zmiany tego potencjału? (**Moderator** – dopytać: wzrost dostępności produktów finansowych, lepsze pokrycie terytorium województwa, poprawa standingu lokalnych pośredników finansowych). Jakie ewentualne działania powinny być podejmowane w celu wzmocnienia tego potencjału?
- P20.** Jakie Pana/i zdaniem główne kryteria powinny kierować wyborem pośredników finansowych? (**Moderator** – np. stopień zaangażowania posiadanego kapitału, propozycje uruchomienia nowych produktów, posiadana sieć dystrybucyjna, liczba realizowanych transakcji).
- P21.** Czy Pana/i zdaniem istnieje potrzeba włączenia do grona pośredników finansowych – w większej niż dotąd skali – sektora bankowego? Dlaczego tak, dlaczego nie? W jaki sposób należałoby Pana/i zdaniem do tego dążyć? Czy fakt realizacji programu na poziomie regionalnym może ograniczyć zainteresowanie banków?

OTOCZENIE PRAWNE

- P22.** Jak Pan/i ocenia (**moderator dopytać** o Rozporządzenie Ogólne, Akt Delegowany, tzw. ustawę wdrożeniową) akty prawne, regulujące wdrażanie instrumentów finansowych? Które ich postanowienia powinny Pana/i zdaniem ułatwiać wdrażanie instrumentów finansowych w porównaniu do obecnego okresu programowania, które zaś mogą być pewnym zagrożeniem/utrudnieniem? Jak Pan/i ocenia proponowane limity kosztów zarządzania? Czy Pana/i zdaniem będą one wystarczająco

atrakcyjne dla pośredników finansowych? Czy rozważacie Państwo ewentualnie ogłaszanie przetargów na pełnienie roli pośrednika finansowego, aby móc podwyższyć limity kosztów zarządzania?

- P23.** Czy Pana/i zdaniem obowiązujące przepisy oraz projektowane regulacje precyzyjnie regulują wszystkie kluczowe kwestie, związane z wdrażaniem instrumentów finansowych? Jeżeli nie, to w jakich sferach pojawiają się niejasności i czego one dotyczą?

INNE KWESTIE

- P24.** (UMWM) W jaki sposób, Pana zdaniem, należałoby zaprojektować mechanizmy aktualizacji niniejszej oceny ex ante instrumentów finansowych, tak, aby nie było to dla Państwa zbyt dużym obciążeniem

Moderator – to już wszystkie moje pytania. Czy jest jeszcze coś, o czym chciał/a/by Pan/i/ powiedzieć, jeśli chodzi o kwestię wspierania instrumentów finansowych i ich roli w RPO WM na lata 2014-2020, a także o doświadczenia z ich wdrażaniem w latach 2007-2013?

DZIĘKUJĘ ZA ROZMOWĘ

Moderator – zakończyć, dziękując za poświęcony czas.

Scenariusz IDI z przedstawicielami organizacji przedsiębiorców

Lp.	Typy respondentów	Lp.	Typy respondentów
1.	Izba gospodarcza	2.	Reprezentanci klastrów
3.	Reprezentatywna organizacja pracodawców	4.	Inkubatory i akceleratorzy

UWAGA: Niniejszy scenariusz ma charakter ramowy i będzie dostosowywany do specyfiki respondenta.

Przedstawienie moderatora: Nazywam się /.../ i reprezentuję konsorcjum firm w składzie: PAG Uniconsult oraz IMAPP.

Przedstawienie celu badania: Konsorcjum na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego przeprowadza analizę *ex ante* instrumentów finansowych, które wdrażane będą w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020.

Celem głównym wywiadu jest pozyskanie informacji i poznanie Pana/i opinii, dotyczących doświadczeń reprezentowanej przez Pana/Panią firmy/institucji z instrumentami finansowymi z udziałem środków publicznych, jaki również pozyskanie sugestii dotyczących możliwych kierunków zaprojektowania i określenia zasad wdrażania tych instrumentów w ramach RPO WM 2014-2020.

Bardzo proszę o wyrażenie zgody na nagrywanie rozmowy. Transkrypcja wywiadu zostanie wykorzystana wyłącznie dla celów niniejszego badania. W opracowaniach z badań, ewentualne cytowania wypowiedzi prezentowane będą bez powiązania z konkretną osobą/institucją.

Moderator – zakres zadawanych pytań powinien być każdorazowo dostosowywany do wiedzy respondenta, kluczowe jest zadanie pytań oznaczonych numerami, rozszerzenia mają charakter opcjonalny (choć zalecany).

WPROWADZENIE

P1. Proszę krótko powiedzieć, od kiedy pracuje Pan/i/ w Pana/i instytucji? Jaka jest Pana/i funkcja i czym się Pan/i zajmuje?

OCENA DOTYCHCZASOWYCH DOŚWIADCZEŃ

P2. Jak Pan/i ocenia dotychczasowe doświadczenia ze zwrotnym wsparciem publicznym dla takich instytucji jak Państwa (lub przede wszystkim dla Waszych członków), zarówno ze środków krajowych, jak i przede wszystkim europejskich, szczególnie w ramach MRPO 2007-2013? Jakiek pojawiały się główne problemy z pozyskiwaniem/wykorzystywaniem tego wsparcia?

P3. Jaka jest Pana/i ocena dotychczasowych doświadczeń (przede wszystkim na terenie Małopolski, ale także – szerzej – na terenie Polski), jeżeli chodzi o zastosowanie instrumentów zwrotnych (w okresie 2007-2013 zwanych instrumentami inżynierii finansowej)?

- Które z instrumentów finansowych, oferowanych z udziałem środków publicznych (zarówno krajowych, jak i europejskich) ocenia Pan/i jako najbardziej trafnie zaprojektowane i wdrażane? Dlaczego?
- Jakiek zgodnie z Pana/i wiedzą były podstawowe problemy, związane z wdrażaniem instrumentów finansowych?
- Jak Pan/i ocenia finansowanie oferowane przez fundusze pożyczkowe i poręczeniowe w ramach MRPO?
- Czy Państwa członkowie korzystali z tego wsparcia? Jak je oceniali? Jakiek wskazywali jego mocne, a jakiek słabe strony?

- Jak można byłoby zmodyfikować ofertę funduszy pożyczkowych i poręczeniowych, aby była ona bardziej atrakcyjna i łatwiej dostępna dla Państwa członków?

P4. A co Pan/i sądzi o programach realizowanych ze szczebla krajowego, ze środków europejskich lub krajowych (np. wsparcie kapitałowe w ramach Działań 3.1, 3.2 PO IG, program gwarancji de minimis)? Czy ktoś z Państwa członków korzystał z nich/ubiegał się o finansowanie? Czy były one trafnie zaprojektowane/właściwie realizowane?

P5. Czy działania promocyjne i informacyjne dotyczące oferty finansowania zwrotnego w okresie 2007-2013 były Pana/i zdaniem trafnie zaprojektowane, dzięki czemu łatwo było pozyskać na ten temat informacje? Jakie wnioski należałoby wyciągnąć pod kątem efektywnej promocji instrumentów finansowych w okresie 2014-2020?

OGÓLNE POSTULATY, DOTYCZĄCE PROJEKTOWANIA I WDRAŻANIA IF

P6. Jakie są główne potrzeby inwestycyjne Państwa instytucji/Państwa członków? Jakie wydatki należałoby pokryć w pierwszej kolejności? Czy w związku z tym macie już Państwo jakieś sprecyzowane plany, co do pozyskania finansowania na ten cel? Czy zasadne byłoby wykorzystanie w tym celu instrumentów finansowych?

P7. Z jakiego rodzaju finansowania zwrotnego korzystaliście Państwo (lub Państwa członkowie) w ostatnich latach? Czy wiecie Państwo czy i jakie problemy pojawiały się w dostępie do takiego finansowania?

P8. Jak Pan/i ocenia ofertę komercyjnego finansowania zwrotnego? Jakie są jej podstawowe wady/problemy w dostępie do takiego finansowania?

P9. Jakie rodzaje firm lub innych podmiotów mają Pana/i zdaniem utrudniony dostęp do finansowania zwrotnego oferowanego przez sektor komercyjny (banki, firmy leasingowe etc.)?

- Jakie są typowe bariery na które napotykają firmy lub inne podmioty ubiegające się o finansowanie zwrotne? Z czego one – typowo – wynikają i na czym polegają?
- W związku z tym w jakich sferach (dla jakich branż, rodzajów firm, obszarów geograficznych) powinna Pana/i zdaniem mieć miejsce interwencja publiczna polegająca na ułatwianiu dostępu do finansowania zwrotnego?
- Jaką powinna ona przyjmować formę – zwiększania skłonności do ryzyka instytucji finansowych, zmniejszania kosztu finansowania, prowadzenie działań doradczych i informacyjnych?

P10. W jaki sposób Pana/i zdaniem należy projektować instrumenty finansowe z udziałem środków publicznych, tak, aby nie konkurowały one z instrumentami komercyjnymi?

- Jaka powinna być skala oferowania dłużnych instrumentów finansowych o preferencyjnym oprocentowaniu? Czy ich stosowanie powinno być ograniczone do wybranych grup odbiorców ostatecznych, a jeżeli tak, to jakich?

P11. Jaka powinna być Pana/i zdaniem rola sektora bankowego we wdrażaniu instrumentów finansowych z udziałem środków publicznych? W jaki sposób zachęcić banki do większego zaangażowania się we wdrażanie tego typu instrumentów?

P12. Czy Pana/i zdaniem należałoby różnicować ofertę finansowania zwrotnego (parametry oferty, wielkość alokacji) dla poszczególnych podregionów w ramach województwa? Jeżeli tak, to jakie ma Pan/i przemyślenia w tej sferze?

P13. Jak Pan/ i ocenia zasadność wprowadzenia instrumentów mieszanych łączących dotacje z instrumentami zwrotnymi? Czy tego typu instrumenty byłyby atrakcyjne dla odbiorców ostatecznych? W jakich obszarach należałoby rozważyć ich zastosowanie?

INSTRUMENTY FINANSOWE W RAMACH RPO WM 2014-2020

P14. W jakich obszarach należałoby w przyszłości przede wszystkim oferować instrumenty finansowe wspierane ze środków publicznych? (Moderator – starać się ustalić, na jakich zasadach finansowanie takie powinno być oferowane):

- Wsparcie dla mikroprzedsiębiorców?
- Wsparcie dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą?
- Wsparcie na działania związane z energią odnawialną lub poprawą efektywności energetycznej?
- Wsparcie dla wysoce innowacyjnych, szybko rozwijających się firm?
- Wsparcie dla działań wspierających rewitalizację obszarów miejskich?
- Wsparcie dla firm z obszarów wiejskich?
- Wsparcie dla przedsiębiorców przekazujących swoje firmy innym osobom/firmom (business transfers)?
- Wsparcie dla innych sektorów – jakich?

P15. A jakie postulaty, dotyczące projektowanych instrumentów finansowych i skali ich stosowania zgłaszają przedsiębiorcy, którzy są członkami Państwa organizacji? Jakie uwagi i postulaty zgłaszają w związku z ich zastosowaniem w ramach RPO WM 2014-2020?

P16. Jakie powinny być cechy instrumentów finansowych oferowanych w ramach RPO WM 2014-2020, aby były one atrakcyjne dla Państwa członków? **Moderator – dopytać:**

- Niskie oprocentowanie lub jego brak?
- Brak innych opłat i prowizji?
- Ograniczone wymogi, dotyczące zabezpieczeń?
- Długa karencja w spłacie rat kapitałowych?
- Długi maksymalny okres finansowania (zapadalność)?
- Możliwość pozyskania finansowania przez firmy, które znajdują się w okresie restrukturyzacji lub mają problemy w związku z sytuacją rynkową?
- Jak najbardziej prosty wniosek pożyczkowy/kredytowy i ograniczona liczba załączników?
- Inne – jakie?

P17. Czy w celu ułatwienia dostępu do instrumentów finansowych w ramach RPO WM 2014-2020 należałoby podjąć jakieś działania doradcze, informacyjne lub promocyjne? A jeżeli tak, to jakie?

Moderator – to już wszystkie moje pytania. Czy jest jeszcze coś, o czym chciał/a/by Pan/i/ powiedzieć, jeśli chodzi o kwestię wspierania instrumentów finansowych i ich roli w RPO WM na lata 2014-2020, a także o doświadczenia z ich wdrażaniem w latach 2007-2013?

DZIĘKUJĘ ZA ROZMOWĘ

Moderator – zakończyć, dziękując za poświęcony czas.

Kod: PB

Scenariusz IDI z potencjalnymi odbiorcami ostatecznymi instrumentów finansowych

Lp.	Typy respondentów	Lp.	Typy respondentów
1.	Właściciele i administratorzy podmiotów publicznych	2.	Regionalny Związek Rewizyjny Spółdzielni Mieszkaniowych, Instytut Gospodarki Nieruchomościami, spółdzielnia lub wspólnota mieszkaniowa ³⁹

UWAGA: Niniejszy scenariusz ma charakter ramowy i będzie dostosowywany do specyfiki respondenta.

Przedstawienie moderatora: Nazywam się /.../ i reprezentuję konsorcjum firm w składzie: PAG Uniconsult oraz IMAPP.

Przedstawienie celu badania: Konsorcjum na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego przeprowadza analizę ex ante instrumentów finansowych, które wdrażane będą w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020.

Celem głównym wywiadu jest pozyskanie informacji i poznanie Pana/i opinii, dotyczących doświadczeń reprezentowanej przez Pana/Panią firmy/institucji z instrumentami finansowymi z udziałem środków publicznych, jaki również pozyskanie sugestii dotyczących możliwych kierunków zaprojektowania i określenia zasad wdrażania tych instrumentów w ramach RPO WM 2014-2020.

Bardzo proszę o wyrażenie zgody na nagrywanie rozmowy. Transkrypcja wywiadu zostanie wykorzystana wyłącznie dla celów niniejszego badania. W opracowaniach z badań, ewentualne cytowania wypowiedzi prezentowane będą bez powiązania z konkretną osobą/institucją.

Moderator – zakres zadawanych pytań powinien być każdorazowo dostosowywany do wiedzy respondenta, kluczowe jest zadanie pytań oznaczonych numerami, rozszerzenia mają charakter opcjonalny (choć zalecany).

WPROWADZENIE

P1. Proszę krótko powiedzieć, od kiedy pracuje Pan/i/ w Pana/i instytucji? Jaka jest Pana/i funkcja i czym się Pan/i zajmuje?

DOTYCHCZASOWE DOŚWIADCZENIA

P2. Proszę opowiedzieć kilka słów o Państwa instytucji: czym się Państwo zajmujecie, kogo zrzeszacie, jakie są Państwa główne źródła finansowania?

P3. Jakie są główne potrzeby inwestycyjne Państwa instytucji/Państwa członków? Jakie wydatki należałoby pokryć w pierwszej kolejności? Czy w związku z tym macie już Państwo jakieś sprecyzowane plany, co do pozyskania finansowania na ten cel?

P4. A czy korzystaliście Państwo z dotacji udzielanych ze środków publicznych?

- Jeżeli tak, to z jakich i udzielonych na jakie cele?
- Jak Państwo oceniacie warunki ich pozyskania i rozliczenia? Czy były z tym związane jakieś istotne bariery/problemy?

P5. Jakie jest znaczenie finansowania zwrotnego w sferze, w której działa Pana/i firma / instytucja? Czy standardowo musi się nim posługiwać większość firm / instytucji, czy też korzystają z niego tylko niektóre z nich lub jest wykorzystywane tylko sporadycznie? (**moderator** – dążyć do ustalenia znaczenia, np. kluczowe, wyłącznie uzupełniające, nie ma w ogóle znaczenia).

³⁹ Wywiad z przedstawicielem/ką Instytutu Rozwoju Miast będzie dotyczył tematów poruszonych w scenariuszu, natomiast w nieco innej konwencji – pytania będą dotyczyły nie samego IRM, ale spółdzielni mieszkaniowych, wspólnot i samorządów lokalnych i wsparcia w sferze rewitalizacji i efektywności energetycznej.

- P6.** A z jakich form finansowania zwrotnego Pana/i firma / instytucja/Państwa członkowie korzysta obecnie i/lub korzystała w ciągu ostatnich 3 lat (kredyty, pożyczki, poręczenia, leasing, wejścia kapitałowe)?
- Jakie konkretne przedsięwzięcia realizowane są / były w oparciu o tego typu finansowanie?
 - Jak Państwo oceniają warunki, na jakich otrzymaliście to finansowanie (oprocentowanie, inne opłaty, zabezpieczenia, zapadalność)?
 - Czy łatwo było pozyskać to finansowanie? Czy na etapie aplikowania pojawiały się jakieś problemy, a jeżeli tak, to jakie?
- P7.** Jak ocenia Pan/i dostępność finansowania zwrotnego (zarówno komercyjnego, jak i zapewnianego z udziałem środków publicznych) dla potrzeb działalności i rozwoju firmy / instytucji, którą Pan/i reprezentuje? (moderator – dopytać, co decyduje o określonej opinii respondenta – np. konkretne doświadczenia, opinie innych):
- Jakie podstawowe trudności odczuwacie Państwo w dostępie do źródeł finansowania zwrotnego? (główne bariery)
 - Jak można by zminimalizować ich znaczenie?
 - Czy odczuwacie Państwo brak na rynku określonych instrumentów finansowania zwrotnego, które byłyby dopasowane do specyfiki prowadzonej działalności (moderator – dopytać szczegółowo jakich, o jakich parametrach)?
 - Czy można powiedzieć, że jesteście Państwo dobrze poinformowani o ofercie finansowania zwrotnego, przydatnego do finansowania Waszej działalności?
- P8.** A czy zdarzały się sytuacje, w których ubiegaliście się Państwo o finansowanie zwrotne, ale ostatecznie nie udało się go pozyskać? Jeżeli tak, to jakiego finansowania i jakiego rodzaju instytucji dotyczyły oraz co było powodem nie uzyskania finansowania?
- P9.** Jaka jest Pana/i ocena komercyjnej oferty finansowania zwrotnego? (moderator – w szczególności z uwzględnienie specyfiki firmy / instytucji reprezentowanej przez respondenta).
- Czy obecna na rynku oferta kredytowa i leasingowa jest dostosowana do potrzeb takich firm / instytucji jak Wasza? (moderator – zbadać cechy, które decydują o dostosowaniu / nie dostosowaniu)?
 - Jakich elementów / produktów brakuje w tej ofercie?
 - Jakie są podstawowe bariery, związane z korzystaniem przez Państwa instytucję/przez Państwa członków z komercyjnego finansowania zwrotnego (moderator – dopytać wysoki koszt finansowania, problemy w zapewnieniu odpowiednich zabezpieczeń, brak zdolności kredytowej, ograniczona zapadalność oferowanego finansowania, problemy związane z limitami zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego, długotrwałe procedury pozyskiwania finansowania/zgody na ubiegania się o finansowanie?).
- P10.** Czy kiedykolwiek Pana/i firma / instytucja / Państwa członkowie korzystała z finansowania zwrotnego w związku z realizacją projektów, na które otrzymała dotację (np. w celu prefinansowania wydatków)? Czy był to główny czynnik, który zdecydował o sięgnięciu po finansowanie zwrotne (moderator – gdyż standardowo nie jest ono wykorzystywane)?
- P11.** O jakich instrumentach zwrotnych finansowanych ze środków publicznych, skierowanych do takich instytucji jak Wasza, Państwo słyszeliście? Moderator dopytać:
- Oferta Narodowego i Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej?
 - Oferta Banku Gospodarstwa Krajowego (szczególnie Fundusz Termomodernizacji i Remontów)?
 - Inicjatywa JESSICA, realizowana w okresie 2007-2013 wybranych polskich regionach (m.in. w pobliskim województwie śląskim)?

- Jak je Państwo oceniacie? Czy tego typu oferta byłaby dla Państwa interesująca? Pod jakimi warunkami?

P12. A czy słyszeliście Państwo o pożyczkach dla wspólnot mieszkaniowych, oferowanych przez Małopolską Agencję Rozwoju Regionalnego i Tarnowską Agencję Rozwoju Regionalnego? Jeżeli tak, to jak Państwo oceniają tę ofertę? Czy celowe byłoby dokonanie w niej jakichś zmian, a jeżeli tak, to jakich?

WSPARCIE W RAMACH RPO WM 2014-2020

Moderator – krótko przedstawić rolę instrumentów finansowych w okresie 2014-2020 i oczekiwania Komisji Europejskiej w tej sferze.

P13. Jak Państwo wiecie, w okresie 2014-2020 w większej, niż dotąd skali będą wykorzystywane instrumenty finansowe. W jakich sferach, związanych z Państwa działalnością, mogłyby one odegrać pozytywną rolę i być przydatne dla Państwa/Państwa członków?

- Działania w sferze związanej ze zwiększeniem efektywności energetycznej (ocieplanie budynków, wymiana urządzeń na zużywające mniej energii, wymiana oświetlenia na bardziej energooszczędne)?
- Działania związane z zastosowaniem odnawialnych źródeł energii?
- Działania związane z rewitalizacją wybranych obszarów miejskich?
- Finansowanie udziału własnego lub prefinansowanie projektów finansowanych ze środków własnych lub z dotacji?

P14. Czy w sytuacji, gdy dla takich instytucji jak Państwa nie będzie dostępne finansowanie bezzwrotne albo też pula środków będzie bardzo ograniczona, czy rozważalibyście Państwo możliwość skorzystania z preferencyjnego finansowania zwrotnego?

P15. Na jakich warunkach musiałyby być oferowane to finansowanie, aby być atrakcyjne z Państwa punktu widzenia – (**moderator dopytać** o oprocentowanie, maksymalną wielkość pożyczki/kredytu, zapadalność, inne warunki?)

Moderator – to już wszystkie moje pytania. Czy jest jeszcze coś, o czym chciał/a/by Pan/i/ powiedzieć, jeśli chodzi o kwestię wspierania instrumentów finansowych i ich roli w RPO WM na lata 2014-2020, a także o doświadczenia z ich wdrażaniem w latach 2007-2013?

DZIĘKUJĘ ZA ROZMOWĘ

Moderator – zakończyć, dziękując za poświęcony czas.

Załączniki 2 (narzędzia badawcze - ilościowe)

Ankiety badawcze:

**kwestionariusz wywiadu telefonicznego (CATI) skierowanego do mikroprzedsiębiorstw,
małych i średnich przedsiębiorstw (MMŚP)**

**kwestionariusz wywiadu telefonicznego (CATI)
skierowanego do odbiorców ostatecznych wsparcia w ramach MRPO (MŚP)**

**kwestionariusz wywiadu telefonicznego (CATI) skierowanego do beneficjentów
Działania 6.2 PO KL oraz osób, którym odmówiono przyznania pożyczki w ramach
programu**

**kwestionariusz ankiety internetowej (CAWI) skierowanej do jednostek samorządu
terytorialnego**

**Kwestionariusz wywiadu telefonicznego (CATI) skierowanego do spółdzielni, wspólnot
mieszkaniowych lub ich administratorów**

Aktualizacja analizy w zakresie możliwości zastosowania zwrotnych instrumentów finansowych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020

Kwestionariusz wywiadu telefonicznego (CATI) skierowanego do mikroprzedsiębiorstw, małych i średnich przedsiębiorstw (MMŚP)

[ANKIETER: Problemy z realizacją badania, pytania dotyczące kwestii merytorycznych, kwestionariusza można zgłaszać telefonicznie: 692 731 184, 22 390 53 11 oraz mailowo: krzysztof.czauderna@imapp.pl]

Dzień dobry, [IMIĘ I NAZWISKO ANKIETERA]. W imieniu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego zapraszam do wzięcia udziału w badaniu telefonicznym potrzeb finansowych i inwestycyjnych przedsiębiorstw. Wyniki posłużą do opracowania narzędzi wsparcia *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego 2014-2020* w zakresie wsparcia dla mikroprzedsiębiorstw, małych i średnich firm.

Czy mogę rozmawiać z właścicielem, członkiem zarządu lub inną osobą mającą wpływ na decyzje finansowe i inwestycyjne w firmie?

[ANKIETER: JEŻELI ROZMAWIAMY Z ODPOWIEDNIĄ OSOBĄ - KONTYNUUJEMY, JEŻELI NIE – NALEŻY POPROSIĆ O UMOŻLIWIENIE Z NIĄ KONTAKTU, WÓWCZAS NALEŻY PONOWNIE PRZECZYTAĆ ZAZNACZENIE.]

Czy zgadza się Pan/i na przeprowadzenie rozmowy? Badanie jest anonimowe, trwa około 8 minut i jest rejestrowane.

BLOK I: Charakterystyki przedsiębiorstwa

I.1. Czy siedziba firmy znajduje się w województwie małopolskim?

- a. tak
- b. nie -> **KONIEC WYWIADU**

[PROGRAMISTA: Proszę zapisać odsetek (%) oddzielnie mikroprzedsiębiorstw, przedsiębiorstw małych i przedsiębiorstw średnich, które wskazały odpowiedź „e” w pytaniu I.4.]

I.5. Ilu pracowników w przeliczeniu na pełne etaty zatrudnia Państwa firma w tej chwili, uwzględniając wszystkie formy umów (w tym o pracę, zlecenie)?

- a. 1 (tylko właściciel, osoba samozatrudniona)
- b. 2-9
- c. 10-49
- d. 50-249
- e. 250 osób lub więcej -> **KONIEC WYWIADU**
- f. nie wiem/brak odpowiedzi -> **KONIEC WYWIADU**

I.4. Która z następujących 5 charakterystyk najlepiej oddaje sytuację Państwa przedsiębiorstwa?

[jedenkrotny wybór]

- a. firma stara się wejść na rynek, pozyskać nowych klientów
- b. firma ma stabilną pozycję na rynku, posiada własną renomę
- c. firma prowadzi dynamiczną ekspansję, rozszerzając swoją ofertę produktową lub zasięg przestrzenny
- d. firma nie rozwija się i traci udziały w rynku na rzecz konkurencji
- e. firma niebawem zniknie z rynku, wskutek poniesionych strat utracono ponad połowę kapitału spółki / kapitału podstawowego -> KONIEC WYWIADU

I.10. Proszę podać rok założenia firmy.

[ANKIETER: Jeśli ankietowany nie wie, można dopytać nawet o dekadę i zapisać średnią: np. dla lat 80-tych będzie to 1985 r.]

_____ rok

[JEŻELI **I.10**≠2015] I.6. Proszę podać przybliżoną kwotę przychodów uzyskanych w 2014 r.

[ANKIETER: Przychody po rozliczeniu podatku VAT i przed opodatkowaniem podatkiem dochodowym.]

i. Kwota (przybliżona): _____

ii. Przedziały:

[JEŻELI I.5.={a, b}]	[JEŻELI I.5.=c]	[JEŻELI I.5.=d]
a. do 70 tys. zł	a. do 500 tys. zł	a. do 2 mln zł
b. 70 - 250 tys. zł	b. 500 tys. zł - 1 mln zł	b. 2 - 6 mln zł
c. 250 tys. zł – 1 mln zł	c. 1 - 5 mln zł	c. 6 - 20 mln zł
d. 1 - 4 mln zł	d. 5 - 25 mln zł	d. 20 - 60 mln zł
e. ponad 4 mln zł	e. ponad 25 mln zł	e. ponad 60 mln zł

iii. nie wiem/odmowa odpowiedzi -> **KONIEC WYWIADU**

[JEŻELI **I.10**≠2015] I.7. Czy w 2014 r. Państwa firma osiągnęła:

- a. zysk
- b. wynik finansowy w okolicy zera (tj. plus/minus 2 tys. zł)
- c. stratę
- d. nie wiem/odmowa odpowiedzi -> **KONIEC WYWIADU**

[JEŻELI **I.10**≠2015] I.8. Czy w 2014 r. Państwa firma realizowała inwestycje rozumiane jako nakłady brutto na środki trwałe, tj. czy inwestowano np. w nieruchomości, maszyny, urządzenia, pojazdy, technologie, oprogramowanie, odnawialne źródła energii itp.?

[ANKIETER: Inwestycje stanowi stworzenie nowych środków trwałych lub przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja, modernizacja istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.]

- a. tak
- b. nie
- c. nie wiem/trudno powiedzieć

[JEŻELI **I.10**≠2015 ORAZ JEŻELI I.8=a] I.9. Jaką kwotę Państwa firma przeznaczyła na inwestycje w 2014 r.?

[ANKIETER: Suma nakładów inwestycyjnych po rozliczeniu podatku VAT.]

i. Kwota (przybliżona): _____

ii. Przedziały:

[JEŻELI I.5.={a,b}]	[JEŻELI I.5.=c]	[JEŻELI I.5.=d]
a. do 10 tys. zł	a. do 25 tys. zł	a. do 50 tys. zł
b. 10-25 tys. zł	b. 25-100 tys. zł	b. 50-250 tys. zł
c. 25-100 tys. zł	c. 100-500 tys. zł	c. 250 tys. zł-1 mln zł
d. 100-400 tys. zł	d. 500 tys. zł-2 mln zł	d. 1-5 mln zł
e. ponad 400 tys. zł	e. ponad 2 mln zł	e. ponad 5 mln zł

iii. nie wiem/brak odpowiedzi -> **KONIEC WYWIADU**

BLOK II: Luka deklaracji

L.1.

[JEŻELI I.10={2013,2014,2015}] Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zrezygnowali Państwo z realizacji inwestycji lub innych przedsięwzięć ukierunkowanych na dalszą ekspansję firmy z powodu niedostępności kredytu, pożyczki lub leasingu? [ANKIETER: leasing czytaj jako lizing]

[JEŻELI I.10≠{2013,2014,2015}] Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zrezygnowali Państwo z realizacji inwestycji z powodu niedostępności kredytu, pożyczki lub leasingu dla Państwa firmy? [ANKIETER: leasing czytaj jako lizing]

[ANKIETER: Tzn. czy zrezygnowano z uzyskania finansowania zewnętrznego z powodu niekorzystnych oferowanych warunków LUB odmówiono firmie przyznania kredytu/pożyczki/leasingu przez bank lub inną instytucję finansową LUB nie ubiegano się o finansowanie zewnętrzne – nie z powodu braku potrzeby – a z powodu niekorzystnych warunków, przewidywania niespełnienia kryteriów itp.?)

- a. tak
- b. nie
- c. nie wiem/trudno powiedzieć

L.2.

[JEŻELI L.1.=a ORAZ I.10={2013,2014,2015}] Czego dotyczyłyby inwestycje lub inne przedsięwzięcia ukierunkowane na dalszą ekspansję firmy, z których musieli Państwo zrezygnować w ciągu ostatnich 12 miesięcy z powodu wspomnianej niedostępności kredytu, pożyczki lub leasingu dla Państwa firmy?

[JEŻELI L.1.=a ORAZ I.10≠{2013,2014,2015}] Czego dotyczyłyby inwestycje, z których musieli Państwo zrezygnować w ciągu ostatnich 12 miesięcy z powodu wspomnianej niedostępności kredytu, pożyczki lub leasingu dla Państwa firmy?

[ANKIETER: Przeczytaj powoli całą kafeterię.]

Zaznacz, jeśli 'tak'		[JEŻELI 'tak'] Jakiej wysokości kredyt/pożyczkę/leasing potrzebowałoby Państwo na realizację zamierzonych na ciągu ostatnich 12 miesięcy, lecz niezrealizowanych przedsięwzięć w tej dziedzinie?
	[JEŻELI I.10≠{2013,2014,2015}] zastosowanie technologii informatycznych i komunikacyjnych w firmie	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	[JEŻELI I.10≠{2013,2014,2015}] rozwój sprzedaży w Internecie	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem

	[JEŻELI I.10≠{2013,2014,2015}] dostosowanie instalacji produkcyjnych do najlepszych dostępnych technik	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	przedsięwzięcia ukierunkowane na wprowadzenie na rynek nowych lub ulepszonych produktów/usług	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	realizacja badań, zakup infrastruktury do prac badawczych	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	wykorzystanie odnawialnych źródeł energii	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	zakup, budowa lub modernizacja nieruchomości	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	zwiększenie efektywności energetycznej (w tym: wdrożenie technologii energooszczędnych, systemów zarządzania energią, modernizacja energetyczna budynków, instalacji)	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	zakup lub modernizacja maszyn, urządzeń, pojazdów	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	przedsięwzięcia ukierunkowane na ekspansję na rynki zagraniczne	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	organizacja szkoleń dla pracowników, doradztwo dla Państwa firmy	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	[JEŻELI I.10={2013,2014,2015}] inne niezrealizowane inwestycje lub przedsięwzięcia ukierunkowane na dalszą ekspansję firmy, jakie? _____ [JEŻELI I.10≠{2013,2014,2015}] inne niezrealizowane inwestycje, jakie? _____	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem

BLOK III: Finansowanie zewnętrzne

F.1.

Ile razy w ciągu ostatnich 12 miesięcy Państwa firma ubiegała się o pożyczkę, kredyt, leasing lub dotację? Jeśli wnioskowali Państwo kilka razy o finansowanie **na ten sam cel**, to liczymy to jako jeden przypadek.

[ANKIETER: Tzn. jeśli ankietowany ubiegał się np. o finansowanie na budowę jednej hali w 5 bankach, to liczymy to jako jeden przypadek. Uwzględniamy zarówno przyznane, jak nieprzyznane kredyty, pożyczki, leasingi, dotacje.]

	Raz (albo wiele razy na ten sam cel)	Wiele razy (nie na ten sam cel)	Nie ubiegano się	Nie wiem
--	--	---------------------------------------	------------------------	----------

a. pożyczka/kredyt				
b. leasing				
c. dotacja				

F.2.A. [jeśli F.1.a="raz"] W odniesieniu do pożyczki/kredytu, o który się Państwo ubiegali w okresie ostatnich 12 miesięcy.:

a. Czy pożyczka/kredyt został Państwu udzielony?	a. tak b. nie c. procedura trwa d. nie wiem
b. [JEŻELI F.2.A.a="tak"] Na jaką kwotę udzielono Państwu pożyczki/kredytu? [JEŻELI F.2.A.a={"nie", "procedura trwa", "nie wiem"}] O jaką kwotę się Państwo ubiegali?	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
[JEŻELI F.2.A.a="tak"] c. Jakie oprocentowanie przewidziano dla tej pożyczki/kredytu?	a. ____% b. nie wiem
d. Na jaki cel ubiegali się Państwo o pożyczkę/kredyt? [wielokrotny wybór] [ANKIETER: Przeczytaj kafeterię. Najlepiej, jeśli ankietowany wybierze jedną odpowiedź.]	KAFETERIA 2
e. [Jeśli F.2.A.a="nie"] Z jakiego powodu odmówiono Państwu udzielenia pożyczki/kredytu? Można wybrać kilka odpowiedzi. [wielokrotny wybór] [ANKIETER: Przeczytaj kafeterię.]	KAFETERIA 3

F.2.B. [jeśli F.1.a="wiele razy"] W odniesieniu do kredytów/pożyczek, o które Państwa firma ubiegała się w okresie ostatnich 12 miesięcy

a. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy <u>udzielono</u> Państwu kredytu/pożyczki?	a. tak b. nie c. nie wiem
[JEŻELI F.2.B.a="tak"] b. Na jaki cel lub cele <u>udało się</u> Państwu uzyskać kredyt/pożyczkę w ciągu ostatnich 12 miesięcy? [wielokrotny wybór] [ANKIETER: Przeczytaj kafeterię.]	KAFETERIA 2
[JEŻELI F.2.B.a="tak"] c. Jakie oprocentowanie przewidziano dla ostatniego (chronologicznie) z tych kredytów/pożyczek?	a. ____% b. nie wiem
d. Czy odmówiono Państwu przyznania kredytu/pożyczki na jakiś cel w ciągu ostatnich 12 miesięcy?	a. tak, odmówiono b. nie c. nie wiem
[JEŻELI F.2.B.d="tak, odmówiono"] e. Na jaki cel lub cele <u>odmówiono</u> Państwu przyznania kredytu/pożyczki w ciągu ostatnich 12 miesięcy? [ANKIETER: Przeczytaj powoli całą kafeterię.]	
Zaznacz, jeśli 'tak'	[JEŻELI 'tak'] Jakiej wysokości finansowania w postaci kredytu/pożyczki odmówiono przyznania Państwu na ten cel w ciągu ostatnich 12 miesięcy?
[JEŻELI l.10≠{2013,2014,2015}] zastosowanie technologii informatycznych i komunikacyjnych w firmie	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem

	[JEŻELI I.10 ≠{2013,2014,2015}] rozwój sprzedaży w Internecie	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	[JEŻELI I.10 ≠{2013,2014,2015}] dostosowanie instalacji produkcyjnych do najlepszych dostępnych technik	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	przedsięwzięcia ukierunkowane na wprowadzenie na rynek nowych lub ulepszonych produktów/usług	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	przedsięwzięcia ukierunkowane na ekspansję na rynki zagraniczne	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	realizacja badań, zakup infrastruktury do prac badawczych	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	wykorzystanie odnawialnych źródeł energii	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	zakup, budowa lub modernizacja nieruchomości	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	zwiększenie efektywności energetycznej (w tym: wdrożenie technologii energooszczędnych, systemów zarządzania energią, modernizacja energetyczna budynków, instalacji)	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	zakup lub modernizacja pojazdów	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	zakup lub modernizacja maszyn, urządzeń	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	organizacja szkoleń dla pracowników, doradztwo dla Państwa firmy	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	[JEŻELI I.10 = {2013,2014,2015}] inne cele inwestycyjne lub przedsięwzięcia ukierunkowane na dalszą ekspansję firmy, jakie? _____ [JEŻELI I.10 ≠{2013,2014,2015}] inne cele inwestycyjne, jakie? _____	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	cele obrotowe, bieżące (zakup towaru, wynagrodzenia itp.)	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
<p>f. [Jeśli F.2B.d="tak, odmówiono"] Z jakiego powodu odmówiono Państwu udzielenia tego finansowania? Można wybrać kilka odpowiedzi. [wielokrotny wybór] [ANKIETER: Przeczytaj kafeterię.]</p>		KAFETERIA 3

F.3.A. [F.1.**b**="raz"] W odniesieniu do leasingu, o który ubiegali się Państwo w ciągu ostatnich 12 miesięcy:

a. Czy leasing został Państwu przyznany?	a. tak b. nie c. procedura trwa d. nie wiem
b. [JEŻELI F.3.a="tak"] Jaka była wartość netto wyleasingowanego środka trwałego?? [JEŻELI F.3.a={„nie”, „procedura trwa”, „nie wiem”}] O jaką kwotę leasingu ubiegali się Państwo?	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
c. [JEŻELI F.3.a="tak"] Jakie oprocentowanie przewidziano dla tego leasingu?	a. ____% b. nie wiem
d. Na jaki cel ubiegali się Państwo o leasing? [wielokrotny wybór] [ANKIETER: Przeczytaj kafeterię. Najlepiej, jeśli ankietowany wybierze jedną odpowiedź.]	KAFETERIA 2
e. [Jeśli F.3.a="nie"] Jaka była przyczyna odmowy udzielenia leasingu? Można wybrać kilka odpowiedzi. [wielokrotny wybór] [ANKIETER: Przeczytaj kafeterię.]	KAFETERIA 3

F.3B. [jeśli F.1.b="wiele razy"] W odniesieniu do leasingów, o które się Państwo ubiegali w okresie ostatnich 12 miesięcy:

a. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy <u>udzielono</u> Państwu leasing?	a. tak b. nie c. nie wiem
[JEŻELI F.3.B.a="tak"] b. Na jaki cel lub cele <u>udało się</u> Państwu uzyskać leasing w ciągu ostatnich 12 miesięcy? [wielokrotny wybór] [ANKIETER: Przeczytaj kafeterię.]	KAFETERIA 2
[JEŻELI F.3.B.a="tak"] c. Jakie oprocentowanie przewidziano dla ostatniej (chronologicznie) z tych transakcji leasingowych?	a. ____% b. nie wiem
d. Czy odmówiono Państwu przyznania leasingu na jakiś cel w ciągu ostatnich 12 miesięcy?	a. tak, odmówiono b. nie c. nie wiem

[JEŻELI F.3.B.d="tak, odmówiono"] d. Na jaki cel lub cele odmówiono Państwu przyznania leasingu w ciągu ostatnich 12 miesięcy?

[ANKIETER: Przeczytaj powoli całą kafeterię.]

Zaznacz, jeśli 'tak'		[JEŻELI 'tak'] Jakiej wysokości finansowania w postaci leasingu odmówiono przyznania Państwu na ten cel w ciągu ostatnich 12 miesięcy?
	[JEŻELI l.10 ≠{2013,2014,2015}] zastosowanie technologii informatycznych i komunikacyjnych w firmie	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	[JEŻELI l.10 ≠{2013,2014,2015}] rozwój sprzedaży w Internecie	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	[JEŻELI l.10 ≠{2013,2014,2015}] dostosowanie instalacji produkcyjnych do najlepszych dostępnych technik	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	przedsięwzięcia ukierunkowane na wprowadzenie na rynek nowych lub ulepszonych produktów/usług	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem

	przedsięwzięcia ukierunkowane na ekspansję na rynki zagraniczne	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	realizacja badań, zakup infrastruktury do prac badawczych	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	wykorzystanie odnawialnych źródeł energii	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	zakup, budowa lub modernizacja nieruchomości	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	zwiększenie efektywności energetycznej (w tym: wdrożenie technologii energooszczędnych, systemów zarządzania energią, modernizacja energetyczna budynków, instalacji)	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	zakup lub modernizacja maszyn, urządzeń, pojazdów	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	organizacja szkoleń dla pracowników, doradztwo dla Państwa firmy	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	[JEŻELI I.10 ={2013,2014,2015}] inne cele inwestycyjne lub przedsięwzięcia ukierunkowane na dalszą ekspansję firmy, jakie? _____ [JEŻELI I.10 ≠{2013,2014,2015}] inne cele inwestycyjne, jakie? _____	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	cele obrotowe, bieżące (zakup towaru, wynagrodzenia itp.)	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
e. [Jeśli F.3B.d="tak, odmówiono"] Z jakiego powodu odmówiono Państwu udzielenia tego finansowania? Można wybrać kilka odpowiedzi. [wielokrotny wybór] [ANKIETER: Przeczytaj kafeterię.]		KAFETERIA 3

F.4. [F.1.c={„raz”, „wiele razy”}] W odniesieniu do dotacji, o którą się Państwo ubiegali w ciągu ostatnich 12 miesięcy?

a. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy została Państwu przyznana dotacja?	a. tak, przynajmniej jedna b. nie c. procedura trwa d. nie wiem
b. [JEŻELI F.4.a="tak"] Na jaką łączną kwotę udzielono Państwu dotacji w okresie ostatnich 12 miesięcy? [JEŻELI F.4.a={„nie”, „procedura trwa”, „nie wiem”}] O jaką kwotę dotacji łącznie ubiegali się Państwo w ciągu ostatnich 12 miesięcy?	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem

[JEŻELI F.1.a={„raz”, „wiele razy”} LUB F.1.b={„raz”, „wiele razy”} F.5. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy ubiegali się Państwo o gwarancję bankową lub poręczenie banku, funduszu, innej instytucji, firmy, osoby w celu zabezpieczenia finansowania zewnętrznego (kredytu, pożyczki lub leasingu)?

- a. tak
- b. nie
- c. nie wiem

[JEŻELI F.5=„tak”] F.6. Jakie poręczenia, gwarancje uzyskali Państwo w ciągu ostatnich 12 miesięcy?

[ANKIETER: W razie wątpliwości: uwzględnić należy wszystkie pożyczki/kredyty/leasingi, o jakie występował ankietowany.]
[wielokrotny wybór]

- a. poręczenie funduszu poręczeniowego
- b. gwarancja de minimis Banku Gospodarstwa Krajowego
- c. gwarancja ubezpieczeniowa
- d. poręczenie znajomych/rodziny
- e. poręczenie od partnera biznesowego
- f. inne poręczenia, gwarancje bankowe, jakie? _____
- g. nie wiem

[JEŻELI F.5=„tak”] F.7. Czy uzyskanie wspomnianego poręczenia, gwarancji stanowiło dla Państwa firmy trudność?

- a. zdecydowanie tak / w większości przypadków
- b. raczej tak / w części przypadków

raczej nie

zdecydowanie nie

nie wiem

F.8 Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy ubiegali się Państwo o finansowanie kapitałowe (np. *wenczer kapital*), tj. finansowanie przedsięwzięć poprzez inwestycje kapitałowe podmiotów trzecich?

- a. tak
- b. nie
- c. nie wiem

[JEŻELI F.8=„tak”] F.9. Czy odmówiono Państwu przyznania finansowania kapitałowego na jakiś cel w ciągu ostatnich 12 miesięcy?

- a. tak (odmówiono choć na jeden cel)
- b. nie
- c. nie wiem

[JEŻELI F.9=„tak”] F.10. Na jaki cel odmówiono Państwu przyznania finansowania kapitałowego w ciągu ostatnich 12 miesięcy?

Zaznacz, jeśli 'tak'		[JEŻELI 'tak'] Jakiej wysokości finansowania kapitałowego odmówiono przyznania Państwu na ten cel w ciągu ostatnich 12 miesięcy?
	[JEŻELI I.10≠{2013,2014, 2015}] zastosowanie technologii informatycznych i komunikacyjnych w firmie	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	[JEŻELI I.10≠{2013,2014, 2015}] rozwój sprzedaży w Internecie	a. _____ zł

		b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	[JEŻELI I.10≠{2013,2014, 2015}] dostosowanie instalacji produkcyjnych do najlepszych dostępnych technik	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	przedsięwzięcia ukierunkowane na wprowadzenie na rynek nowych lub ulepszonych produktów/usług	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	przedsięwzięcia ukierunkowane na ekspansję na rynki zagraniczne	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	realizacja badań, zakup infrastruktury do prac badawczych	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	wykorzystanie odnawialnych źródeł energii	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	zakup, budowa lub modernizacja nieruchomości	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	zwiększenie efektywności energetycznej (w tym: wdrożenie technologii energooszczędnych, systemów zarządzania energią, modernizacja energetyczna budynków, instalacji)	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	zakup lub modernizacja maszyn, urządzeń, pojazdów	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	organizacja szkoleń dla pracowników, doradztwo dla Państwa firmy	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	[JEŻELI I.10={2013,2014, 2015}] inne cele inwestycyjne lub przedsięwzięcia ukierunkowane na dalszą ekspansję firmy, jakie? _____ [JEŻELI I.10≠{2013,2014, 2015}] inne cele inwestycyjne, jakie? _____	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	cele obrotowe, bieżące (zakup towaru, wynagrodzenia itp.)	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem

[JEŻELI F.1.a={„nie”, „nie wiem”} ORAZ F.1.b={„nie”, „nie wiem”}] F.11. Z jakich powodów Państwa firma nie ubiegała się o kredyt, pożyczkę lub leasing w ciągu ostatnich 12 miesięcy?

[ANKIETER: Przeczytaj powoli całą kafeterię.]

[wielokrotny wybór]

- a. brak potrzeb
- b. finansowanie wydatków środkami własnymi
- c. zbyt wysokie koszty kredytu/pożyczki/leasingu (oprocentowanie, prowizje)
- d. brak wystarczających zabezpieczeń
- e. zniechęcenie skomplikowaniem procedur
- f. przewidywanie niespełnienia kryteriów, przekonanie o braku zdolności kredytowej
- g. brak możliwości wniesienia wymaganego udziału własnego

- h. inny powód, jaki? _____
 i. nie wiem/trudno powiedzieć

BLOK IV: Plany rozwoju przedsiębiorstwa

Z.0. Czy słyszeli Państwo o możliwości uzyskania pożyczki lub poręczenia w ramach regionalnego programu operacyjnego województwa małopolskiego?

- a. tak
 b. nie
 c. trudno powiedzieć

Z.1. Na jakim rynku działa przedsiębiorstwo? Proszę wskazać odpowiedź która dotyczy zasadniczej części działalności firmy. [jednokrotny wybór]

- a. gminny/powiatowy
 b. wojewódzki
 c. krajowy
 d. międzynarodowy
 e. nie wiem/trudno powiedzieć

[JEŻELI Z.1≠d] Z.2. Czy Pana/i firma działa również poza granicami kraju? Np. eksportując towary/usługi?

- a. tak
 b. nie
 c. nie wiem

Z.3. Czy w ciągu najbliższych 12 miesięcy byłoby Państwo zainteresowani uzyskaniem wsparcia ze strony województwa małopolskiego w zakresie ekspansji na rynki zagraniczne, np. poprzez: uczestnictwo w wystawach, targach, misjach gospodarczych zorientowanych na klienta zagranicznego, wsparciu w dopasowaniu oferty do rynków zagranicznych, otwieraniu nowych kanałów biznesowych?

- a. **tak**
 b. **nie**
 c. **nie wiem**

Z.4. Czy mają Państwo plany przedsięwzięć na najbliższe 12 miesięcy w zakresie:

[ANKIETER: Przeczytaj powoli cały spis.]

Zaznacz, jeśli 'tak'		[JEŻELI 'tak'] Czy zamierzają Państwo ubiegać się o kredyt/pożyczkę/leasing na ten cel w ciągu najbliższych 12 miesięcy?
	[JEŻELI 1.10≠{2013,2014,2015}] zastosowanie technologii	a. tak

	informatycznych i komunikacyjnych w firmie	b. nie c. nie wiem
	[JEŻELI 1.10 ≠{2013,2014,2015}] rozwój sprzedaży w Internecie	a. tak b. nie c. nie wiem
	[JEŻELI 1.10 ≠{2013,2014,2015}] dostosowanie instalacji produkcyjnych do najlepszych dostępnych technik	a. tak b. nie c. nie wiem
	przedsięwzięcia ukierunkowane na wprowadzenie na rynek nowych lub ulepszonych produktów/usług	a. tak b. nie c. nie wiem
	przedsięwzięcia ukierunkowane na ekspansję na rynki zagraniczne	a. tak b. nie c. nie wiem
	realizacja badań, zakup infrastruktury do prac badawczych	a. tak b. nie c. nie wiem
	zwiększenie efektywności energetycznej (w tym: wdrożenie technologii energooszczędnych, systemów zarządzania energią, modernizacja energetyczna budynków, instalacji)	a. tak b. nie c. nie wiem
	zakup lub modernizacja maszyn, urządzeń, pojazdów	a. tak b. nie c. nie wiem
	wykorzystanie odnawialnych źródeł energii	a. tak b. nie c. nie wiem
	nieruchomości (zakup, budowa, modernizacja)	a. tak b. nie c. nie wiem
	organizacja szkoleń dla pracowników, doradztwo dla Państwa firmy	a. tak b. nie c. nie wiem

Z.5. Czy w okresie ostatnich 12 miesięcy zwiększyli Państwo zatrudnienie?

- a. tak
- b. nie
- c. trudno powiedzieć

Z.6. Czy Państwa firma planuje zwiększenie zatrudnienia w okresie najbliższych 12 miesięcy?

- a. tak
- b. nie
- c. trudno powiedzieć

Z.7. Czy w sytuacji zaoferowania pożyczki lub kredytu na korzystnych warunkach w ramach specjalnego programu województwa małopolskiego Państwa firma byłaby zainteresowana realizacją następujących inwestycji w okresie najbliższych 12 miesięcy? Proszę ocenić, wybierając spośród: *zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie.*

[PROGRAMISTA: kafeeteria dla każdego podpunktu poniżej: zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie.]

- a. wykorzystanie odnawialnych źródeł energii (słońca, wody, geotermii, biogazu, biomasy)
- b. modernizacja energetyczna budynków
- c. wdrożenie energooszczędnych technologii produkcji
- d. wprowadzenie systemów zarządzania energią
- e. modernizacji lub rozbudowy linii produkcyjnych na bardziej efektywne energetycznie
- f. organizacja szkoleń, doradztwa, innych usług rozwojowych dla firmy lub jej pracowników

[PROGRAMISTA: JEŻELI W Z.7 WSZĘDZIE „RACZEJ TAK”, „RACZEJ NIE” LUB „ZDECYDOWANIE NIE”, PYTANIE Z.8 NIE JEST ZADAWANE.] Z.8. Pożyczkę w jakiej kwocie potrzebowałoby Państwo na realizację inwestycji w zakresie:

JEŻELI Z.7.a="zdecydowanie tak"	wykorzystania odnawialnych źródeł energii (słońca, wody, geotermii, biogazu, biomasy)	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
JEŻELI Z.7.b="zdecydowanie tak"	modernizacji energetycznej budynków	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
JEŻELI Z.7.c="zdecydowanie tak"	wdrożenia energooszczędnych technologii produkcji	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
JEŻELI Z.7.d="zdecydowanie tak"	wprowadzenia systemów zarządzania energią	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
JEŻELI Z.7.e="zdecydowanie tak"	modernizacji lub rozbudowy linii produkcyjnych na bardziej efektywne energetycznie	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
JEŻELI Z.7.f="zdecydowanie tak"	organizacji szkoleń, doradztwa, innych usług rozwojowych dla firmy lub jej pracowników	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem

Metryczka

[PROGRAMISTA: Zmienne 'powiat' i 'sekcja PKD – wystarczy SEKCJA albo DZIAŁ' zapisywane do bazy wynikowej z operatu agencji badawczej.]

M.1. Czy siedziba Pana/i firmy znajduje się [jednokrotny wybór]:

- a. w mieście
- b. na wsi
- c. trudno powiedzieć/odmowa odpowiedzi

M.2. Czy Pana/i firma prowadzi obecnie prace naukowe, badawcze lub zleca takie prace?

- a. tak
- b. nie
- c. nie wiem

M.3. Jaki jest główny zakres działalności Pana/i firmy?

[wielokrotny wybór]

- a. handel,
- b. usługi,
- c. produkcja
- d. gospodarstwo rolne
- e. inny

M.4. Proszę ocenić, w jakim stopniu następujące stwierdzenia odnoszą się do Państwa firmy.

Można wybrać spośród: zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie.

[PROGRAMISTA: kafeteria do każdego podpunktu: zdecydowanie tak/raczej tak/raczej nie/zdecydowanie nie/nie wiem, nie dotyczy]

- a. w obecnych warunkach lokalowych istnieje możliwość instalacji kolektorów słonecznych lub innych źródeł energii odnawialnej na potrzeby firmy
- b. znamy możliwości wykorzystania energii odnawialnej na potrzeby przedsiębiorstw
- c. utrata ciepła z budynku/ów firmy jest zminimalizowana (np. dzięki ociepleniu elewacji)

[JEŻELI M.3={c, d}] d. istnieje możliwość wdrożenia w firmie znacznie bardziej energooszczędnych technologii produkcji

[JEŻELI M.3="c"] e. linie produkcji w firmie są efektywne energetycznie

[JEŻELI M.3={c, d}] M.5. Czy Państwa firma posiada system zarządzania energią?

- a. tak
- b. nie, brak jest takiej potrzeby
- c. nie, z powodu braku środków finansowych
- d. nie, z innego powodu
- e. nie wiem

Zakończenie wywiadu

To było już ostatnie pytanie. Serdecznie dziękuję za udział w badaniu prowadzonym na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego.

Do widzenia!

KAFETERIA 1

[jeśli I.5.=a-b]	[jeśli I.5.=c]	[jeśli I.5.=d]
a. do 10 tys. zł	a. do 40 tys. zł	a. do 60 tys. zł
b. 10 – 30 tys. zł	b. 40 – 100 tys. zł	b. 60 – 200 tys. zł
c. 30 – 60 tys. zł	c. 100 – 300 tys. zł	c. 200 – 500 tys. zł
d. 60 – 100 tys. zł	d. 300 – 700 tys. zł	d. 500 tys. – 1 mln zł
e. 100 – 300 tys. zł	e. 700 tys. – 2 mln zł	e. 1 – 2 mln zł
f. 300 – 600 tys. zł	f. ponad 2 mln zł	f. 2 – 5 mln zł
g. ponad 600 tys. zł		g. ponad 5 mln zł

KAFETERIA 2

- a. [JEŻELI I.10≠{2013,2014,2015}] zastosowanie technologii informatycznych i komunikacyjnych w firmie
- b. [JEŻELI I.10≠{2013,2014,2015}] rozwój sprzedaży w Internecie
- c. [JEŻELI I.10≠{2013,2014,2015}] dostosowanie instalacji produkcyjnych do najlepszych dostępnych technik
- d. przedsięwzięcia ukierunkowane na wprowadzenie na rynek nowych lub ulepszonych produktów/usług
- e. przedsięwzięcia ukierunkowane na ekspansję na rynki zagraniczne
- f. realizacja badań, zakup infrastruktury do prac badawczych
- g. wykorzystanie odnawialnych źródeł energii
- h. zakup, budowa lub modernizacja nieruchomości
- i. zwiększenie efektywności energetycznej (w tym: wdrożenie technologii energooszczędnych, systemów zarządzania energią, modernizacja energetyczna budynków i instalacji)
- j. zakup lub modernizacja maszyn, urządzeń, pojazdów
- k. organizacja szkoleń dla pracowników, doradztwo dla Państwa firmy
- l. [JEŻELI I.10={2013,2014,2015}] inne inwestycje lub przedsięwzięcia ukierunkowane na dalszą ekspansję firmy, jakie?
- m. [JEŻELI I.10≠{2013,2014,2015}] inne cele inwestycyjne, jakie? _____
- n. cele obrotowe, bieżące (zakup towaru, wynagrodzenia itp.)

KAFETERIA 3

- a. niska zdolność kredytowa firmy, zła sytuacja finansowa firmy
- b. krótki czas prowadzenia działalności gospodarczej
- c. niewystarczające zabezpieczenia
- d. błędy formalne
- e. branża działania przedsiębiorstwa
- f. zadłużenie firmy
- g. rezygnacja samej firmy z powodu niekorzystnych warunków
- h. nie podano przyczyn
- i. inny powód, jaki? _____
- j. nie wiem

Aktualizacja analizy w zakresie możliwości zastosowania zwrotnych instrumentów finansowych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020

Kwestionariusz wywiadu telefonicznego (CATI) skierowanego do odbiorców ostatecznych wsparcia w ramach MRPO (MŚP)

[ANKIETER: Problemy z realizacją badania, pytania dotyczące kwestii merytorycznych, kwestionariusza można zgłaszać telefonicznie: 692 731 184, 22 390 53 11 oraz mailowo: krzysztof.czauderna@imapp.pl]

[PROGRAMISTA: typ_respondenta=2="beneficjent ostateczny pożyczki"; typ_respondenta=3="beneficjent ostateczny reporeczenia"; typ_respondenta=4="beneficjent ostateczny poręczenia portfelowego"; typ_respondenta=5="przedsiębiorstwo, któremu odmówiono pożyczki"]

Dzień dobry, [IMIĘ I NAZWISKO ANKIETERA]. W imieniu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego zapraszam do wzięcia udziału w badaniu telefonicznym potrzeb finansowych i inwestycyjnych przedsiębiorstw.

{[JEŻELI typ_respondenta="2"] Państwa firma korzystała z pożyczki [NAZWA POŚREDNIKA FINANSOWEGO – DOPEŁNIACZ] udzielonej w ramach projektu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego. Badanie telefoniczne jest częścią ewaluacji ex-ante, której obowiązkowym elementem jest analiza doświadczeń.}

{[JEŻELI typ_respondenta="3"] Państwa firma korzystała z poręczenia [NAZWA POŚREDNIKA FINANSOWEGO – DOPEŁNIACZ] udzielonego w ramach reporeczenia z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego. Badanie telefoniczne jest częścią ewaluacji ex-ante, której obowiązkowym elementem jest analiza doświadczeń.}

{[JEŻELI typ_respondenta="4"] Państwa firma korzystała z poręczenia portfelowego [NAZWA POŚREDNIKA FINANSOWEGO – DOPEŁNIACZ] udzielonego w ramach projektu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego. Badanie telefoniczne jest częścią ewaluacji ex-ante, której obowiązkowym elementem jest analiza doświadczeń.}

{[JEŻELI typ_respondenta="5"] Państwa firma ubiegała się o pożyczkę [NAZWA POŚREDNIKA FINANSOWEGO – DOPEŁNIACZ] w ramach projektu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego. Z danych w dyspozycji Urzędu Marszałkowskiego wynika, iż ostatecznie odmówiono przyznania Państwu tego finansowania. Badanie telefoniczne jest częścią ewaluacji ex-ante, której obowiązkowym elementem jest analiza doświadczeń.}

Wyniki posłużą do opracowania metod wsparcia mikroprzedsiębiorstw, małych i średnich firm w ramach *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego* do 2020 r.

Czy mogę rozmawiać z właścicielem, członkiem zarządu lub inną osobą mającą wpływ na decyzje finansowe i inwestycyjne w firmie?

[ANKIETER: JEŻELI ROZMAWIAMY Z ODPOWIEDNIĄ OSOBĄ - KONTYNUUJEMY,
JEŻELI NIE – NALEŻY POPROSIĆ O UMOŻLIWIENIE Z NIĄ KONTAKTU, WÓWCZAS NALEŻY PONOWNIE PRZECZYTAĆ ZAZNACZENIE.]

Czy zgadza się Pan/i na przeprowadzenie rozmowy? Badanie jest anonimowe, trwa około 8 minut i jest rejestrowane.

BLOK I: Charakterystyki przedsiębiorstwa

I.1. Czy siedziba firmy znajduje się w województwie małopolskim?

- a. tak
- b. nie -> KONIEC WYWIADU

I.2. [JEŻELI typ_respondenta="2"] Zgodnie z informacjami administrowanymi przez Urząd Marszałkowski, Państwa firma korzystała w ostatnich latach z pożyczki [NAZWA POŚREDNIKA FINANSOWEGO – DOPEŁNIACZ] udzielonej w ramach projektu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego. Czy potwierdza Pan/i, że tak jest?

- a. tak
- b. nie -> KONIEC WYWIADU

I.3.A. [JEŻELI typ_respondenta="3"] Zgodnie z informacjami administrowanymi przez Urząd Marszałkowski, Państwa firma korzystała w ostatnich latach z poręczenia [NAZWA POŚREDNIKA FINANSOWEGO – DOPEŁNIACZ] udzielonego w ramach reporeczenia z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego. Czy potwierdza Pan/i, że tak jest?

- a. tak
- b. nie -> KONIEC WYWIADU

I.3.B. [JEŻELI typ_respondenta="4"] Zgodnie z informacjami administrowanymi przez Urząd Marszałkowski, Państwa firma korzystała w ostatnich latach z poręczenia portfelowego [NAZWA POŚREDNIKA FINANSOWEGO – DOPEŁNIACZ]. Czy potwierdza Pan/i, że tak jest?

- a. tak
- b. nie -> KONIEC WYWIADU

I.4. [JEŻELI typ_respondenta="5"] Zgodnie z informacjami administrowanymi przez Urząd Marszałkowski, Państwa firma w ostatnich latach ubiegała się o finansowanie [NAZWA POŚREDNIKA FINANSOWEGO – DOPEŁNIACZ], ale ostatecznie Państwu tego finansowania nie przyznano. Czy potwierdza Pan/i tę informację?

- a. tak
- b. nie -> KONIEC WYWIADU

I.5. Ilu pracowników w przeliczeniu na pełne etaty zatrudnia Państwa firma w tej chwili, uwzględniając wszystkie formy umów (w tym o pracę, zlecenie)?

- a. 1 (tylko właściciel, osoba samozatrudniona)
- b. 2-9
- c. 10-49
- d. 50-249
- e. 250 osób lub więcej
- f. nie wiem/brak odpowiedzi

I.4. Która z następujących 5 charakterystyk najlepiej oddaje sytuację Państwa przedsiębiorstwa?
[jednokrotny wybór]

- a. firma stara się wejść na rynek, pozyskać nowych klientów

- b. firma ma stabilną pozycję na rynku, posiada własną renomę
- c. firma prowadzi dynamiczną ekspansję, rozszerzając swoją ofertę produktową lub zasięg przestrzenny
- d. firma nie rozwija się i traci udziały w rynku na rzecz konkurencji
- e. firma niebawem zniknie z rynku, wskutek poniesionych strat utracono ponad połowę kapitału spółki / kapitału podstawowego

I.10. Proszę podać rok założenia firmy.

[ANKIETER: Jeśli ankietowany nie wie, można dopytać nawet o dekadę i zapisać średnią: np. dla lat 80-tych będzie to 1985 r.]

_____ rok

[JEŻELI I.10≠2015] I.6. Proszę podać przybliżoną kwotę przychodów uzyskanych w 2014 r.

[ANKIETER: Przychody po rozliczeniu podatku VAT i przed opodatkowaniem podatkiem dochodowym.]

i. Kwota (przybliżona): _____

ii. Przedziały:

[JEŻELI I.5.={a, b}]	[JEŻELI I.5.=c]	[JEŻELI I.5.={d,e}]
a. do 70 tys. zł	a. do 500 tys. zł	a. do 2 mln zł
b. 70 - 250 tys. zł	b. 500 tys. zł - 1 mln zł	b. 2 - 6 mln zł
c. 250 tys. zł – 1 mln zł	c. 1 - 5 mln zł	c. 6 - 20 mln zł
d. 1 - 4 mln zł	d. 5 - 25 mln zł	d. 20 - 60 mln zł
e. ponad 4 mln zł	e. ponad 25 mln zł	e. ponad 60 mln zł

iii. nie wiem/odmowa odpowiedzi -> **KONIEC WYWIADU**

[JEŻELI I.10≠2015] I.7. Czy w 2014 r. Państwa firma osiągnęła:

- a. zysk
- b. wynik finansowy w okolicy zera (tj. plus/minus 2 tys. zł)
- c. stratę
- d. nie wiem/odmowa odpowiedzi -> **KONIEC WYWIADU**

[JEŻELI I.10≠2015] I.8. Czy w 2014 r. Państwa firma realizowała inwestycje rozumiane jako nakłady brutto na środki trwałe, tj. czy inwestowano np. w nieruchomości, maszyny, urządzenia, pojazdy, technologie, oprogramowanie, odnawialne źródła energii itp.?

[ANKIETER: Inwestycje stanowi stworzenie nowych środków trwałych lub przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja, modernizacja istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.]

- a. tak
- b. nie
- c. nie wiem/trudno powiedzieć

[JEŻELI I.10≠2015 ORAZ I.8=a] I.9 Jaką kwotę Państwa firma przeznaczyła na inwestycje w 2014 r.?

[ANKIETER: Suma nakładów inwestycyjnych po rozliczeniu podatku VAT.]

i. Kwota (przybliżona): _____

ii. Przedziały:

[JEŻELI I.5.={a,b}]	[JEŻELI I.5.=c]	[JEŻELI I.5.={d,e}]
a. do 10 tys. zł	a. do 25 tys. zł	a. do 50 tys. zł
b. 10-25 tys. zł	b. 25-100 tys. zł	b. 50-250 tys. zł
c. 25-100 tys. zł	c. 100-500 tys. zł	c. 250 tys. zł-1 mln zł
d. 100-400 tys. zł	d. 500 tys. zł-2 mln zł	d. 1-5 mln zł
e. ponad 400 tys. zł	e. ponad 2 mln zł	e. ponad 5 mln zł

iii. nie wiem/brak odpowiedzi -> **KONIEC WYWIADU**

BLOK II: Luka deklaracji

L.1.

[JEŻELI I.10={2013,2014,2015}] Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zrezygnowali Państwo z realizacji inwestycji lub innych przedsięwzięć ukierunkowanych na dalszą ekspansję firmy z powodu niedostępności kredytu, pożyczki lub leasingu? [ANKIETER: leasing czytaj jako lizing]

[JEŻELI I.10≠{2013,2014,2015}] Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zrezygnowali Państwo z realizacji inwestycji z powodu niedostępności kredytu, pożyczki lub leasingu dla Państwa firmy? [ANKIETER: leasing czytaj jako lizing]

[ANKIETER: Tzn. czy zrezygnowano z uzyskania finansowania zewnętrznego z powodu niekorzystnych oferowanych warunków LUB odmówiono firmie przyznania kredytu/pożyczki/leasingu przez bank lub inną instytucję finansową LUB nie ubiegano się o finansowanie zewnętrzne – nie z powodu braku potrzeby – a z powodu niekorzystnych warunków, przewidywania niespełnienia kryteriów itp.?)

- a. tak
- b. nie
- c. nie wiem/trudno powiedzieć

L.2.

[JEŻELI L.1.=a ORAZ I.10={2013,2014,2015}] Czego dotyczyłyby inwestycje lub inne przedsięwzięcia ukierunkowane na dalszą ekspansję firmy, z których musieli Państwo zrezygnować w ciągu ostatnich 12 miesięcy z powodu wspomnianej niedostępności kredytu, pożyczki lub leasingu dla Państwa firmy?

[JEŻELI L.1.=a ORAZ I.10≠{2013,2014,2015}] Czego dotyczyłyby inwestycje, z których musieli Państwo zrezygnować w ciągu ostatnich 12 miesięcy z powodu wspomnianej niedostępności kredytu, pożyczki lub leasingu dla Państwa firmy?

[ANKIETER: Przeczytaj powoli całą kafeterię.]

Zaznacz, jeśli 'tak'		[JEŻELI 'tak'] Jakiej wysokości kredyt/pożyczkę/leasing potrzebowałoby Państwo na realizację zamierzonych na ciągu ostatnich 12 miesięcy, lecz niezrealizowanych przedsięwzięć w tej dziedzinie?
	[JEŻELI I.10≠{2013,2014,2015}] zastosowanie technologii	a. _____ zł

	informatycznych i komunikacyjnych w firmie	b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	[JEŻELI I.10≠{2013,2014,2015}] rozwój sprzedaży w Internecie	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	[JEŻELI I.10≠{2013,2014,2015}] dostosowanie instalacji produkcyjnych do najlepszych dostępnych technik	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	przedsięwzięcia ukierunkowane na wprowadzenie na rynek nowych lub ulepszonych produktów/usług	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	realizacja badań, zakup infrastruktury do prac badawczych	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	wykorzystanie odnawialnych źródeł energii	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	zakup, budowa lub modernizacja nieruchomości	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	zwiększenie efektywności energetycznej (w tym: wdrożenie technologii energooszczędnych, systemów zarządzania energią, modernizacja energetyczna budynków, instalacji)	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	zakup lub modernizacja maszyn, urządzeń, pojazdów	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	przedsięwzięcia ukierunkowane na ekspansję na rynki zagraniczne	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	organizacja szkoleń dla pracowników, doradztwo dla Państwa firmy	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	[JEŻELI I.10={2013,2014,2015}] inne niezrealizowane inwestycje lub przedsięwzięcia ukierunkowane na dalszą ekspansję firmy, jakie? _____ [JEŻELI I.10≠{2013,2014,2015}] inne niezrealizowane inwestycje, jakie? _____	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem

BLOK IIIa [JEŻELI typ_respondenta=2]: Pożyczka w ramach MRPO

O.1. W odniesieniu do ostatniej pożyczki z [NAZWA POŚREDNIKA FINANSOWEGO — DOPEŁNIACZ] udzielonej Państwu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego (przy udziale środków z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego).

i. Pożyczkę w jakiej kwocie udzielono Państwa firmie?	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
ii. Jakie oprocentowanie przewidziano dla tej pożyczki? [ANKIETER: W razie wątpliwości, chodzi o ostatecznie przyznane	a. ____%

oprocentowanie.]	b. nie wiem
iii. Czy były jakieś dodatkowe koszty, opłaty związane z udzieleniem pożyczki?	a. nie b. 1 ____zł /LUB/ a.2 ____% pożyczki c. nie wiem
iv. Z jakich zabezpieczeń pożyczki Państwo skorzystali? [wielokrotny wybór]	a. weksel in blanco b. hipoteka c. przewłaszczenie lub zastaw pojazdów, maszyn itp. d. poręczenie instytucji poręczeniowej e. pełnomocnictwo do dysponowania rachunkiem bankowym f. inne, jakie? _____
v. Na jaki cel ubiegali się Państwo o pożyczkę?	KAFETERIA 2

O.2. Jak ocenia Pan/i pożyczkę z [NAZWA POŚREDNIKA FINANSOWEGO — DOPEŁNIACZ] pod względem następujących kryteriów. Proszę wybrać: pozytywnie, neutralnie lub negatywnie.

	pozytywnie	neutralnie	negatywnie	nie wiem
a. czasochłonność procedur aplikacyjnych o pożyczkę				
b. kompetencje pracowników i wsparcie ze strony funduszu pożyczkowego				
d. szybkość rozpatrzenia wniosku i przyznania pożyczki				
e. wysokość oprocentowania				
f. okres, na jaki pożyczka może zostać udzielona				
g. wymagane zabezpieczenia pożyczki				
h. dostępna maksymalna kwota pożyczki				
i. możliwości przeznaczenia pożyczki				

O.3. Która z cech była największą wadą pożyczki z [NAZWA POŚREDNIKA FINANSOWEGO — DOPEŁNIACZ]?

[jednokrotny wybór]

[JEŻELI O.4.a="negatywnie"] a. Czasochłonność procedur aplikacyjnych o pożyczkę

[JEŻELI O.4.b="negatywnie"] b. Niekompetencja lub brak wsparcia ze strony funduszu pożyczkowego

[JEŻELI O.4.d="negatywnie"] d. Długi czas rozpatrzenia wniosku i uzyskania pożyczki

[JEŻELI O.4.e="negatywnie"] e. Wysokie oprocentowanie

[JEŻELI O.4.f="negatywnie"] f. Krótki czas spłaty pożyczki

[JEŻELI O.4.g="negatywnie"] g. Konieczność wysokich zabezpieczeń pożyczki

[JEŻELI O.4.h="negatywnie"] h. Ograniczenie możliwej wysokości pożyczki

[JEŻELI O.4.i="negatywnie"] i. Ograniczenie przeznaczenia pożyczki (tj. wyłącznie do celów rozwojowych/inwestycyjnych)
j. Inne, jakie? _____

O.4. Jak ogółem oceniają Państwo współpracę z funduszem pożyczkowym?

- a. zdecydowanie dobrze
- b. raczej dobrze
- c. raczej źle
- d. zdecydowanie źle
- e. nie wiem

O.5. Skąd po raz pierwszy dowiedzieli się Państwo o możliwości uzyskania pożyczki w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego?

[jedenkrotny wybór]

wspólnicy/ znajomi

fundusz pożyczkowy

instytucja publiczna, np. Urząd Marszałkowski, strona internetowa o Europejskim Funduszu Rozwoju Regionalnego

media

inne źródło, jakie? _____

nie wiem

O.6. Dlaczego skorzystali Państwo z pożyczki z funduszu zamiast komercyjnego kredytu bankowego? Proszę wybrać maks. 2 odpowiedzi spośród poniższych.

[wielokrotny wybór]

- a. niższe koszty (w tym oprocentowanie)
- b. niższe wymagania dotyczące zabezpieczeń
- c. odrzucenie wniosku firmy o kredyt lub pożyczkę komercyjną
- d. prostsze procedury
- e. większa elastyczność
- f. brak możliwości prawnej ubiegania się o kredyt komercyjny
- g. inne, jakie? _____
- h. nie wiem

O.7. Czy otrzymaliby Państwo kredyt bankowy zamiast pożyczki z [NAZWA POŚREDNIKA FINANSOWEGO — DOPEŁNIACZ]?

[jedenkrotny wybór]

- a. tak, w takiej samej kwocie
- b. tak, ale w mniejszej kwocie
- c. nie
- d. nie wiem

[JEŻELI **O.7**={nie, nie wiem}] O.8. Z jakiego powodu mogliby Państwo mieć trudności z uzyskaniem kredytu bankowego zamiast pożyczki z [NAZWA POŚREDNIKA FINANSOWEGO — DOPEŁNIACZ]?

[wielokrotny wybór]

- a. niska zdolność kredytowa firmy, zła sytuacja finansowa firmy
- b. krótki czas prowadzenia działalności gospodarczej
- c. niewystarczające zabezpieczenia
- d. branża działania przedsiębiorstwa
- e. zadłużenie firmy
- f. inny powód, jaki? _____
- g. nie wiem

O.9. Czy fakt uzyskania pożyczki z [NAZWA POŚREDNIKA FINANSOWEGO — DOPEŁNIACZ] wpłynął na wysokość wydatków inwestycyjnych w firmie?

- a. tak, wydatki inwestycyjne były wyższe
- b. nie
- c. **trudno powiedzieć**

BLOK IIIb [JEŻELI typ_respondenta=3]: Reporęczenie w ramach MRPO

R.1. Jakiego typu pożyczka/kredyt został dla Państwa poręczona przez [NAZWA POŚREDNIKA FINANSOWEGO — DOPEŁNIACZ]? Poręczenie było udzielone w ramach reporeczenia z projektu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego (przy udziale środków z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego).

[Ankieter: W razie, gdy takich pożyczek/kredytów było kilka, chodzi o ostatnią pożyczkę/kredyt poręczony przez ten fundusz.]

- a. kredyt bankowy
- b. pożyczka lub kredyt w SKOK
- c. pożyczka w funduszu pożyczkowym
- d. inne, jakie? _____

R.2. Jak wysoka była kwota tej pożyczki/kredytu?

- a. _____ zł
- b. KAFETERIA 1
- c. nie wiem

R.3. Jaką część pożyczki/kredytu zabezpieczyło poręczenie [NAZWA POŚREDNIKA FINANSOWEGO — DOPEŁNIACZ]??

- a. _____ %
- b. nie wiem

R.4. Na jaki cel uzyskali Państwo pożyczkę/kredyt poręczoną przez [NAZWA POŚREDNIKA FINANSOWEGO — DOPEŁNIACZ]?
KAFETERIA 2

R.5. Czy otrzymaliby Państwo pożyczkę/kredyt bez poręczenia z [NAZWA POŚREDNIKA FINANSOWEGO — DOPEŁNIACZ]?

- a. tak, w pełnej kwocie

- b. tak, ale w mniejszej kwocie
- c. nie
- d. nie wiem

R.6. Czy w celu zabezpieczenia tej pożyczki/kredytu skorzystali Państwo też z innych rodzajów poręczeń, gwarancji?
[wielokrotny wybór]

- a. brak innych zabezpieczeń
- b. weksel in blanco
- c. hipoteka
- d. przewłaszczenie lub zastaw pojazdów, maszyn itp.
- e. poręczenie instytucji poręczeniowej
- f. pełnomocnictwo do dysponowania rachunkiem bankowym
- g. inne, jakie? _____
- h. nie wiem

R.7. Czy Państwa firma wnioskuje o to poręczenie, czy też była to propozycja instytucji udzielającej kredyt/pożyczkę (np. banku)?

[jedenkrotny wybór]

- a. firma wnioskuje
- b. poręczenie zostało zaproponowane/narzucone przez instytucję udzielającą kredyt/pożyczkę (np. bank)
- c. inna odpowiedź: _____
- d. nie wiem

R.8. Dlaczego Państwa firma skorzystała z poręczenia z [NAZWA POŚREDNIKA FINANSOWEGO — DOPEŁNIACZ] zamiast innych źródeł zabezpieczenia? Można wybrać kilka przyczyn.

[wielokrotny wybór]

- a. bank/SKOK/fundusz nie akceptował innych źródeł
- b. firma nie dysponowała stosownymi zabezpieczeniami
- c. inne zabezpieczenia byłyby zdecydowanie zbyt kosztowne dla firmy
- d. prostsze procedury
- e. inne, jakie? _____
- f. nie wiem

R.9. Skąd po raz pierwszy dowiedzieli się Państwo o możliwości uzyskania poręczenia w ramach reporeczenia z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego?

[jedenkrotny wybór]

instytucja udzielająca kredyt/pożyczkę
wspólnicy/ znajomi
media

instytucja publiczna, np. Urząd Marszałkowski, strona internetowa o Europejskim Funduszu Rozwoju Regionalnego
inne źródło, jakie? _____

R.10. Czy kontaktowali się Państwo z funduszem poręczeniowym [NAZWA POŚREDNIKA FINANSOWEGO — MIANOWNIK] czy procedur formalnych dopełnił bank?

- a. z funduszem kontaktował się bank (lub inna instytucja udzielająca kredytu/pożyczki)
- b. firma sama kontaktowała się z funduszem poręczeniowym
- c. nie wiem

[JEŻELI **R.10**="b"] R.11 Jak oceniają Państwo współpracę z funduszem poręczeniowym?

- a. zdecydowanie dobrze
- b. raczej dobrze
- c. raczej źle
- d. zdecydowanie źle
- e. nie wiem

R.12. Jak ocenia Pan/i poręczenie [NAZWA POŚREDNIKA FINANSOWEGO — DOPEŁNIACZ] pod względem następujących kryteriów. Proszę wybrać: pozytywnie, neutralnie lub negatywnie.

	pozytywnie	neutralnie	negatywnie	nie wiem
a. wysokości poręczenia względem kwoty kredytu/pożyczki				
b. wysokości prowizji związanej z poręczeniem				
d. czasochłonności procedur pozyskania poręczenia				
e. maksymalnego czasu, na który może zostać udzielone poręczenie				

R.13. Co było największą wadą poręczenia [NAZWA POŚREDNIKA FINANSOWEGO — DOPEŁNIACZ]?

- a. _____ [otwarte]
- b. brak wad [ANKIETER: nie czytaj]
- c. nie wiem

BLOK IIIc [JEŻELI typ_respondenta=4]: Poręczenie portfelowe w ramach MRPO

S.1. Jak wysoka była kwota pożyczki/kredytu objętego poręczeniem portfelowym [NAZWA POŚREDNIKA FINANSOWEGO — DOPEŁNIACZ]?

[Ankieter: W razie, gdy takich pożyczek/kredytów było kilka, chodzi o ostatnią pożyczkę/kredyt objęty poręczeniem portfelowym. Poręczenie było udzielone w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego przy udziale środków z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.]

- a. _____ zł
- b. KAFETERIA 1
- c. nie wiem

S.2. Jaką część pożyczki/kredytu zabezpiecza poręczenie portfelowe?

- a. _____ %
- b. nie wiem

S.3. Na jaki cel uzyskali Państwo pożyczkę/kredyt poręczoną przez [NAZWA POŚREDNIKA FINANSOWEGO — DOPEŁNIACZ]?
KAFETERIA 2

S.4. Czy w celu zabezpieczenia tej pożyczki/kredytu skorzystali Państwo też z innych rodzajów poręczeń, gwarancji?
[wielokrotny wybór]

- a. brak innych zabezpieczeń
- b. weksel in blanco
- c. hipoteka
- d. przewłaszczenie lub zastaw pojazdów, maszyn itp.
- e. poręczenie instytucji poręczeniowej
- f. pełnomocnictwo do dysponowania rachunkiem bankowym
- g. inne, jakie? _____
- h. nie wiem

S.5. Czy trudność dla Państwa firmy stanowiłoby znalezienie odpowiednich zabezpieczeń dla pożyczki/kredytu, gdyby nie uzyskali Państwo poręczenia portfelowego [NAZWA POŚREDNIKA FINANSOWEGO — DOPEŁNIACZ]?

- a. zdecydowanie tak
- b. raczej tak
- c. raczej nie
- d. zdecydowanie nie
- e. nie wiem

S.6. Czy otrzymaliby Państwo tą pożyczkę/kredyt bez poręczenia portfelowego [NAZWA POŚREDNIKA FINANSOWEGO — DOPEŁNIACZ]?

- a. tak, w pełnej kwocie
- b. tak, ale w mniejszej kwocie
- c. nie
- d. nie wiem

S.7. Czy Państwa firma wnioskuje o poręczenie [NAZWA POŚREDNIKA FINANSOWEGO — DOPEŁNIACZ], czy też była to propozycja instytucji udzielającej kredyt/pożyczkę (np. banku)?

[jedenkrotny wybór]

- a. firma wnioskuje
- b. poręczenie zostało zaproponowane/narzucone przez instytucję udzielającą kredyt/pożyczkę (np. bank)

- c. inna odpowiedź: _____
- d. nie wiem

S.8. Czy kontaktowali się Państwo z funduszem poręczeniowym [NAZWA POŚREDNIKA FINANSOWEGO — MIANOWNIK] czy też procedur formalnych dopełnił bank?

- a. z funduszem kontaktował się bank (lub inna instytucja udzielająca kredytu/pożyczki)
- b. firma sama kontaktowała się z funduszem poręczeniowym
- c. nie wiem

[JEŻELI **S.8**="b"] S.9 Jak oceniają Państwo współpracę z funduszem poręczeniowym?

- a. zdecydowanie dobrze
- b. raczej dobrze
- c. raczej źle
- d. zdecydowanie źle
- e. nie wiem

S.10. Co było największą wadą poręczenia portfelowego [NAZWA POŚREDNIKA FINANSOWEGO — DOPEŁNIACZ]?

- a. _____ [otwarte]
- b. brak wad [ANKIETER: nie czytaj]
- c. nie wiem

BLOK III d [JEŻELI typ_respondenta=5]: Odmowa przyznania pożyczki w ramach MRPO

Y.1. O pożyczkę w jakiej kwocie ubiegali się Państwo z [NAZWA POŚREDNIKA FINANSOWEGO — DOPEŁNIACZ]?

[ANKIETER: Wg danych administrowanych przez Urząd Marszałkowski, pożyczka ta nie została przyznana Państwa firmie. Pytanie dotyczy pożyczki w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego współfinansowanej z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.]

[ANKIETER: W razie, gdy takich pożyczek/kredytów było kilka, chodzi o ostatnią z nich.]

- a. _____ zł
- b. KAFETERIA 1
- c. nie wiem

Y.2. Z jakiego powodu odmówiono Państwu przyznania pożyczki z [NAZWA POŚREDNIKA FINANSOWEGO — DOPEŁNIACZ]?

KAFETERIA 3

Y.3. Z jakich zabezpieczeń chcieli Państwo skorzystać na rzecz pożyczki z [NAZWA POŚREDNIKA FINANSOWEGO — DOPEŁNIACZ]?

[wielokrotny wybór]

- a. weksel in blanco
- b. hipoteka
- c. przewłaszczenie lub zastaw pojazdów, maszyn itp.

- d. poręczenie instytucji poręczeniowej
- e. pełnomocnictwo do dysponowania rachunkiem bankowym
- f. inne, jakie? _____
- g. nie wiem

Y.4. Czy odmowę przyznania pożyczki z [NAZWA POŚREDNIKA FINANSOWEGO — DOPEŁNIACZ] uznają Państwo za uzasadnioną?

- zdecydowanie tak
- raczej tak
- raczej nie
- zdecydowanie nie
- nie wiem

Y.5. Na jaki cel ubiegali się Państwo pożyczkę z [NAZWA POŚREDNIKA FINANSOWEGO — DOPEŁNIACZ]?
KAFETERIA 2

Y.6. Czy ostatecznie zrealizowali Państwo przedsięwzięcie, na sfinansowanie którego ubiegali się Państwo o pożyczkę z [NAZWA POŚREDNIKA FINANSOWEGO — DOPEŁNIACZ]?

- a. tak, w pełni
- b. tak, w części
- c. nie
- d. trudno powiedzieć

[JEŻELI Y.6={a,b}] Y.7. Czy odmowa przyznania pożyczki z [NAZWA POŚREDNIKA FINANSOWEGO — DOPEŁNIACZ] opóźniła realizację tego przedsięwzięcia?

- a. zdecydowanie tak
- b. raczej tak
- c. raczej nie
- d. zdecydowanie nie
- e. nie wiem

[JEŻELI Y.6={a,b}] Y.8. Z jakich środków sfinansowali Państwo to przedsięwzięcie?
[wielokrotny wybór]

- środki własne
- kredyt/pożyczka
- dotacja
- finansowanie kapitałowe (np. wenczer kapital)
- inne, jakie? _____

[JEŻELI Y.8="b"] Y.9. Czy uzyskanie wspomnianego kredytu/pożyczki na sfinansowanie przedsięwzięcia stanowiło dla Państwa trudność?

- a. zdecydowanie tak
- b. raczej tak
- c. raczej nie
- d. zdecydowanie nie
- e. nie wiem

[JEŻELI Y.6={c,d} ORAZ JEŻELI Y.8≠"b"] Y.10. Czy występował Państwo o kredyt/pożyczkę komercyjną (np. w banku) celem sfinansowania przedsięwzięcia, na które ostatecznie nie przyznano Państwu pożyczki z [NAZWA POŚREDNIKA FINANSOWEGO — DOPEŁNIACZ]?

- a. tak
- b. nie
- c. nie wiem

[JEŻELI Y.10="a"] Y.11. Czy przyznano Państwu ten kredyt/pożyczkę komercyjną?

- a. tak
- b. nie
- c. procedura trwa
- d. nie wiem

[JEŻELI Y.11="a"] Y.12. Z jakiego powodu odmówiono Państwu przyznania kredytu/pożyczki komercyjnej?
KAFETERIA 3

BLOK IV: Finansowanie zewnętrzne (porównanie wielkości luki finansowej przedsiębiorstw będących beneficjentami ostatecznymi MRPO oraz nimi nie będących — badania na próbie n=735)

F.1.

[JEŻELI typ_respondenta="2"] **Nie licząc pożyczki z [NAZWA POŚREDNIKA FINANSOWEGO — DOPEŁNIACZ],** ile razy Państwa firma w ciągu ostatnich 12 miesięcy ubiegała się o pożyczkę, kredyt, leasing oraz dotację? Jeśli wnioskowali Państwo kilka razy o finansowanie **na ten sam cel**, to liczymy to jako jeden przypadek.

[ANKIETER: Tzn. jeśli ankietowany ubiegał się np. o finansowanie na budowę jednej hali w 5 bankach, to liczymy to jako jeden przypadek. Uwzględniamy zarówno przyznane, jak nieprzyznane kredyty, pożyczki, leasingi, dotacje.]

[JEŻELI typ_respondenta={3, 4}] **Nie licząc pożyczki poręczonej przez [NAZWA POŚREDNIKA FINANSOWEGO — DOPEŁNIACZ],** ile razy Państwa firma w ciągu ostatnich 12 miesięcy ubiegała się o pożyczkę/kredyt, leasing, dotację? Jeśli na **ten sam cel** wnioskowali Państwo o finansowanie kilka razy, to liczymy to jako jeden przypadek.

[ANKIETER: Tzn. jeśli ankietowany ubiegał się np. o finansowanie na budowę jednej hali w 5 bankach, to liczymy to jako jeden przypadek. Uwzględniamy zarówno przyznane, jak nieprzyznane kredyty, pożyczki, leasingi, dotacje.]

[JEŻELI typ_respondenta="5"] **Nie licząc pożyczki, o którą ubiegali się Państwo z [NAZWA POŚREDNIKA FINANSOWEGO — DOPEŁNIACZ],** ile razy Państwa firma w ciągu ostatnich 12 miesięcy ubiegała się o pożyczkę, kredyt, leasing oraz dotację? Jeśli wnioskowali Państwo kilka razy o finansowanie **na ten sam cel**, to liczymy to jako jeden przypadek.

[ANKIETER: Tzn. jeśli ankietowany ubiegał się np. o finansowanie na budowę jednej hali w 5 bankach, to liczymy to jako jeden przypadek. Uwzględniamy zarówno przyznane, jak nieprzyznane kredyty, pożyczki, leasingi, dotacje.]

	Raz (albo wiele razy na ten sam cel)	Wiele razy (nie na ten sam cel)	Nie ubiegano się	Nie wiem
a. pożyczka/kredyt				
b. leasing				
c. dotacja				

F.2.A. [jeśli F.1.a="raz"] W odniesieniu do pożyczki/kredytu, o który się Państwo ubiegali w okresie ostatnich 12 miesięcy.:

a. Czy pożyczka/kredyt został Państwu udzielony?	a. tak b. nie c. procedura trwa d. nie wiem
b. [JEŻELI F.2.A.a="tak"] Na jaką kwotę udzielono Państwu pożyczki/kredytu? [JEŻELI F.2.A.a={"nie", "procedura trwa", "nie wiem"}] O jaką kwotę się Państwo ubiegali?	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
[JEŻELI F.2.A.a="tak"] c. Jakie oprocentowanie przewidziano dla tej pożyczki/kredytu?	a. ____% b. nie wiem
d. Na jaki cel ubiegali się Państwo o pożyczkę/kredyt? [wielokrotny wybór] [ANKIETER: Przeczytaj kafeterię. Najlepiej, jeśli ankietowany wybierze jedną odpowiedź.]	KAFETERIA 2
e. [Jeśli F.2.A.a="nie"] Z jakiego powodu odmówiono Państwu udzielenia pożyczki/kredytu? Można wybrać kilka odpowiedzi. [wielokrotny wybór] [ANKIETER: Przeczytaj kafeterię.]	KAFETERIA 3

F.2.B. [jeśli F.1.a="wiele razy"] W odniesieniu do kredytów/pożyczek, o które Państwa firma ubiegała się w okresie ostatnich 12 miesięcy

a. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy <u>udzielono</u> Państwu kredytu/pożyczki?	a. tak b. nie c. nie wiem
[JEŻELI F.2.B.a="tak"] b. Na jaki cel lub cele <u>udało się</u> Państwu uzyskać kredyt/pożyczkę w ciągu ostatnich 12 miesięcy? [wielokrotny wybór] [ANKIETER: Przeczytaj kafeterię.]	KAFETERIA 2
[JEŻELI F.2.B.a="tak"] c. Jakie oprocentowanie przewidziano dla ostatniego (chronologicznie) z tych kredytów/pożyczek?	a. ____% b. nie wiem
d. Czy odmówiono Państwu przyznania kredytu/pożyczki na jakiś cel w ciągu ostatnich 12 miesięcy?	a. tak, odmówiono b. nie

c. nie wiem

[JEŻELI F.2.B.d="tak, odmówiono"] e. Na jaki cel lub cele odmówiono Państwu przyznania kredytu/pożyczki w ciągu ostatnich 12 miesięcy?

[ANKIETER: Przeczytaj powoli całą kafeterię.]

Zaznacz, jeśli 'tak'		[JEŻELI 'tak'] Jakiej wysokości finansowania w postaci kredytu/pożyczki odmówiono przyznania Państwu na ten cel w ciągu ostatnich 12 miesięcy?
	[JEŻELI I.10 ≠{2013,2014,2015}] zastosowanie technologii informatycznych i komunikacyjnych w firmie	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	[JEŻELI I.10 ≠{2013,2014,2015}] rozwój sprzedaży w Internecie	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	[JEŻELI I.10 ≠{2013,2014,2015}] dostosowanie instalacji produkcyjnych do najlepszych dostępnych technik	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	przedsięwzięcia ukierunkowane na wprowadzenie na rynek nowych lub ulepszonych produktów/usług	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	przedsięwzięcia ukierunkowane na ekspansję na rynki zagraniczne	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	realizacja badań, zakup infrastruktury do prac badawczych	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	wykorzystanie odnawialnych źródeł energii	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	zakup, budowa lub modernizacja nieruchomości	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	zwiększenie efektywności energetycznej (w tym: wdrożenie technologii energooszczędnych, systemów zarządzania energią, modernizacja energetyczna budynków, instalacji)	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	zakup lub modernizacja pojazdów	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	zakup lub modernizacja maszyn, urządzeń	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	organizacja szkoleń dla pracowników, doradztwo dla Państwa firmy	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	[JEŻELI I.10 = {2013,2014,2015}] inne cele inwestycyjne lub przedsięwzięcia ukierunkowane na dalszą ekspansję firmy, jakie? _____ [JEŻELI I.10 ≠{2013,2014,2015}] inne cele inwestycyjne, jakie? _____	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem

	cele obrotowe, bieżące (zakup towaru, wynagrodzenia itp.)	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
f. [Jeśli F.2B.d="tak, odmówiono"] Z jakiego powodu odmówiono Państwu udzielenia tego finansowania? Można wybrać kilka odpowiedzi. [wielokrotny wybór] [ANKIETER: Przeczytaj kafeтеріę.]		KAFETERIA 3

F.3.A. [F.1.b="raz"] W odniesieniu do leasingu, o który ubiegali się Państwo w ciągu ostatnich 12 miesięcy:

a. Czy leasing został Państwu przyznany?	a. tak b. nie c. procedura trwa d. nie wiem
b. [JEŻELI F.3.a="tak"] Jaka była wartość netto wyleasingowanego środka trwałego?? [JEŻELI F.3.a="{nie, „procedura trwa”, „nie wiem”}] O jaką kwotę leasingu ubiegali się Państwo?	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
c. [JEŻELI F.3.a="tak"] Jakie oprocentowanie przewidziano dla tego leasingu?	a. ____% b. nie wiem
d. Na jaki cel ubiegali się Państwo o leasing? [wielokrotny wybór] [ANKIETER: Przeczytaj kafeтеріę. Najlepiej, jeśli ankietowany wybierze jedną odpowiedź.]	KAFETERIA 2
e. [Jeśli F.3.a="nie"] Jaka była przyczyna odmowy udzielenia leasingu? Można wybrać kilka odpowiedzi. [wielokrotny wybór] [ANKIETER: Przeczytaj kafeтеріę.]	KAFETERIA 3

F.3B. [jeśli F.1.b="wiele razy"] W odniesieniu do leasingów, o które się Państwo ubiegali w okresie ostatnich 12 miesięcy:

a. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy <u>udzielono</u> Państwu leasingu?	a. tak b. nie c. nie wiem
[JEŻELI F.3.B.a="tak"] b. Na jaki cel lub cele <u>udało się</u> Państwu uzyskać leasing w ciągu ostatnich 12 miesięcy? [wielokrotny wybór] [ANKIETER: Przeczytaj kafeтеріę.]	KAFETERIA 2
[JEŻELI F.3.B.a="tak"] c. Jakie oprocentowanie przewidziano dla ostatniej (chronologicznie) z tych transakcji leasingowych?	a. ____% b. nie wiem
d. Czy odmówiono Państwu przyznania leasingu na jakiś cel w ciągu ostatnich 12 miesięcy?	a. tak, odmówiono b. nie c. nie wiem
[JEŻELI F.3.B.d="tak, odmówiono"] d. Na jaki cel lub cele <u>odmówiono</u> Państwu przyznania leasingu w ciągu ostatnich 12 miesięcy? [ANKIETER: Przeczytaj powoli całą kafeтеріę.]	
Zaznacz, jeśli 'tak'	[JEŻELI 'tak'] Jakiej wysokości finansowania w postaci leasingu odmówiono przyznania Państwu na ten cel w ciągu ostatnich 12

		miesiące?
	[JEŻELI l.10≠{2013,2014,2015}] zastosowanie technologii informatycznych i komunikacyjnych w firmie	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	[JEŻELI l.10≠{2013,2014,2015}] rozwój sprzedaży w Internecie	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	[JEŻELI l.10≠{2013,2014,2015}] dostosowanie instalacji produkcyjnych do najlepszych dostępnych technik	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	przedsięwzięcia ukierunkowane na wprowadzenie na rynek nowych lub ulepszonych produktów/usług	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	przedsięwzięcia ukierunkowane na ekspansję na rynki zagraniczne	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	realizacja badań, zakup infrastruktury do prac badawczych	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	wykorzystanie odnawialnych źródeł energii	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	zakup, budowa lub modernizacja nieruchomości	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	zwiększenie efektywności energetycznej (w tym: wdrożenie technologii energooszczędnych, systemów zarządzania energią, modernizacja energetyczna budynków, instalacji)	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	zakup lub modernizacja maszyn, urządzeń, pojazdów	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	organizacja szkoleń dla pracowników, doradztwo dla Państwa firmy	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	[JEŻELI l.10={2013,2014,2015}] inne cele inwestycyjne lub przedsięwzięcia ukierunkowane na dalszą ekspansję firmy, jakie? _____ [JEŻELI l.10≠{2013,2014,2015}] inne cele inwestycyjne, jakie? _____	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	cele obrotowe, bieżące (zakup towaru, wynagrodzenia itp.)	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
<p>e. [Jeśli F.3B.d="tak, odmówiono"] Z jakiego powodu odmówiono Państwu udzielenia tego finansowania? Można wybrać kilka odpowiedzi. [wielokrotny wybór] [ANKIETER: Przeczytaj kafeterię.]</p>		KAFETERIA 3

F.4. [F.1.c={„raz”, „wiele razy”}] W odniesieniu do dotacji, o którą się Państwo ubiegali w ciągu ostatnich 12 miesięcy?

a. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy została Państwu przyznana dotacja?	a. tak, przynajmniej jedna b. nie c. procedura trwa d. nie wiem
b. [JEŻELI F.4.a="tak"] Na jaką łączną kwotę udzielono Państwu dotacji w okresie ostatnich 12 miesięcy? [JEŻELI F.4.a={„nie”, „procedura trwa”, „nie wiem”}] O jaką kwotę dotacji łącznie ubiegali się Państwo w ciągu ostatnich 12 miesięcy?	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem

F.8 Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy ubiegali się Państwo o finansowanie kapitałowe (np. *wenczer kapital*), tj. finansowanie przedsięwzięć poprzez inwestycje kapitałowe podmiotów trzecich?

- a. tak
- b. nie
- c. nie wiem

[JEŻELI F.8="tak"] F.9. Czy odmówiono Państwu przyznania finansowania kapitałowego na jakiś cel w ciągu ostatnich 12 miesięcy?

- a. tak (odmówiono choć na jeden cel)
- b. nie
- c. nie wiem

[JEŻELI F.9="tak"] F.10. Na jaki cel odmówiono Państwu przyznania finansowania kapitałowego w ciągu ostatnich 12 miesięcy?

Zaznacz, jeśli 'tak'		[JEŻELI 'tak'] Jakiej wysokości finansowania kapitałowego odmówiono przyznania Państwu na ten cel w ciągu ostatnich 12 miesięcy?
	[JEŻELI I.10≠{2013,2014, 2015}] zastosowanie technologii informatycznych i komunikacyjnych w firmie	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	[JEŻELI I.10≠{2013,2014, 2015}] rozwój sprzedaży w Internecie	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	[JEŻELI I.10≠{2013,2014, 2015}] dostosowanie instalacji produkcyjnych do najlepszych dostępnych technik	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	przedsięwzięcia ukierunkowane na wprowadzenie na rynek nowych lub ulepszonych produktów/usług	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	przedsięwzięcia ukierunkowane na ekspansję na rynki zagraniczne	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	realizacja badań, zakup infrastruktury do prac badawczych	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	wykorzystanie odnawialnych źródeł energii	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	zakup, budowa lub modernizacja nieruchomości	a. _____ zł

		b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	zwiększenie efektywności energetycznej (w tym: wdrożenie technologii energooszczędnych, systemów zarządzania energią, modernizacja energetyczna budynków, instalacji)	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	zakup lub modernizacja maszyn, urządzeń, pojazdów	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	organizacja szkoleń dla pracowników, doradztwo dla Państwa firmy	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	[JEŻELI l.10={2013,2014, 2015}] inne cele inwestycyjne lub przedsięwzięcia ukierunkowane na dalszą ekspansję firmy, jakie? _____ [JEŻELI l.10≠{2013,2014, 2015}] inne cele inwestycyjne, jakie? _____	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
	cele obrotowe, bieżące (zakup towaru, wynagrodzenia itp.)	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem

BLOK V: Plany rozwoju przedsiębiorstwa

Z.1. Na jakim rynku działa przedsiębiorstwo? Proszę wskazać odpowiedź która dotyczy zasadniczej części działalności firmy.
[jednokrotny wybór]

- a. gminny/powiatowy
- b. wojewódzki
- c. krajowy
- d. międzynarodowy
- e. nie wiem/trudno powiedzieć

[JEŻELI Z.1≠d] Z.2. Czy Pana/i firma działa również poza granicami kraju? Np. eksportując towary/usługi?

- a. tak
- b. nie
- c. nie wiem

Z.4. Czy mają Państwo plany przedsięwzięć na najbliższe 12 miesięcy w zakresie:

[ANKIETER: Przeczytaj powoli cały spis.]

Zaznacz, jeśli 'tak'		[JEŻELI 'tak'] Czy zamierzają Państwo ubiegać się o kredyt/pożyczkę/leasing na ten cel w ciągu najbliższych 12 miesięcy?
	[JEŻELI l.10≠{2013,2014,2015}] zastosowanie technologii informatycznych i komunikacyjnych w firmie	a. tak b. nie c. nie wiem
	[JEŻELI l.10≠{2013,2014,2015}] rozwój sprzedaży w Internecie	a. tak

		b. nie c. nie wiem
	[JEŻELI 1.10≠{2013,2014,2015}] dostosowanie instalacji produkcyjnych do najlepszych dostępnych technik	a. tak b. nie c. nie wiem
	przedsięwzięcia ukierunkowane na wprowadzenie na rynek nowych lub ulepszonych produktów/usług	a. tak b. nie c. nie wiem
	przedsięwzięcia ukierunkowane na ekspansję na rynki zagraniczne	a. tak b. nie c. nie wiem
	realizacja badań, zakup infrastruktury do prac badawczych	a. tak b. nie c. nie wiem
	zwiększenie efektywności energetycznej (w tym: wdrożenie technologii energooszczędnych, systemów zarządzania energią, modernizacja energetyczna budynków, instalacji)	a. tak b. nie c. nie wiem
	zakup lub modernizacja maszyn, urządzeń, pojazdów	a. tak b. nie c. nie wiem
	wykorzystanie odnawialnych źródeł energii	a. tak b. nie c. nie wiem
	nieruchomości (zakup, budowa, modernizacja)	a. tak b. nie c. nie wiem
	organizacja szkoleń dla pracowników, doradztwo dla Państwa firmy	a. tak b. nie c. nie wiem

Z.5. Czy w okresie ostatnich 12 miesięcy zwiększyli Państwo zatrudnienie?

- a. tak
- b. nie
- c. trudno powiedzieć

Z.6. Czy Państwa firma planuje zwiększenie zatrudnienia w okresie najbliższych 12 miesięcy?

- a. tak
- b. nie
- c. trudno powiedzieć

Metryczka

M.1. Czy siedziba Pana/i firmy znajduje się [jednokrotny wybór]:

- a. w mieście
- b. na wsi
- c. trudno powiedzieć/odmowa odpowiedzi

M.2. Czy Pana/i firma prowadzi obecnie prace naukowe, badawcze lub zleca takie prace?

- a. tak
- b. nie
- c. nie wiem

M.3. Jaki jest główny zakres działalności Pana/i firmy?

[wielokrotny wybór]

- a. handel,
- b. usługi,
- c. produkcja
- d. gospodarstwo rolne
- e. inny

Zakończenie wywiadu

To było już ostatnie pytanie. Serdecznie dziękuję za udział w badaniu prowadzonym na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego.

Do widzenia!

KAFETERIA 1

[jeśli I.5.={a,b}]	[jeśli I.5.=c]	[jeśli I.5.={d,e}]
a. do 10 tys. zł	a. do 40 tys. zł	a. do 60 tys. zł
b. 10 – 30 tys. zł	b. 40 – 100 tys. zł	b. 60 – 200 tys. zł
c. 30 – 60 tys. zł	c. 100 – 300 tys. zł	c. 200 – 500 tys. zł
d. 60 – 100 tys. zł	d. 300 – 700 tys. zł	d. 500 tys. – 1 mln zł
e. 100 – 300 tys. zł	e. 700 tys. – 2 mln zł	e. 1 – 2 mln zł
f. 300 – 600 tys. zł	f. ponad 2 mln zł	f. 2 – 5 mln zł
g. ponad 600 tys. zł		g. ponad 5 mln zł

KAFETERIA 2

- [JEŻELI I.10≠{2013,2014,2015}] zastosowanie technologii informatycznych i komunikacyjnych w firmie
- [JEŻELI I.10≠{2013,2014,2015}] rozwój sprzedaży w Internecie
- [JEŻELI I.10≠{2013,2014,2015}] dostosowanie instalacji produkcyjnych do najlepszych dostępnych technik
- przedsięwzięcia ukierunkowane na wprowadzenie na rynek nowych lub ulepszonych produktów/usług
- przedsięwzięcia ukierunkowane na ekspansję na rynki zagraniczne
- realizacja badań, zakup infrastruktury do prac badawczych
- wykorzystanie odnawialnych źródeł energii
- zakup, budowa lub modernizacja nieruchomości
- zwiększenie efektywności energetycznej (w tym: wdrożenie technologii energooszczędnych, systemów zarządzania energią, modernizacja energetyczna budynków i instalacji)
- zakup lub modernizacja maszyn, urządzeń, pojazdów
- organizacja szkoleń dla pracowników, doradztwo dla Państwa firmy
- [JEŻELI I.10={2013,2014,2015}] inne inwestycje lub przedsięwzięcia ukierunkowane na dalszą ekspansję firmy, jakie?
- [JEŻELI I.10≠{2013,2014,2015}] inne cele inwestycyjne, jakie? _____
- cele obrotowe, bieżące (zakup towaru, wynagrodzenia itp.)

KAFETERIA 3

- niska zdolność kredytowa firmy, zła sytuacja finansowa firmy
- krótki czas prowadzenia działalności gospodarczej
- niewystarczające zabezpieczenia
- błędy formalne
- branża działania przedsiębiorstwa
- zadłużenie firmy
- rezygnacja samej firmy z powodu niekorzystnych warunków
- nie podano przyczyn
- inny powód, jaki? _____
- nie wiem

Aktualizacja analizy w zakresie możliwości zastosowania zwrotnych instrumentów finansowych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020

Kwestionariusz wywiadu telefonicznego (CATI) skierowanego do beneficjentów Działania 6.2 PO KL oraz osób, którym odmówiono przyznania pożyczki w ramach programu

[ANKIETER: Problemy z realizacją badania, pytania dotyczące kwestii merytorycznych, kwestionariusza można zgłaszać telefonicznie: 692 731 184, 22 390 53 11 oraz mailowo: krzysztof.czauderna@imapp.pl]

[PROGRAMISTA: typ_respondenta=1 dla osób, którym udzielono pożyczki w ramach Działania 6.2 PO KL; typ_respondenta=2 dla osób, którym odmówiono przyznania pożyczki w ramach Działania 6.2 PO KL]

[JEŻELI typ_respondenta=1] Dzień dobry, [IMIĘ I NAZWISKO ANKIETERA]. W imieniu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego zapraszam do wzięcia udziału w badaniu telefonicznym beneficjentów projektu „Nowy Małopolski Przedsiębiorca”. Wyniki posłużą do opracowania instrumentów ukierunkowanych na wsparcie osób rozpoczynających działalność gospodarczą w ramach *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego*.

[JEŻELI typ_respondenta=2] Dzień dobry, [IMIĘ I NAZWISKO ANKIETERA]. W imieniu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego zapraszam do wzięcia udziału w badaniu telefonicznym osób, którym ostatecznie nie przyznano wsparcia w ramach projektu „Nowy Małopolski Przedsiębiorca”. Wyniki posłużą do opracowania instrumentów ukierunkowanych na wsparcie osób rozpoczynających działalność gospodarczą w ramach *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego*.

[JEŻELI ROZMAWIAMY Z ODPOWIEDNIĄ OSOBĄ - KONTYNUUJEMY,

JEŻELI NIE – NALEŻY POPROSIĆ O UMOŻLIWIENIE Z NIĄ KONTAKTU I PONOWNIE PRZECZYTAĆ **ZAZNACZENIE**.]

Czy zgadza się Pan/i na przeprowadzenie rozmowy? Badanie jest całkowicie **anonimowe**, trwa około 10 minut i jest rejestrowane.

I. Pytania filtrujące

F.1. [ANKIETER: Proszę zaznaczyć płeć.]

- a. mężczyzna
- b. kobieta

[JEŻELI typ_respondenta=1] F.2. Czy uzyskał/a Pan/i pożyczkę w ramach projektu „Nowy Małopolski Przedsiębiorca” (Działanie Sześć Dwa Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki)?

[ANKIETER: Nie czytaj kafeterii. Oczekuj odpowiedzi 'tak'.]

- a. tak
- b. nie → KONIEC WYWIADU
- c. nie wiem → KONIEC WYWIADU

[JEŻELI typ_respondenta=2] F.2. Czy ubiegał/a się Pan/i o pożyczkę w ramach projektu „Nowy Małopolski Przedsiębiorca”, (Działanie Sześć Dwa Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki)?

[ANKIETER: Nie czytaj kafeterii. Oczekuj odpowiedzi 'tak'.]

- a. tak
- b. nie → KONIEC WYWIADU
- c. nie wiem → KONIEC WYWIADU

[JEŻELI typ_respondenta=1] F.3. Kiedy uzyskał/a Pan/i pożyczkę w ramach projektu „Nowy Małopolski Przedsiębiorca”? Proszę podać miesiąc i rok.

[ANKIETER: W razie niemożności uzyskania miesiąca, zapytaj o półrocze: dla I półrocza wpisz 3, a dla drugiego wpisz 9.]

- a. ROK _____ miesiąc _____
- b. nie pamiętam

[JEŻELI typ_respondenta=2] F.4. Kiedy złożył Pan wniosek o pożyczkę w ramach projektu „Nowy Małopolski Przedsiębiorca”? Proszę podać miesiąc i rok.

[ANKIETER: W razie niemożności uzyskania miesiąca, zapytaj o półrocze: dla I półrocza wpisz 3, a dla drugiego wpisz 9.]

- a. ROK _____ miesiąc _____
- b. nie pamiętam

F.5. Jaki był Pana/i staż pracy w momencie składania wniosku o pożyczkę w ramach projektu „Nowy Małopolski Przedsiębiorca”?

- a. brak stażu pracy
- b. _____ lata pracy
- c. PRZEDZIAŁY: 0-2 lata, 3-5 lat, 6 lat lub więcej
- d. trudno powiedzieć

F.6.

[JEŻELI typ_respondenta=1] Czy pracował/a Pan/i wcześniej na stanowisku związanym z działalnością gospodarczą, którą chciał Pan/i podjąć Pan w ramach pożyczki z projektu „Nowy Małopolski Przedsiębiorca”?

[JEŻELI typ_respondenta=2] Czy pracował/a Pan/i wcześniej na stanowisku związanym z działalnością gospodarczą, którą chciał Pan/i podjąć w ramach pożyczki z projektu „Nowy Małopolski Przedsiębiorca”?

- a. tak

- b. nie
- c. trudno powiedzieć

F.7. Które z następujących zdań najlepiej obrazuje Pana/i sytuację na rynku pracy w momencie składania wniosku o pożyczkę w ramach projektu „Nowy Małopolski Przedsiębiorca”?

- a. nie miałe/a/m możliwości znalezienia jakiegokolwiek stałej pracy
- b. miałe/a/m możliwość znalezienia pracy, ale nie w swoim zawodzie albo niską płacą
- c. miałe/a/m możliwość znalezienia zatrudnienia, ale chciałe/a/m podjąć własną działalność gospodarczą
- d. inna, jaka? _____ [ANKIETER: nie czytaj]

[JEŻELI typ_respondenta=2] F.8. Czy mimo nieprzyznania pożyczki w ramach projektu „Nowy Małopolski Przedsiębiorca” rozpoczął/ęła Pan/i działalność gospodarczą?

- a. tak
- b. nie
- c. odmowa odpowiedzi

[JEŻELI typ_respondenta=1 LUB F.8=a] II. Prowadzona działalność gospodarcza

A.1. Kiedy rozpoczął/ęła Pan/i działalność gospodarczą?

[ANKIETER: Za moment rozpoczęcia działalności proszę przyjąć uzyskanie wpisu do rejestru/nadania numeru REGON.]

[ANKIETER: W razie niemożności uzyskania miesiąca, zapytaj o półrocze: dla I półrocza wpisz 3, a dla drugiego wpisz 9.]

- a. ROK _____ miesiąc _____
- b. nie pamiętam

A.2. Czy w swojej działalności gospodarczej:

[jednokrotny wybór]

- a. wszystko robi Pan/i w pojedynkę
- b. od czasu do czasu zatrudnia kogoś do pomocy (na umowę o pracę, zlecenie, dzieło lub nieformalnie)
- c. stale kogoś Pan/i zatrudnia

ile osób zatrudnia Pan na potrzeby prowadzonej działalności gospodarczej? _____ [liczba]

- d. pomaga Panu/i ktoś z rodziny

A.3. Jaki jest główny zakres działalności Pana/i firmy?

[ANKIETER: Jeśli działalność prowadzona jest w różnych obszarach, poproś o wskazanie działalności najważniejszej.]

[jedenkrotny wybór]

- a. handel
- b. transport, gospodarka magazynowa
- c. zakwaterowanie i gastronomia
- d. opieka zdrowotna i pomoc społeczna
- e. edukacja
- f. budownictwo
- g. przemysł
- h. informacja i komunikacja
- i. działalność finansowa i ubezpieczeniowa
- j. obsługa rynku nieruchomości
- k. działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
- l. administrowanie i działalność wspierająca
- m. kultura i rekreacja
- n. rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo
- o. inna, jaka? _____

A.4. Czy problem w prowadzonej przez Pana/Panią działalności gospodarczej stanowiły następujące kwestie? **Proszę wybrać spośród: zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie.**

Czy problem dla Pana/i stanowiło:	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Raczej nie	Zdecydowanie nie	Trudno powiedzieć
Brak środków własnych na rozwój firmy					
Uzyskanie finansowania zewnętrznego (np. kredytu, pożyczki)					
Brak praktycznej wiedzy nt. prowadzenia działalności					
Mała liczba klientów					
Wysoka konkurencja w branży					
Wysokie żądania płacowe pracowników					
Brak wykwalifikowanych pracowników					
Czasochłonność procedur związanych z rejestracją działalności					
Wysokość podatków, składek na ZUS					
Złożoność przepisów podatkowych					
Korupcja					
Czy wystąpiły inne problemy, niewymienione powyżej, jakie?	[tekstowe]				

A.5. Jak ocenia Pan/i perspektywy rozwojowe firmy na najbliższe 12 miesięcy?

- a. bardzo dobrze

- b. dobrze
- c. ani dobrze, ani źle
- d. źle
- e. bardzo źle

A.6. Czy Pana/i firma wprowadza innowacje w prowadzonej działalności? Tzn. czy coś znacząco wyróżnia Pana/i firmę na rynku od konkurencji, czy też oferuje Pan towary/usługi podobne do Pana/i konkurencji?

- a. firma wprowadza innowacje, jakie? _____ [owarte]
- b. firma nie wprowadza innowacji
- c. trudno powiedzieć

A.7. Czy rozważa Pan/i rozszerzenie działalności gospodarczej poza granice kraju, np. eksport towarów, usług w ciągu najbliższych 12 miesięcy?

- a. tak
- b. nie
- c. trudno powiedzieć

A.8. Czy planuje Pan/i zwiększenie zatrudnienia w ciągu najbliższych 12 miesięcy?

- a. tak
- b. nie
- c. nie wiem

[JEŻELI typ_respondenta=2] A.9. Jaką kwotę łącznie przeznaczył/a Pan/i **na rozpoczęcie działalności gospodarczej**, sumując środki własne i obce (np. pożyczone)? Proszę podać przybliżoną wartość **WSZYSTKICH** wydatków, jakie Pan/i poniósł/a na rozpoczęcie działalności firmy.

- a. _____ zł
- b. KAFETERIA 1
- c. nie wiem/trudno powiedzieć

[JEŻELI typ_respondenta=2] A.10. Z jakich źródeł skorzystał/a Pan/i, finansując rozpoczęcie działalności gospodarczej?

[wielokrotny wybór]

- a. własne oszczędności
- b. pieniądze od znajomych, rodziny
- c. kredyt/pożyczka
- d. leasing
- e. inne, jakie? _____
- f. odmowa odpowiedź

[JEŻELI A.10.c="nie"] A.11. Pomijając wniosek o pożyczkę w ramach projektu „Nowy Małopolski Przedsiębiorca”, czy ubiegał/a się Pan/i o kredyt /pożyczkę komercyjną (np. w banku) na rozpoczęcie tej działalności gospodarczej?

- a. tak
- b. nie
- c. odmowa odpowiedzi

[JEŻELI A.11="tak"] A.12. O jaką kwotę kredytu/pożyczki ubiegał/a się Pan/i na rozpoczęcie działalności gospodarczej?

[ANKIETER: Jeśli wnioskowano kilka razy, proszę podać kwotę ostatniej z tych pożyczek.]

- a. _____ zł
- b. KAFETERIA 1
- c. nie wiem/trudno powiedzieć

[JEŻELI A.11="tak"] A.13. Czy ostatecznie udzielono Panu/i ten kredyt/pożyczkę?

- a. tak
- b. nie
- c. nie wiem

[JEŻELI A.13="nie"] A.14. Z jakiego powodu odmówiono Panu/i przyznania kredytu/pożyczki?

[wielokrotny wybór]

- a. niewystarczające zabezpieczenia
- b. niskie przychody
- c. błędy formalne
- d. dotychczasowe zadłużenie
- e. wiek
- f. rezygnacja ankietowanego z powodu niekorzystnych warunków (np. wysokich kosztów)
- g. nie podano przyczyn
- h. inny powód, jaki? _____
- i. nie wiem

[JEŻELI A.10.c="tak"] A.15. Pożyczkę/kredyt, w jakiej kwocie uzyskał/a Pan/i na rozpoczęcie działalności gospodarczej?

[ANKIETER: Jeżeli ankietowany wziął kilka kredytów/pożyczek na rozpoczęcie działalności gospodarczej, należy zsumować ich wartość.]

- a. _____ zł
- b. KAFETERIA 1
- c. nie wiem

[JEŻELI A.10.c="tak"] A.16. Jakie oprocentowanie ma przyznana Panu/i pożyczka/kredyt?

- a. _____ %
- b. nie wiem

[JEŻELI A.10.c="tak"] A.17. Czy ma Pan/i bądź prawdopodobnie będzie miał/a Pan/i trudności z terminowym uregulowaniem spłaty tej pożyczki/kredytu?

- a. zdecydowanie tak
- b. raczej tak
- c. raczej nie
- d. zdecydowanie nie
- e. trudno powiedzieć

A.18 Które z następujących 4 stwierdzeń najlepiej pasuje do pozycji rynkowej Pana/i firmy?

[jedenkrotny wybór]

- a. istnieje wysokie prawdopodobieństwo zamknięcia działalności
- b. firma generuje niewielkie zyski
- c. firma dynamicznie rozwija się, zyskuje nowych klientów
- d. firma posiada silną pozycję rynkową i generuje wysokie zyski

[JEŻELI typ_respondenta=1] III. Pożyczka przyznana w ramach Działania 6.2 PO KL

B.1. W odniesieniu do pożyczki, którą Pan/i uzyskał/a w ramach projektu „Nowy Małopolski Przedsiębiorca”.

i. O jaką kwotę pożyczki ubiegał/a się Pan/i?

a. _____ zł

ii. Czy pożyczka została Panu/i udzielona w wysokości o którą się Pan/i ubiegał/a?

- a. tak
- b. nie
- c. nie wiem/procedura trwa

iii. [Jeśli b=nie] W jakiej wysokości przyznano Panu/i pożyczkę?

a. _____ zł

iv. Jakie zaferowano Panu/i oprocentowanie?

- a. ____%
- b. nie wiem

v. W jaki sposób została zabezpieczona pożyczka?

- i. weksel in blanco
- j. hipoteka
- k. przewłaszczenie lub zastaw pojazdów, maszyn itp.
- l. poręczenie instytucji finansowej lub spółki
- m. blokada środków na rachunku, obligacje
- n. inne, jakie? _____
- o. nie wiem

vi. Czy uzyskanie zabezpieczenia pożyczki stanowiło dla Pana/i problem?

- h. tak
- i. nie
- j. trudno powiedzieć

vii. [JEŻELI vi="tak"] Czy problem z uzyskaniem zabezpieczenia wpłynął na wysokość pożyczki?

- a. tak
- b. nie
- c. nie wiem

viii. Jaki ustalono okres spłaty pożyczki?

- a. liczba miesięcy _____
- b. nie wiem

ix. Czy korzystał/a Pan/i z możliwości odroczenia spłaty rat pożyczki (tj. z karencji)?	a. tak b. nie c. nie wiem
x. [jeśli ix="tak"] Na ile miesięcy odroczone spłatę rat?	a. liczba miesięcy _____ b. nie wiem
xi. Jakie maksymalne oprocentowanie pożyczki byłoby dla Pana/i wciąż akceptowalne, tj. nie zrezygnował/a/by Pan/i z ubiegania się o pożyczkę?	a. ____% b. nie wiem
xii. Czy spłata pożyczki stanowi bądź będzie dla Pan/i prawdopodobnie stanowić trudność?	a. zdecydowanie tak b. raczej tak c. raczej nie d. zdecydowanie nie e. nie wiem

B.2. Jaką kwotę łącznie przeznaczył/a Pan/i **na rozpoczęcie działalności gospodarczej**, sumując środki własne i obce (np. pożyczone)? Proszę podać przybliżoną wartość WSZYSTKICH wydatków, jakie Pan/i poniósł/a na rozpoczęcie działalności firmy.

- a. _____zł
- b. KAFETERIA 1
- c. nie wiem/trudno powiedzieć

B.3. Z jakich źródeł skorzystał/a Pan/i, finansując rozpoczęcie działalności gospodarczej?

[wielokrotny wybór]

- a. własne oszczędności
- b. pieniądze od znajomych, rodziny
- c. kredyt/pożyczka
- d. leasing
- e. inne, jakie? _____
- f. odmowa odpowiedzi

B.4. Czy kiedykolwiek przed złożeniem wniosku o pożyczkę w ramach projektu „Nowy Małopolski Przedsiębiorca” ubiegał/a się Pan/i o kredyt /pożyczkę na rozpoczęcie działalności gospodarczej?

- d. tak
- e. nie
- f. odmowa odpowiedzi

B.5. O jaką kwotę kredytu/pożyczki się ubiegał/a się Pan/i?

[ANKIETER: W razie pytania, chodzi o OSTATNI kredyt/pożyczkę.]

- d. _____ zł
- e. KAFETERIA 1
- f. nie wiem/trudno powiedzieć

B.6. Czy udzielono Panu/i ten kredyt/pożyczkę?

- d. tak
- e. nie
- f. nie wiem

B.7. Czy po uzyskaniu pożyczki w ramach projektu „Nowy Małopolski Przedsiębiorca” ubiegał/a się Pan/i o inny kredyt/pożyczkę na sfinansowanie prowadzonej działalności gospodarczej?

- a. tak
- b. nie
- c. odmowa odpowiedzi

B.8. O jaką kwotę ubiegał/a się Pan/i?

[ANKIETER: W razie pytania, chodzi o OSTATNI kredyt/pożyczkę.]

- a. _____ zł
- b. KAFETERIA 1
- c. nie wiem/trudno powiedzieć

B.9. Czy udzielono Panu/i ten kredyt/pożyczkę na sfinansowanie prowadzonej działalności gospodarczej?

- a. tak
- b. nie
- c. nie wiem

B.10. Dlaczego rozpoczynając działalność gospodarczą zdecydował/a się Pan/i na pożyczkę w ramach projektu „Nowy Małopolski Przedsiębiorca” zamiast np. kredytu bankowego? Można wybrać kilka powodów.

[wielokrotny wybór]

- a. niemożność spełnienia kryteriów banków komercyjnych
- b. niemożność znalezienia wysokich zabezpieczeń
- c. wysokie koszty kredytów w bankach komercyjnych
- d. rekomendacja znajomych/urzędu
- e. inne powody, jakie? _____

B.11. Gdyby oprocentowanie pożyczki oferowanej w ramach projektu „Nowy Małopolski Przedsiębiorca” wynosiło 8%, to:

- a. przyjął/a/by Pan/i pożyczkę w tej samej kwocie
- b. przyjął/a/by Pan/i pożyczkę w niższej kwocie
- c. zrezygnował/a/by Pan/i w ogóle z założenia działalności gospodarczej
- d. skorzystał/a/by Pan/i z innego źródła finansowania, np. kredytu bankowego

e. inne, jakie? _____

B.12. Czy rozpoczął/ęła/by Pan/i działalność gospodarczą bez pożyczki z projektu „Nowy Małopolski Przedsiębiorca”?

- a. tak
- b. nie
- c. nie wiem

B.13. [17=a] Z jakich skorzystał/a/by wówczas Pan/i źródeł finansowania?

[wielokrotny wybór]

- a. środki własne
- b. środki od rodziny, znajomych
- c. kredyt/pożyczka
- d. pieniądze z innego źródła, jakiego? _____

B.14 Czy uczestniczył/a Pan/i w szkoleniach, kursach oferowanych w ramach projektu „Nowy Małopolski Przedsiębiorca”?

- a. w większości
- b. w niektórych
- c. nie
- d. odmowa odpowiedzi

[JEŻELI B.14={a,b}] B.15. Czy szkolenia te spełniły Pana/i oczekiwania i przyniosły umiejętności, które przydały się w prowadzonej działalności gospodarczej?

- a. zdecydowanie tak
- b. raczej tak
- c. raczej nie
- d. zdecydowanie nie
- e. trudno powiedzieć

[JEŻELI B.15={b,c,d}] B.16 Na co powinien być położony większy nacisk w trakcie takich szkoleń? Czy ma Pan/i jakieś propozycje zmian?

_____ [otwarte]

B.17. Czy przy aktualnym dochodzie Pana/i gospodarstwo domowe wiąże koniec z końcem:

- a. z wielką trudnością
- b. z trudnością
- c. raczej łatwo
- d. łatwo
- e. odmowa odpowiedzi

[JEŻELI typ_respondenta=2] IV. Pożyczka nieprzyznana w ramach Działania 6.2 PO KL

C.1. W odniesieniu do pożyczki, o którą ubiegał/a się Pan/i w ramach projektu „Nowy Małopolski Przedsiębiorca”.

i. O jaką kwotę pożyczki ubiegał/a się Pan/i?	a. _____ zł
ii. Jakie zaoferowano Panu/i oprocentowanie?	a. ____%
b. nie wiem
iii. W jaki sposób została zabezpieczona pożyczka?	a. weksel in blanco
b. hipoteka
c. przewłaszczenie lub zastaw pojazdów, maszyn itp.
d. poręczenie instytucji finansowej lub spółki
e. blokada środków na rachunku, obligacje
f. inne, jakie? _____
g. nie wiem
iv. Czy uzyskanie zabezpieczenia pożyczki stanowiło dla Pana/i problem?	a. tak
b. nie
c. trudno powiedzieć

C.2. Z jakiego powodu odmówiono Panu/i przyznania pożyczki w ramach projektu „Nowy Małopolski Przedsiębiorca”? Można wybrać kilka powodów.

[wielokrotny wybór]

- a. nieduże przygotowanie do prowadzenia działalności
- b. nisko oceniony pomysł biznesowy
- c. niewystarczające zabezpieczenia pożyczki
- d. niewystarczający wkład własny
- e. niespełnienie kryteriów formalnych
- f. inny powód, jaki? _____
- g. nie wiem

C.3. Czy wykonuje Pan/i obecnie pracę zawodową?

[ANKIETER: przeczytaj kafeterię.]

[wielokrotny wybór]

- a. własna działalność gospodarcza
- b. zatrudnienie na umowę o pracę
- c. inna forma zatrudnienia
- d. bezrobotny szukający pracy

e. bez pracy

[JEŻELI C.3={b,c}] C.4. Jaki jest główny zakres firmy, w której jest Pan/i zatrudniony/a?

[ANKIETER: Jeśli działalność prowadzona jest w różnych obszarach, poproś o wskazanie działalności najważniejszej.]

- a. handel
- b. transport, gospodarka magazynowa
- c. zakwaterowanie i gastronomia
- d. opieka zdrowotna i pomoc społeczna
- e. edukacja
- f. budownictwo
- g. przemysł
- h. informacja i komunikacja
- i. działalność finansowa i ubezpieczeniowa
- j. obsługa rynku nieruchomości
- k. działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
- l. administrowanie i działalność wspierająca
- m. kultura i rekreacja
- n. rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo
- o. inna, jaka? _____

C.5. Czy przy aktualnym dochodzie Pana/i gospodarstwo domowe wiąże koniec z końcem:

- a. z wielką trudnością
- b. z trudnością
- c. raczej łatwo
- d. łatwo
- e. odmowa odpowiedzi

V. Metryczka [Jeśli próba będzie wystarczająca na podstawie danych o dochodzie można obliczyć efektywność wsparcia, używając estymacji przez dopasowanie, tj. matchingu.]

M.1. Ostatnie kilka pytań to pytania metryczkowe. Proszę podać rok urodzenia

_____ rok

M.2. Jak mógłby Pan określić swoją znajomość komputera (np. Internetu czy programów, jak Excel, Word)?

- a. brak znajomości
- b. podstawowa znajomość
- c. znajomość części funkcji
- d. zaawansowana znajomość

M.3. Jakie jest Pana/i wykształcenie (najwyższy ukończony poziom edukacji)?

- a. szkoła podstawowa
- b. gimnazjum
- c. zasadnicza szkoła zawodowa
- d. liceum
- e. technikum
- f. szkoła policealna
- g. szkoła wyższa
- h. studia podyplomowe
- i. doktorat
- j. inne

M.4. [36≠a,b,d] W jakiej dziedzinie zdobył/a Pan/Pani najwyższy poziom wykształcenia?

- a. języki obce
- b. nauki humanistyczne, sztuka
- c. nauki ekonomiczne
- d. prawo
- e. nauki o środowisku przyrodniczym
- f. informatyka lub matematyka
- g. inżynieria, procesy produkcyjne, budownictwo
- h. nauki ścisłe
- i. rolnictwo
- j. nauki o zdrowiu, medycyna
- k. inne, jakie? _____

M.5. Czy w tej chwili jest Pan/i uczniem lub studentem, także studiów podyplomowych lub doktoranckich?

- a. tak
- b. nie

M.6. Jaka jest wielkość miejscowości, w której Pan/i mieszka?

- a. wieś
- b. miasto do 20 tys. mieszkańców
- c. miasto do 200 tys. mieszkańców (w razie wątpliwości: Tarnów, Nowy Sącz, Oświęcim, Chrzanów, Olkusz, Nowy Targ, Bochnia, Gorlice, Zakopana, Skawina, Wieliczka, Andrychów, Trzebinia)
- d. większe miasto (Kraków)

M.7. Czy zna Pan/i język angielski (w mowie i piśmie)?

- a. brak znajomości
- b. poziom podstawowy
- c. poziom średniozaawansowany
- d. poziom zaawansowany

M.8. Proszę o podanie rzędu wielkości Pana/i osobistych miesięcznych dochodów na rękę (netto)?

Przypominam, że badanie jest anonimowe, a dysponentem analizy statystycznej będzie Urząd Marszałkowski.

i. Przedziały:

- a. brak dochodu
- b. do 500 zł
- c. 500-1 000 zł
- d. 1 000-2 000 zł
- e. 2 000-2 500 zł
- f. 3 000-4 000 zł
- g. 4 000-5 000 zł
- h. 5 000-7 000 zł
- i. 7 000-10 000 zł
- j. ponad 10 000 zł

ii. Dokładna kwota: _____ [zł]

iii. Odmowa odpowiedzi [ANKIETER: poproś o wskazanie nawet orientacyjnej wartości]

Zakończenie wywiadu

To było już ostatnie pytanie. Serdecznie dziękuję za udział w badaniu prowadzonym na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego.

Do widzenia!

KAFETERIA 1

- a. do 8 tys. zł
- b. 8 – 15 tys. zł
- c. 15 – 25 tys. zł
- d. 25 – 50 tys. zł
- e. 50 – 100 tys. zł
- f. 100 – 250 tys. zł
- g. 250 – 400 tys. zł
- h. powyżej 400 tys. zł

Aktualizacja analizy w zakresie możliwości zastosowania zwrotnych instrumentów finansowych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020

**Kwestionariusz ankiety internetowej (CAWI)
skierowanej do jednostek samorządu terytorialnego**

[logo]

Szanowni Państwo! W imieniu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego zapraszamy do wzięcia udziału w badaniu planów inwestycyjnych gmin i powiatów. Otrzymane wyniki posłużą do określenia instrumentów finansowych skierowanych do jednostek samorządu terytorialnego w ramach *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020*. Prosimy o wypełnienie ankiety przez osobę znającą plany inwestycyjne gminy/powiatu.

Wypełnienie ankiety nie zajmie więcej niż 20 min. W razie pytań proszę o kontakt z realizatorem badania dla Urzędu Marszałkowskiego: IMAPP, tel. 692 73 11 84, 22 390 53 11, adres e-mail: cawi@imapp.pl

[PROGRAMISTA: W stopce na każdej podstronie widoczna następująca informacja: „Badanie przeprowadzane dla Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego w ramach projektu «Aktualizacja analizy w zakresie możliwości zastosowania zwrotnych instrumentów finansowych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020». Realizacja badania: IMAPP (tel. 692 73 11 84, 22 390 53 11, cawi@imapp.pl).”]

I. Plany inwestycyjne

Czy w okresie najbliższych 3 lat planują Państwo realizację następujących inwestycji (we własnym zakresie lub za pośrednictwem podmiotów/spółek zależnych)?

Przy składaniu deklaracji proszę uwzględnić fakt, iż będzie istniała możliwość pozyskania pożyczki na poniższe cele inwestycyjne przez jednostki samorządu terytorialnego w ramach *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego*.

	Zakres tematyczny planów inwestycyjnych	tak	nie	nie wiem
P.1	<p>Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii (kliknij, aby zobaczyć definicję)</p> <p>[DEFINICJA: Np. wykorzystanie energii promieniowania słonecznego, wiatru, wody, geotermii, biomasy, biogazu. Budowa lub modernizacja sieci przesyłowych energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych. Budowa lub rozbudowa instalacji do produkcji biokomponentów i biopaliw.]</p> <p>[NAZWA.PEŁNA="wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym np. budowy lub rozbudowy instalacji służących do wykorzystania energii promieniowania słonecznego, wiatru, wody, geotermii, biomasy, biogazu, biopaliw, jak również budowy lub modernizacji sieci przesyłowych energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych"]</p> <p>[NAZWA.KRÓTKA="wykorzystania odnawialnych źródeł energii"]</p>			
P.2	<p>Zwiększenie efektywności energetycznej budynków sektora publicznego (kliknij, aby zobaczyć definicję)</p> <p>[DEFINICJA: Np. ocieplenie obiektu, wymiana okien, drzwi zewnętrznych oraz oświetlenia na energooszczędne, przebudowa systemów grzewczych (wraz z wymianą i przyłączeniem źródła ciepła), systemów wentylacji i klimatyzacji, zastosowanie automatyki pogodowej i systemów zarządzania budynkiem, budowa lub modernizacja wewnętrznych instalacji odbiorczych oraz likwidacja dotychczasowych źródeł ciepła, podłączenie do sieci ciepłowniczych, instalacja mikrogeneracji lub mikrotrigeneracji, wysokosprawnej kogeneracji na potrzeby własne, wykorzystanie technologii odnawialnych źródeł energii w budynkach, instalacja systemów chłodzących.]</p> <p>[NAZWA.PEŁNA="zwiększenia efektywności energetycznej budynków sektora publicznego, np. poprzez ocieplenie obiektu, wymianę okien, drzwi zewnętrznych oraz oświetlenia na energooszczędne, przebudowę systemów grzewczych (wraz z wymianą i przyłączeniem źródła ciepła), systemów wentylacji i klimatyzacji, zastosowanie automatyki pogodowej i systemów zarządzania budynkiem, budowę lub modernizację wewnętrznych instalacji odbiorczych oraz likwidację dotychczasowych źródeł ciepła, podłączenie do sieci ciepłowniczych, instalację mikrogeneracji lub mikrotrigeneracji, wysokosprawnej kogeneracji na potrzeby własne, wykorzystanie technologii odnawialnych źródeł energii w budynkach, instalację systemów chłodzących"]</p> <p>[NAZWA.KRÓTKA="zwiększenia efektywności energetycznej budynków sektora publicznego"]</p>			
P.3	<p>Budowa, rozbudowa lub modernizacja źródeł ciepła ukierunkowana na oszczędność energii, zmniejszenie emisji zanieczyszczeń powietrza (w tym</p>			

	<p>redukcja emisji CO₂). Rozwój sieci ciepłowniczych.</p> <p>[NAZWA.PEŁNA="budowy, rozbudowy lub modernizacji źródeł ciepła ukierunkowanej na oszczędność energii, zmniejszenie emisji zanieczyszczeń powietrza (w tym redukcję emisji CO₂), rozwój sieci ciepłowniczych."]</p> <p>[NAZWA.KRÓTKA="budowy, rozbudowy lub modernizacji źródeł ciepła, rozwoju sieci ciepłowniczych"]</p>			
P.4	<p>Rewitalizacja fizyczna, społeczna i gospodarcza obszarów miejskich i wiejskich, w tym: przestrzeni publicznej, obiektów użyteczności publicznej, części wspólnych zabudowy mieszkaniowej oraz realizację na rewitalizowanych obszarach inwestycji drogowych, otwieranie lokalnej infrastruktury społecznej (w tym obiektów aktywizacji społecznej i zawodowej).</p> <p>[NAZWA.PEŁNA="rewitalizacji fizycznej, społecznej gospodarczej, w tym: przestrzeni publicznej, obiektów użyteczności publicznej, części wspólnych zabudowy mieszkaniowej oraz realizację na rewitalizowanych obszarach inwestycji drogowych, otwieranie lokalnej infrastruktury społecznej (w tym obiektów aktywizacji społecznej i zawodowej)"]</p> <p>[NAZWA.KRÓTKA=" rewitalizacji fizycznej, społecznej gospodarczej"]</p>			
P.5	<p>Wykorzystanie i rozwój walorów miejscowości uzdrowiskowych, w szczególności poprzez inwestycje w ogólnodostępne obiekty i infrastrukturę uzdrowiskową, budowę i rozbudowę infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej, w tych miejscowościach, także przygotowanie tamtejszych terenów inwestycyjnych pod zagospodarowanie.</p> <p>[NAZWA.PEŁNA="wykorzystania i rozwoju walorów miejscowości uzdrowiskowych, w szczególności poprzez inwestycje w ogólnodostępne obiekty i infrastrukturę uzdrowiskową, budowę i rozbudowę infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej, w tych miejscowościach, także przygotowanie tamtejszych terenów inwestycyjnych pod zagospodarowanie."]</p> <p>[NAZWA.KRÓTKA=" wykorzystania i rozwoju walorów miejscowości uzdrowiskowych"]</p>			
P.6	<p>Wykorzystanie i rozwój lokalnych zasobów przyrodniczych lub krajobrazowych, w szczególności poprzez budowę i rozbudowę infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej (np. zagospodarowywanie turystyczne otoczenia zbiorników i cieków wodnych), także przygotowanie tamtejszych terenów inwestycyjnych pod zagospodarowanie.</p> <p>[NAZWA.PEŁNA=" wykorzystania i rozwoju lokalnych zasobów przyrodniczych lub krajobrazowych, w szczególności poprzez budowę i rozbudowę infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej (np. zagospodarowywanie turystyczne otoczenia zbiorników i cieków wodnych), także przygotowania tamtejszych terenów inwestycyjnych pod zagospodarowanie."]</p> <p>[NAZWA.KRÓTKA="wykorzystania i rozwoju lokalnych zasobów przyrodniczych lub krajobrazowych"]</p>			
P.7	<p>Budowa punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych jako uzupełnienie zbiórki selektywnej „u źródła”, w których zbierane będą odpady wielkogabarytowe, odpady niebezpieczne pochodzące ze strumienia odpadów komunalnych, odpady budowlane, zużyty sprzęt</p>			

	<p>elektryczny i elektroniczny itp.</p> <p>[NAZWA.PEŁNA="budowy punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych jako uzupełnienie zbiórki selektywnej „u źródła”, w których zbierane będą odpady wielkogabarytowe, odpady niebezpieczne pochodzące ze strumienia odpadów komunalnych, odpady budowlane, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny itp.”]</p> <p>[NAZWA.KRÓTKA="budowy punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych"]</p>			
P.8	<p>Budowa instalacji do odzysku i recyklingu odpadów komunalnych</p> <p>[NAZWA.PEŁNA=NAZWA.KRÓTKA="budowa instalacji do odzysku i recyklingu odpadów komunalnych"]</p>			
P.9	<p>Przedsięwzięcia związane z usuwaniem azbestu</p> <p>[NAZWA.PEŁNA=NAZWA.KRÓTKA=" przedsięwzięć związanych z usuwaniem azbestu"]</p>			

II. Charakterystyki planów inwestycyjnych

[PROGRAMISTA: DLA KAŻDEGO P.<1, 9>="tak"]

Kolejne kilka pytań będzie dotyczyć Państwa **planów inwestycyjnych na najbliższe 3 lata** w zakresie [NAZWA.PEŁNA P.<1, 9>]] (do realizacji we własnym zakresie lub za pośrednictwem podmiotów/spółek zależnych).

Deklaracje nie są zobowiązujące, mają jednak na celu diagnozę potrzeb inwestycyjnych jednostek samorządu terytorialnego województwa małopolskiego.

C.1 Jaki jest łączny koszt zamierzonych inwestycji z ww. zakresu na najbliższe 3 lata?	a. _____ zł b. KAFETERIA 1 c. nie wiem
C.2. Czy planowane przez Państwa inwestycje w tym zakresie przyniosą przychody i oszczędności, które w ciągu kolejnych 15 lat z wysokim prawdopodobieństwem przewyższą koszty realizacji samych inwestycji?	a. tak b. nie c. nie wiem
C.3. Czy byliby Państwo skłonni uzyskać pożyczkę w ramach <i>Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego</i> na sfinansowanie planowanych inwestycji w zakresie [NAZWA.KRÓTKA.P.<1,8>]?	a. tak b. nie c. nie wiem
[JEŻELI C.3 ="tak"] C.4. Jakiej wysokości pożyczkę w ramach <i>Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego</i> byliby Państwo chętni pozyskać na realizację inwestycji w zakresie [NAZWA.KRÓTKA.P.<1,9>]?	a. _____ zł b. KAFETERIA 2 c. nie wiem
[JEŻELI C.3 ="nie"] C.5. Czy zamierzają Państwo wykorzystać finansowanie zewnętrzne (pożyczki, kredyty) na realizację zamierzonych inwestycji w zakresie [NAZWA.KRÓTKA.P.<1,9>]?	a. tak b. nie c. nie wiem
[JEŻELI C.5 ="tak"] C.6. Jakiej wysokości pożyczkę/kredyt chcą Państwo pozyskać na realizację inwestycji w zakresie [NAZWA.KRÓTKA.P.<1,9>]?	a. _____ zł b. KAFETERIA 2 c. nie wiem
[JEŻELI C.5 ="tak" LUB C.3 ="tak"] C.7. Proszę krótko opisać, czego dotyczą te plany inwestycyjne.	[otwarte]

III. Potrzeby inwestycyjne osób fizycznych zamieszkałych w gminie [BLOK TYLKO DLA GMIN]

Czy Państwa gmina będzie w ciągu najbliższych 3 lat zainteresowana uzyskaniem dofinansowania z Urzędu Marszałkowskiego na **niskooprocentowane pożyczki dla osób fizycznych** zamieszkałych w domach jednorodzinnych w gminie na podane niżej przedsięwzięcia? Przedmiot pożyczek podano w tabeli poniżej.

	Przedmiot pożyczki	tak	nie	nie wiem
D.1	<p>Zwiększenie efektywności energetycznej wielorodzinnych budynków mieszkaniowych (kliknij, aby zobaczyć definicję)</p> <p>[DEFINICJA: Np. ocieplenie obiektu, wymiana okien, drzwi zewnętrznych oraz oświetlenia na energooszczędne, przebudowa systemów grzewczych (wraz z wymianą i przyłączeniem źródła ciepła), systemów wentylacji i klimatyzacji, zastosowanie automatyki pogodowej i systemów zarządzania budynkiem, budowa lub modernizacja wewnętrznych instalacji odbiorczych oraz likwidacja dotychczasowych źródeł ciepła, podłączenie do sieci ciepłowniczych, instalacja mikrogeneracji lub mikrotrigeneracji, wysokosprawnej kogeneracji na potrzeby własne, wykorzystanie technologii odnawialnych źródeł energii w budynkach, instalacja systemów chłodzących.]</p> <p>[NAZWA.PEŁNA="zwiększenia efektywności energetycznej budynków mieszkaniowych, np. poprzez ocieplenie obiektu, wymianę okien, drzwi zewnętrznych oraz oświetlenia na energooszczędne, przebudowę systemów grzewczych (wraz z wymianą i przyłączeniem źródła ciepła), systemów wentylacji i klimatyzacji, zastosowanie automatyki pogodowej i systemów zarządzania budynkiem, budowę lub modernizację wewnętrznych instalacji odbiorczych oraz likwidację dotychczasowych źródeł ciepła, podłączenie do sieci ciepłowniczych, instalację mikrogeneracji lub mikrotrigeneracji, wysokosprawnej kogeneracji na potrzeby własne, wykorzystanie technologii odnawialnych źródeł energii w budynkach, instalację systemów chłodzących"]</p>			
D.2	<p>Budowa, rozbudowa lub modernizacja źródeł ciepła ukierunkowana na oszczędność energii, zmniejszenie emisji zanieczyszczeń powietrza (w tym redukcja emisji CO₂). Rozwój sieci ciepłowniczych.</p> <p>[NAZWA.PEŁNA="budowy, rozbudowy lub modernizacji źródeł ciepła ukierunkowanej na oszczędność energii, zmniejszenie emisji zanieczyszczeń powietrza (w tym redukcję emisji CO₂), rozwój sieci ciepłowniczych."]</p>			
D.3	<p>Zmiana systemów ogrzewania na bardziej ekologiczne, wymiana urządzeń o niskiej sprawności m.in. w celu obniżenia emisji zanieczyszczeń.</p> <p>[NAZWA.PEŁNA="zmiany systemów ogrzewania na bardziej ekologiczne, wymiany urządzeń o niskiej sprawności"]</p>			

DLA KAŻDEGO D.<1,3>. D.4. Ile gospodarstw domowych (domy jednorodzinne) z Państwa gminy może być zainteresowanych niskooprocentowanymi pożyczkami na inwestycje w zakresie [D.<1,3>.NAZWA.PEŁNA] w okresie najbliższych 3 lat?

- _____ [liczba]
- do 20
- 21-50

- d. 51-200
- e. 201-500
- f. 501-1000
- g. 1000-3000
- h. ponad 3000
- i. nie wiem

IV. *Możliwe inwestycje przedsiębiorstw sektora prywatnego w gminie [BLOK TYLKO DLA GMIN]*

Czy w Państwa gminie są obszary, co do których plany inwestycji rewitalizacyjnych, wykorzystania i rozwoju walorów uzdrowiskowych, przyrodniczych lub krajobrazowych mogłyby mieć z wysokim prawdopodobieństwem przedsiębiorstwa prywatne ('z' bądź 'spoza' gminy), jeśli otrzymałyby preferencyjną pożyczkę w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego? Proszę uwzględnić okres 3 najbliższych lat.

	Przedmiot hipotetycznych planów inwestycyjnych podmiotów prywatnych	tak	nie	nie wiem
E.1.	<p>Rewitalizacja fizyczna, społeczna i gospodarcza obszarów miejskich i wiejskich, w tym: przestrzeni publicznej, obiektów użyteczności publicznej, części wspólnych zabudowy mieszkaniowej oraz realizację na rewitalizowanych obszarach inwestycji drogowych, otwieranie lokalnej infrastruktury społecznej (w tym obiektów aktywizacji społecznej i zawodowej).</p> <p>[NAZWA.PEŁNA="rewitalizacji fizycznej, społecznej gospodarczej, w tym: przestrzeni publicznej, obiektów użyteczności publicznej, części wspólnych zabudowy mieszkaniowej oraz realizację na rewitalizowanych obszarach inwestycji drogowych, otwieranie lokalnej infrastruktury społecznej (w tym obiektów aktywizacji społecznej i zawodowej)"]</p> <p>[NAZWA.KRÓTKA=" rewitalizacji fizycznej, społecznej gospodarczej"]</p>			
E.2.	<p>Wykorzystanie i rozwój walorów miejscowości uzdrowiskowych, w szczególności poprzez inwestycje w ogólnodostępne obiekty i infrastrukturę uzdrowiskową, budowę i rozbudowę infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej, w tych miejscowościach, także przygotowanie tamtejszych terenów inwestycyjnych pod zagospodarowanie.</p> <p>[NAZWA.PEŁNA="wykorzystania i rozwoju walorów miejscowości uzdrowiskowych, w szczególności poprzez inwestycje w ogólnodostępne obiekty i infrastrukturę uzdrowiskową, budowę i rozbudowę infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej, w tych miejscowościach, także przygotowanie tamtejszych terenów inwestycyjnych pod zagospodarowanie."]</p> <p>[NAZWA.KRÓTKA=" wykorzystania i rozwoju walorów miejscowości uzdrowiskowych"]</p>			
E.3.	<p>Wykorzystanie i rozwój lokalnych zasobów przyrodniczych lub krajobrazowych, w szczególności poprzez budowę i rozbudowę infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej (np. zagospodarowywanie turystyczne otoczenia zbiorników i cieków wodnych), także przygotowanie tamtejszych terenów inwestycyjnych pod zagospodarowanie.</p> <p>[NAZWA.PEŁNA=" wykorzystania i rozwoju lokalnych zasobów przyrodniczych lub krajobrazowych, w szczególności poprzez budowę i rozbudowę infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej (np. zagospodarowywanie turystyczne otoczenia zbiorników i cieków wodnych), także przygotowania tamtejszych terenów</p>			

inwestycyjnych pod zagospodarowanie.”] [NAZWA.KRÓTKA=”wykorzystania i rozwoju lokalnych zasobów przyrodniczych lub krajobrazowych”]				
---	--	--	--	--

DLA KAŻDEGO E.<1,3>. E.4. Proszę krótko opisać, czego miałyby dotyczyć te potencjalne inwestycje ze strony prywatnego inwestora.

[otwarte]

DLA KAŻDEGO E.<1,3>. E.5. Proszę ocenić łączną orientacyjną wielkość wydatków, jakie byłyby konieczne do poniesienia przez inwestora prywatnego w zakresie [E.<1,3>.NAZWA.PEŁNA].

- a. KAFETERIA 1
- b. nie wiem

Zakończenie

To było już ostatnie pytanie. Serdecznie dziękujemy za udział w badaniu prowadzonym na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego.

KAFETERIA 1.

do 300 tys. zł
300 tys. – 600 tys. zł
600 tys. – 900 tys. zł
900 tys. – 1,5 mln zł
1,5 – 2,0 mln zł
2,0 – 3,0 mln zł
3,0 – 5,0 mln zł
5,0 – 7,0 mln zł
7,0 – 10,0 mln zł
10,0 – 15,0 mln zł
15,0 – 20,0 mln zł
20,0 – 30,0 mln zł
30,0 – 60,0 mln zł
ponad 60,0 mln zł

KAFETERIA 2.

do 200 tys. zł
200 tys. – 500 tys. zł
500 tys. – 750 tys. zł
750 tys. – 1,0 mln zł
1,0 – 1,5 mln zł
1,5 – 2,0 mln zł
2,0 – 4,0 mln zł
4,0 – 6,0 mln zł
6,0 – 9,0 mln zł
9,0 – 15,0 mln zł
15,0 – 20,0 mln zł
20,0 – 40,0 mln zł
ponad 40,0 mln zł

Aktualizacja analizy w zakresie możliwości zastosowania zwrotnych instrumentów finansowych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020

Kwestionariusz wywiadu telefonicznego (CATI) skierowanego do spółdzielni, wspólnot mieszkaniowych lub ich administratorów

[ANKIETER: Problemy z realizacją badania, pytania dotyczące kwestii merytorycznych, kwestionariusza można zgłaszać telefonicznie: 692 731 184, 22 390 53 11 oraz mailowo: krzysztof.czauderna@imapp.pl]

Dzień dobry, [IMIĘ I NAZWISKO ANKIETERA]. W imieniu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego zapraszam do wzięcia udziału w badaniu telefonicznym potrzeb spółdzielni mieszkaniowych w zakresie termomodernizacji, efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii. Wyniki posłużą do opracowania instrumentów wsparcia dla spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych w ramach *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego*.

Czy mógł/a/bym rozmawiać z członkiem zarządu, zarządcą/administratorem lub inną osobą mającą wpływ na decyzje inwestycyjne w zakresie termomodernizacji i efektywności energetycznej?

[JEŻELI ROZMAWIAMY Z ODPOWIEDNIĄ OSOBĄ - KONTYNUUJEMY,
JEŻELI NIE – NALEŻY POPROSIĆ O UMOŻLIWIENIE Z NIĄ KONTAKTU I PONOWNIE PRZECZYTAĆ ZAZNACZENIE.]

Czy zgadza się Pan/i na przeprowadzenie rozmowy? Badanie jest anonimowe, trwa około 8 minut i jest rejestrowane.

BLOK I: Podstawowe charakterystyki

F.1. Czy reprezentuje Pan/i:

- spółdzielnię mieszkaniową [PROGRAMISTA: NAZWA F.1.a="spółdzielnia mieszkaniowa"]
- wspólnotę mieszkaniową [PROGRAMISTA: NAZWA F.1.b="wspólnota mieszkaniowa"]
- czy też jest Pan/i administratorem/zarządcą wielu spółdzielni/wspólnot mieszkaniowych?
- inny przypadek (w tym jeśli jest to TBS albo podmiot BEZ lokali mieszkaniowych, np. same użytkowe) --> **KONIEC WYWIADU**

{[JEŻELI F.1.=c]} Odpowiedzi w badaniu zbieramy dla poszczególnych wspólnot, spółdzielni mieszkaniowych – zatem proszę, by spośród wszystkich wspólnot, spółdzielni, którymi Pan/i zarządza, wybrał/a Pan/i **dowolny** podmiot i w dalszym badaniu udzielał/a odpowiedzi **wyłącznie odnośnie do niego**.

Czy podmiot ten to:

spółdzielnia mieszkaniowa [PROGRAMISTA: NAZWA F.1.a="spółdzielnia mieszkaniowa"]
wspólnota mieszkaniowa [PROGRAMISTA: NAZWA F.1.b="wspólnota mieszkaniowa"]

F.2. Czy [NAZWA F.1{a, b}, tj. spółdzielnia, wspólnota] znajduje się w województwie małopolskim?

- tak
- nie --> **KONIEC WYWIADU**

F.3. Gdzie mieści się Pana/i [NAZWA F.1{a, b}]?

proszę podać nazwę miejscowości _____

F.4. Ile lokali mieszkalnych liczy Pana/i [NAZWA F.1{a, b}]:

- _____ [liczba]
- nie wiem/brak odpowiedzi --> **KONIEC WYWIADU**

F.5. Proszę podać orientacyjnie średni wiek budynków mieszkalnych wchodzących w skład Pana/i [NAZWA F.1{a, b} — dopełniacz, tj. wspólnoty, spółdzielni]:

- a. _____ lat [liczba]
 b. **nie wiem**

F.6. W jakiej technologii przeważająco wykonane są budynki mieszkalne? Proszę wskazać jedną-dwie spośród następujących kategorii.

[wielokrotny wybór]

- a. cegła
 b. wielka płyta
 c. rama H
 d. żelbet
 e. beton
 f. inne, jakie _____?

BLOK II: Zrealizowane inwestycje

A.1. Czy w ciągu ostatnich 3 lat Pana/i [NAZWA F.1{a, b}] realizowała następujące przedsięwzięcia:

	tak	nie	nie wiem
a. inwestycje termomodernizacyjne (np.: ocieplenie obiektu, wymiana okien, drzwi zewnętrznych, oświetlenia na energooszczędne, przebudowa systemów grzewczych, systemów wentylacji i klimatyzacji, zastosowanie automatyki pogodowej i systemów zarządzania budynkiem, instalacja systemów chłodzących)			
b. inwestycje w wykorzystanie odnawialnych źródeł energii (w tym: energii wiatru, słońca, geotermii, biomasy, biogazu, mikrogeneracja)			
c. inwestycje w wymianę źródeł ciepła (w tym: kotłów, pieców) w celu oszczędności energii, zmniejszenia emisji zanieczyszczeń			
d. budowa, rozbudowa lub modernizacja sieci ciepłowniczych			

[JEŻELI A.1.a="tak"] A.2. Jakiego typu inwestycje **termomodernizacyjne** realizowali Państwo w okresie ostatnich 3 lat? Czy było to:

	tak	nie
a. ocieplenie obiektu		
b. wymiana okien, drzwi zewnętrznych, oświetlenia na energooszczędne		
c. przebudowa systemów grzewczych, systemów wentylacji i klimatyzacji		

d. zastosowanie automatyki pogodowej i systemów zarządzania budynkiem		
e. instalacja systemów chłodzących		
f. inne inwestycje termomodernizacyjne, jakie?	[tekstowe]	

[JEŻELI A.1.a="tak"] A.3. Jakiej wysokości kwotę przeznaczyła Pana/i [NAZWA F.1{a, b}] na inwestycje termomodernizacyjne w ciągu ostatnich 3 lat?

a. KWOTA (przybliżona): _____ [liczba]

b. **KAFETERIA 1**

c. nie wiem

[JEŻELI A.1.a="tak"] A.4. Czy wykorzystali Państwo środki z pożyczki/kredytu na sfinansowanie inwestycji termomodernizacyjnych w okresie ostatnich 3 lat?

- a. tak
- b. nie
- c. nie wiem

[JEŻELI A.4="tak"] A.5.A. Jaki procent wydatków na inwestycje termomodernizacyjne w ciągu ostatnich 3 lat sfinansowali Państwo ze środków pożyczki/kredytu?

[ANKIETER: W razie potrzeby, ankietowany może podać też kwotę w złotych.]

- a. _____ %
- b. _____ zł
- c. PRZEDZIAŁY PROCENTOWE: i. do 20%, ii. 20-40%, iii. 40-60%, iv. 60-80%, v. ponad 80%
- d. NIE WIEM

[JEŻELI A.4="nie"] A.5.B. Dlaczego nie skorzystali Państwo z pożyczki/kredytu na sfinansowanie inwestycji termomodernizacyjnych?

[ANKIETER: przeczytaj całą kafeterię.]

[wielokrotny wybór]

- a. środki własne były wystarczające
- b. skorzystano z dotacji
- c. banki nie były skłonne przyznać pożyczki/kredytu
- d. koszty kredytu/pożyczki byłyby za wysokie
- e. brak było zabezpieczeń dla pożyczki/kredytu
- f. niechęć mieszkańców
- g. niskie przychody [NAZWA F.1{a, b} — dopełniacz]
- h. zadłużenie [NAZWA F.1{a, b} — dopełniacz]
- i. inne powody (jakie?) _____

[JEŻELI A.1.b="tak"] A.6. Jakiego typu inwestycje w dziedzinie odnawialnych źródeł energii realizowali Państwo w okresie ostatnich 3 lat?

	tak	nie
wykorzystanie energii słonecznej		

wykorzystanie energii biomasy lub biogazu		
wykorzystanie energii geotermalnej, instalacja pomp ciepła		
inne, jakie?	[tekstowe]	

[JEŻELI II.1.b="tak"] A.7. Jakiej wysokości kwotę przeznaczyła Pana/i [NAZWA F.1{a, b}] na inwestycje w odnawialne źródła energii w ciągu ostatnich 3 lat?

a. KWOTA (przybliżona): _____

b. **KAFETERIA 1**

c. nie wiem

[JEŻELI A.1.b="tak"] A.8. Czy wykorzystali Państwo środki z pożyczki/kredytu na sfinansowanie inwestycji w odnawialne źródła energii w okresie ostatnich 3 lat?

- a. tak
- b. nie
- c. nie wiem

[JEŻELI A.8="tak"] A.9.A. Jaki procent wydatków na inwestycje w odnawialne źródła energii w ciągu ostatnich 3 lat sfinansowali Państwo ze środków pożyczki/kredytu?

[ANKIETER: W razie potrzeby, ankietowany może podać też kwotę w złotych.]

- a. _____ %
- b. _____ zł
- c. PRZEDZIAŁY PROCENTOWE: i. do 20%, ii. 20-40%, iii. 40-60%, iv. 60-80%, v. ponad 80%
- d. NIE WIEM

[JEŻELI A.8="nie"] A.9.B. Dlaczego nie skorzystali Państwo z pożyczki/kredytu na sfinansowanie inwestycji w odnawialne źródła energii?

[ANKIETER: przeczytaj całą kafeletę.]

[wielokrotny wybór]

- a. środki własne były wystarczające
- b. skorzystano z dotacji
- c. banki nie były skłonne przyznać pożyczki/kredytu
- d. koszty kredytu/pożyczki byłyby za wysokie
- e. brak było zabezpieczeń dla pożyczki/kredytu
- f. niechęć mieszkańców
- g. niskie przychody [NAZWA F.1{a, b} — dopełniacz]
- h. zadłużenie [NAZWA F.1{a, b} — dopełniacz]
- i. inne powody (jakie?) _____

[JEŻELI A.1.c="tak"] A.10. Jakiej wysokości kwotę przeznaczyła Pana/i [NAZWA F.1{a, b}] w ciągu ostatnich 3 lat na wymianę źródeł ciepła (w tym: kotłów, pieców) w celu oszczędności energii, zmniejszenia emisji zanieczyszczeń?

a. KWOTA (przybliżona): _____ [liczba]

b. KAFETERIA 1

c. nie wiem

[JEŻELI A.1.c="tak"] A.11. Czy wykorzystali Państwo środki z pożyczki/kredytu na sfinansowanie inwestycji w wymianę źródeł ciepła w okresie ostatnich 3 lat?

- a. tak
- b. nie
- c. nie wiem

[JEŻELI A.11="tak"] A.12.A. Jaki procent wydatków na wymianę źródeł ciepła w ciągu ostatnich 3 lat sfinansowali Państwo ze środków pożyczki/kredytu?

[ANKIETER: W razie potrzeby, ankietowany może podać też kwotę w złotych.]

- a. _____ %
- b. _____ zł
- c. PRZEDZIAŁY PROCENTOWE: i. do 20%, ii. 20-40%, iii. 40-60%, iv. 60-80%, v. ponad 80%
- d. NIE WIEM

[JEŻELI A.11="nie"] A.12.B. Dlaczego nie skorzystali Państwo z pożyczki/kredytu na sfinansowanie inwestycji w wymianę źródeł ciepła?

[ANKIETER: przeczytaj całą kafeterię.]

[wielokrotny wybór]

- a. środki własne były wystarczające
- b. skorzystano z dotacji
- c. banki nie były skłonne przyznać pożyczki/kredytu
- d. koszty kredytu/pożyczki byłyby za wysokie
- e. brak było zabezpieczeń dla pożyczki/kredytu
- f. niechęć mieszkańców
- g. niskie przychody [NAZWA F.1{a, b} — dopełniacz]
- h. zadłużenie [NAZWA F.1{a, b} — dopełniacz]
- i. inne powody (jakie?) _____

[JEŻELI A.1.d="tak"] A.13. Jakiej wysokości kwotę przeznaczyła Pana/i [NAZWA F.1{a, b}] na budowę, rozbudowę lub modernizację sieci ciepłowniczych w ciągu ostatnich 3 lat?

a. KWOTA (przybliżona): _____

b. KAFETERIA 1

c. nie wiem

[JEŻELI A.1.d="tak"] A.14. Czy wykorzystali Państwo środki z pożyczki/kredytu na sfinansowanie budowy, rozbudowy lub modernizacji sieci ciepłowniczych w okresie ostatnich 3 lat?

- a. tak
- b. nie
- c. nie wiem

[JEŻELI A.14="tak"] A.15.A. Jaki procent wydatków na budowę, rozbudowę lub modernizację sieci ciepłowniczych za ostatnie 3 lata sfinansowali Państwo ze środków pożyczki/kredytu?

[ANKIETER: W razie potrzeby, ankietowany może podać też kwotę w złotych.]

- a. _____ %
- b. _____ zł
- c. PRZEDZIAŁY PROCENTOWE: i. do 20%, ii. 20-40%, iii. 40-60%, iv. 60-80%, v. ponad 80%
- d. NIE WIEM

[JEŻELI A.14="nie"] A.15.B. Dlaczego nie skorzystali Państwo z pożyczki/kredytu na realizację inwestycji w dziedzinie budowy, rozbudowy lub modernizacji sieci ciepłowniczych?

[ANKIETER: przeczytaj całą kafeterię.]

[wielokrotny wybór]

- a. środki własne były wystarczające
- b. skorzystano z dotacji
- c. banki nie były skłonne przyznać pożyczki/kredytu
- d. koszty kredytu/pożyczki byłyby za wysokie
- e. brak było zabezpieczeń dla pożyczki/kredytu
- f. niechęć mieszkańców
- g. niskie przychody [NAZWA F.1{a, b} — dopełniacz]
- h. zadłużenie [NAZWA F.1{a, b} — dopełniacz]
- i. inne powody (jakie?) _____

BLOK III: Deklarowane niezrealizowane inwestycje

B.1. Czy w ciągu ostatnich 3 lat Pana/i [NAZWA F.1{a, b}] zrezygnowała bądź ograniczyła zakres następujących inwestycji z powodu niedostępności finansowania zewnętrznego, to jest: pożyczki lub kredytu:

[ANKIETER: Innymi słowy, czy odmówiono Pana/i [NAZWA F.1{a, b} – celownik, tj. spółdzielni albo wspólnocie] przyznania kredytu/pożyczki na ten cel **ALBO** nie ubiegano się o pożyczkę/kredyt na ten cel – nie z powodu braku potrzeby – a z powodu niekorzystnych warunków pożyczek/kredytów, przewidywania niespełnienia kryteriów itp.?)

	tak	nie	nie wiem
<p>a. inwestycje termomodernizacyjnych (np.: ocieplenie obiektu, wymiana okien, drzwi zewnętrznych, oświetlenia na energooszczędne, przebudowa systemów grzewczych, systemów wentylacji i klimatyzacji, zastosowanie automatyki pogodowej i systemów zarządzania budynkiem, instalacja systemów chłodzących)</p>			
<p>b. wykorzystanie odnawialnych źródła energii (w tym: energii wiatru, słońca, geotermii, biomasy, biogazu, mikrogeneracja)</p>			
<p>c. wymiana źródeł ciepła (w tym: kotłów, pieców) w celu oszczędności energii, zmniejszenia emisji zanieczyszczeń</p>			

d. budowa, rozbudowa lub modernizacja sieci ciepłowniczych			
--	--	--	--

[JEŻELI B.1.a="tak"] B.2. Jakiej wysokości pożyczkę/kredyt Pana/i [NAZWA F.1{a, b}] potrzebowałaby na realizację zamierzonych w okresie ostatnich 3 lat inwestycji termomodernizacyjnych, które nie zostały zrealizowane z powodu niedostępności finansowania zewnętrznego?

a. KWOTA (przybliżona): _____ [liczba]

b. **KAFETERIA 1**

c. nie wiem

[JEŻELI B.1.b="tak"] B.3. Jakiej wysokości pożyczkę/kredyt Pana/i [NAZWA F.1{a, b}] potrzebowałaby na realizację zamierzonych w okresie ostatnich 3 lat inwestycji w odnawialne źródła energii, które nie zostały zrealizowane z powodu niedostępności finansowania zewnętrznego?

a. KWOTA (przybliżona): _____ [liczba]

b. **KAFETERIA 1**

c. nie wiem

[JEŻELI B.1.c="tak"] B.4. Jakiej wysokości pożyczkę/kredyt Pana/i [NAZWA F.1{a, b}] potrzebowałaby na realizację zamierzonych w okresie ostatnich 3 lat inwestycji w wymianę źródeł ciepła (w tym: kotłów, pieców), które nie zostały zrealizowane z powodu niedostępności finansowania zewnętrznego?

a. KWOTA (przybliżona): _____ [liczba]

b. **KAFETERIA 1**

c. nie wiem

[JEŻELI B.1.d="tak"] B.5. Jakiej wysokości pożyczkę/kredyt Pana/i [NAZWA F.1{a, b}] potrzebowałaby na realizację zamierzonych w okresie ostatnich 3 lat inwestycji w budowę, rozbudowę lub modernizację sieci ciepłowniczych, które nie zostały zrealizowane z powodu niedostępności finansowania zewnętrznego?

a. KWOTA (przybliżona): _____ [liczba]

b. **KAFETERIA 1**

c. nie wiem

BLOK IV: Plany inwestycyjne

C.1. Czy Pana/i [NAZWA F.1{a, b}] posiada na najbliższe 3 lata plany:

	tak	nie	nie wiem
a. inwestycji termomodernizacyjnych (np.: ocieplenie obiektu, wymiana okien, drzwi zewnętrznych, oświetlenia na energooszczędne, przebudowa systemów grzewczych, systemów wentylacji i klimatyzacji, zastosowanie automatyki			

pogodowej i systemów zarządzania budynkiem, instalacja systemów chłodzących)

b. wykorzystania odnawialnych źródła energii (w tym: energii wiatru, słońca, geotermii, biomasy, biogazu, mikrogeneracja)

c. wymiany źródeł ciepła (w tym: kotłów, pieców) w celu oszczędności energii, zmniejszenia emisji zanieczyszczeń,

d. budowy, rozbudowy lub modernizacji sieci ciepłowniczych

C.2. [jeśli C.1.a="nie"] Jakie są powody braku planów termomodernizacyjnych na najbliższe 3 lata? Można podać kilka powodów.

[ANKIETER: Przeczytaj całą kafeterię.]

[wielokrotny wybór]

- a. brak potrzeb
- b. realizacja tego typu inwestycji w przeszłości
- c. brak środków finansowych
- d. trudność pozyskania pożyczek/kredytów
- e. niekorzystne warunki oferowanych pożyczek/kredytów
- f. brak możliwości zabezpieczenia pożyczek/kredytów
- g. zadłużenie [NAZWA F.1{a, b} — dopełniacz, tj. spółdzielni/wspólnoty]
- h. niechęć mieszkańców
- i. inny powód, jaki? _____

C.3. [jeśli C.1.b="nie"] Jakie są powody braku planów inwestycji w wykorzystanie odnawialnych źródeł energii na najbliższe 3 lata? Można podać kilka powodów.

[ANKIETER: Przeczytaj całą kafeterię.]

[wielokrotny wybór]

- a. brak potrzeb
- b. realizacja tego typu inwestycji w przeszłości
- c. brak środków finansowych
- d. trudność pozyskania pożyczek/kredytów
- e. niekorzystne warunki oferowanych pożyczek/kredytów
- f. brak możliwości zabezpieczenia pożyczek/kredytów
- g. zadłużenie [NAZWA F.1{a, b} — dopełniacz, tj. spółdzielni/wspólnoty]
- h. niechęć mieszkańców
- i. inny powód, jaki? _____

C.4. [jeśli C.1.a="nie"] Jakie są powody braku planów wymiany źródeł ciepła na najbliższe 3 lata? Można podać kilka powodów.

[ANKIETER: Przeczytaj całą kafeterię.]

[wielokrotny wybór]

- a. brak potrzeb
- b. realizacja tego typu inwestycji w przeszłości
- c. brak środków finansowych
- d. trudność pozyskania pożyczek/kredytów
- e. niekorzystne warunki oferowanych pożyczek/kredytów

- f. brak możliwości zabezpieczenia pożyczek/kredytów
- g. zadłużenie [NAZWA F.1{a, b} — dopełniacz, tj. spółdzielni/wspólnoty]
- h. niechęć mieszkańców
- i. inny powód, jaki? _____

C.5. [jeśli C.1.b="nie"] Jakie są powody braku planów budowy, rozbudowy lub modernizacji sieci ciepłowniczych na najbliższe 3 lata? Można podać kilka powodów.

[ANKIETER: Przeczytaj całą kafeterię.]

[wielokrotny wybór]

- a. brak potrzeb
- b. realizacja tego typu inwestycji w przeszłości
- c. brak środków finansowych
- d. trudność pozyskania pożyczek/kredytów
- e. niekorzystne warunki oferowanych pożyczek/kredytów
- f. brak możliwości zabezpieczenia pożyczek/kredytów
- g. zadłużenie [NAZWA F.1{a, b} — dopełniacz, tj. spółdzielni/wspólnoty]
- h. niechęć mieszkańców
- i. inny powód, jaki? _____

BLOK V: Ocena sytuacji technicznej i finansowej podmiotu oraz nieprzyznane finansowanie zewnętrzne

D.1. Jak ocenia Pan/i zmianę stanu budynków wchodzących w skład [NAZWA F.1{a, b} — dopełniacz] w ciągu ostatnich 3 lat?

- a. istotna poprawa
- b. nieduża poprawa
- c. niewielkie pogorszenie
- d. istotne pogorszenie
- e. trudno powiedzieć

D.2. Proszę scharakteryzować Pana/i [NAZWA F.1{a, b} — dopełniacz] za pomocą poniższych stwierdzeń.

[PROGRAMISTA: kafeteria do każdego podpunktu: zdecydowanie tak/raczej tak/raczej nie/zdecydowanie nie/nie wiem]

- a. [NAZWA F.1{a, b}] ma problemy z utrzymaniem płynności finansowej
- b. istnieje potencjał realizacji inwestycji termomodernizacyjnych w budynkach [NAZWA F.1{a, b} — dopełniacz]
- c. istnieje potencjał wymiany źródeł ciepła (w tym: kotłów, pieców) w celu oszczędności energii, zmniejszenia emisji zanieczyszczeń w budynkach [NAZWA F.1{a, b} — dopełniacz]
- d. sieci ciepłownicze w budynkach [NAZWA F.1{a, b} — dopełniacz] powinny zostać zmodernizowane lub rozbudowane
- e. znamy możliwości wykorzystania energii odnawialnej w budynkach mieszkalnych
- f. istnieje możliwość wykorzystania odnawialnych źródeł energii w budynkach [NAZWA F.1{a, b} — dopełniacz]

D.3. Czy w ciągu ostatnich 3 lat wnioskowali Państwo o kredyt/pożyczkę w celu sfinansowania:

[PROGRAMISTA: Dla każdego podpunktu kafeteria jednokrotnego wyboru: tak/nie/nie wiem.]

- a. inwestycji termomodernizacyjnych
- b. wykorzystania odnawialnych źródła energii (w tym: energii wiatru, słońca, geotermii, biomasy, biogazu, mikrogeneracja)
- c. wymiany źródeł ciepła (w tym: kotłów, pieców) w celu oszczędności energii, zmniejszenia emisji zanieczyszczeń
- d. budowy, rozbudowy lub modernizacji sieci ciepłowniczych

[JEŻELI gdziekolwiek w D.3 udzielono odpowiedzi "tak"] D.4. Czy w ciągu ostatnich 3 lat ostatecznie udzielono Państwu wspomnianą pożyczkę/kredyt na:

[PROGRAMISTA: Dla każdego podpunktu kateria jednorazowego wyboru: tak, przyznano/nie udzielono/nie wiem.]

[JEŻELI D.3.a="tak"] a. inwestycje termomodernizacyjne

[JEŻELI D.3.b="tak"] b. wykorzystanie odnawialnych źródła energii

[JEŻELI D.3.c="tak"] c. wymianę źródeł ciepła (w tym: kotłów, pieców) w celu oszczędności energii, zmniejszenia emisji zanieczyszczeń

[JEŻELI D.3.d="tak"] d. budowę, rozbudowę lub modernizację sieci ciepłowniczych

D.5. Czy Pana/i [NAZWA F.1{a, b}] posiada zadłużenie?

- a. tak
- b. nie
- c. nie wiem

D.6. [JEŻELI IV.3=a] Ile wynosi zadłużenie Pana/i [NAZWA F.1{a, b} — dopełniacz]? Proszę określić rząd wielkości jako procent przychodu [NAZWA F.1{a, b} — dopełniacz].

- a. _____% przychodu
- b. nie wiem/odmowa odpowiedzi

Zakończenie

To było już ostatnie pytanie. Serdecznie dziękuję za udział w badaniu prowadzonym na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego.

Do widzenia!

KAFETERIA 1:

1	poniżej 1 mln zł	do 50 tys. zł
2		50 – 100 tys. zł
3		100 – 200 tys. zł
4		200 – 400 tys. zł
5		400 – 700 tys. zł
6		700 tys. – 1 mln zł
7	powyżej 1 mln zł	1 – 2 mln zł
8		2 – 3 mln zł
9		3 – 4 mln zł
10		4 – 6 mln zł
11		6 – 8 mln zł
12		8 – 10 mln zł
13		powyżej 10 mln zł